National Library
Bibliothèque Nationale
OCT 5 1978
EWSPAP TION
TION D NAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 123 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York: Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave. Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS. 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 37 SESTDIENA, 1978. GADA 23. SEPTEMBRIS 28. GADS

SATURDAY, SEPTEMBER 23, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Trauslais miera baloditis

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Trīspadsmit dienu ilgā Kemp **Dēvida** konference svētdienas vēlā nakts stundā daudziem par lielu pārsteigumu beidzās ar kompromisa diegiem sašūtām divām deklarācijām, kam eventuāli jāpaveŗ durvis uz paliekamu mieru Vidējos austrumos. Sarunu starpnieks ASV prezidents Kārters pasaulei pavēstīja, ka Kemp Dēvida konference esot pārsniegusi optimistiskākās cerības. Pēc ilgām un pretišķību pilnām diskusijām sarunu dalībnieki esot vienojušies par pamatprincipiem miera radīšanai. Galvenos vilcienos esot radīts arī Ēģiptes un Izraēlas miera līguma projekts. Kārtera uztverē šie divi panākumi esot svarīgākās diplomātiskās panākumu galotnes kopš pagājušā gadu simteņa Vīnes kongresa. Protams, šo konstatējumu var uzskatīt par pārspīlētu.

Kārtera komplimentiem Sadatam un Beginam abi viesi atbildēja ar vēl lielākiem komplimentiem prezidentam Kārteram, slavējot viņu par pašaizliedzīgu starpnieku ar superdiplomāta talantu. Drāmatiska bijušo ienaidnieku apkampšanās bija kulminācija televīzijas raidījumā, kuŗā noskatījās miljoniem cilvēku. Autonomijas solījums Jordānas pierobežā dzīvojošiem palestīniešiem piecu gadu laikā, kā arī pārējās Vidējo austrumu miera pamatlīnijas paveŗ ceļu tālākiem diplomātiskiem gājieniem. Kā reaģēs Jordāna, Saudi Arabija, rādīs tuvākās dienas. Pirmdienas vakarā uz Vidējiem austrumiem devās ārlietu ministrs Vēnss ar uzdevumu iepazīstināt pieminēto valstu valdniekus ar Kemp Dēvida konferencē radītā protokola detaļām. Vēnss iegriezīsies arī Sirijā, un nav domājams, ka viņu tur saņems atplestām rokām un viņš pārvedīs mājās kādus pozitīvus rezultātus. Pamatprincipu deklarācija pagaidām ir gluži trausls kukainītis, ko samīt cenšas ne viens palestīniešu vadoņi, bet arī radikālās arabu valstis ar Iraku, Siriju un Libiju priekšgalā.

Ēģiptes un Izraēlas separātais līgums varēs īstenoties, ja to vairs nekavēs Izraēlas kolonistu izvākšanās no Sinajas tuksnesī radītām apmetnēm. Šis jautājums Beginam ar Sadatu jāatrisina trīs mēnešu laikā, un domājams, ka to arī izdosies pozitīvi atrisināt. Nav šaubu, ka Izraēlas tautas vairākums vēlas mieru. Tāpat tas ir arī Ēģiptē. Parakstāmais separātais miera līgums būs tikai trauslā miera balodīša pirmais bīstamais lidojums. Ja Saudi Arabija un Jordāna neliegs savu atbalstu, tad būs radīta patiesa baze tālākai miera tilta celšanai.

Pagaidām Kemp Dēvida konferences lielākais lauru plūcējs ir prezidents Kārters. Šī lauru plūkšana nāk īstā laikā, ja ņem vērā, ka prezidenta popularitāte tautā tieši pēdējos mēnešos bija noslīdējusi gauži zemu. Tagad viņš pirmo reizi visas amerikāņu tautas un arī pasaules priekšā pierādījis savu talantu, autoritāti un piemērotību atbildīgajam prezidenta amatam. Kārtera popularitātes akcijas strauji kāpj, un valodas par Kārtera aizstāšanu nākamajās prezidenta vēlēšanās ar citu kandidātu kā pēc burvja mājiena apklusušas. Pat senātors Kenedijs atkal no jauna uzsvēris, ka Kārteram kandidējot, viņš „nemaisīsies pa kājām". Optimisma viļņa galotnē ASV likumdevēji jau paspējuši Kārteru nominēt Nobela miera prēmijas saņemšanai. Kā beidzās Nobela miera prēmijas piešķiršana Kisingeram, amerikāņi jau aizmirsuši. Šo paradoksālo godu Kisingeram piešķīra par amerikāņu bruņoto spēku faktisku kapitulāciju Vietnamā.

Lai cik trausls pagaidām vēl būtu Kārtera, Sadata un Begina Kemp Dēvidā izperētais miera balodītis, tas tomēr tagad dod konkrētas cerības Vidējo austrumu krizes ugunskura pakāpeniskai apslāpēšanai. Protams, ka visnepatīkamākais šis balodītis ir Brežņevam. Maskavas prese jau tagad vaimanā par Sadata nodevību, arabu interešu iztirgošanu internacionālā cionisma interesēm. Šonedēļ Ņujorkā sanāk Apvienoto Nāciju 33. sesija. Tajā Pad. savienība un tās vasaļvalstis radīs konfrontācijas bloku, kuŗa mērķis būs apslāpēt Kemp Dēvidā dzimušo miera garu, citiem vārdiem, Maskava viltus miera aizsegā centīsies nogalināt patiesā miera trauslo balodīti.

Pieminot pašreizējo Apvienoto Nāciju sesiju, atzīmēsim kādu negaidītu priekšspēli. Pirmdien viens no Pad. savienības Apvienoto Nāciju sekretariāta nodarbinātiem tulkiem, 48 g. vecais latvietis Imants Lešinskis, griezās pie amerikāņu iestādēm un lūdza politiskā bēgļa patvēruma tiesības. Imanta Lešinska drāmatiskā pārbēgšana uz rietumiem tieši šajā brīdī ir sāpīgs pliķis Brežņeva un Gromiko sejā.

Nikaraguā komūnistu sazvērestības apspiešana tuvojas beigām. Protams, diktātors Samoza nav nekāds eņģelis, bet lai stiprinātu savu prestižu un popularitāti tautā, viņš jau pieteicis vairāku svarīgu reformu īstenošanu.

Irānā milzu zemestrīcē gāja bojā vismaz 15.000 cilvēku. Zemestrīces centrā Irānas austrumu pierobežā tikpat kā no zemes noslaucīti ap simt ciematu. Irānas valdība mobilizējusi visus spēkus palīdzības sniegšanai piemeklētajiem apvidiem. Reliģisko fanātiķu dumpošanās pret šachu pagaidām pieminētās lielās traģēdijas priekšā ir novirzījusies aizkulisēs.

Paturot viemmēr acis vaļā par to, kas notiek mūsu dienvidaustrumu kaimiņu zemē Polijā, atzīmēsim kardināļa Višinska vēstuli, kas pagājušā nedēļā nolasīta visās Polijas katoļu baznīcās. Kardinālis Višinskis prasa, lai valdība nekavējoties atceļ cenzūru, atļauj reliģiskos raidījumus televīzijā un radio. Viņš uzsveŗ, ka preses cenzēšana runā pretī poļu tautas patiesajām interesēm un tiesībām. Mēs pamatoti varam jautāt, vai tas noticis ar jaunā pāvesta Jāņa Paula I ziņu. Ja Pad. savienībā oficiālām iestādēm ir izdevies tikpat kā noslēpt no tautas atsevišķo disidentu aktīvitāti, tad to nevar teikt par Poliju. Bez drosmīgā kardināļa Višinska Gireka režīmam pretojas tā dēvētā Strādnieku solidāritāte. Tā ir neoficiāla poļu strādnieku demokratiska alianse, kas vērsta pret komūnistu valdības nodarītām netaisnībām. Polijā iznāk ap 50 dažādu pagrīdes izdevumu, daudzi no tiem tūkstošos eksemplāru. Tie asi kritizē negātīvās parādības saimnieciskā laukā, iztirzā poļu nacionālās kultūras problēmas un cilvēka tiesību aizstāvēšanu. Vēl jāpie-

(Turpinājums 20. lp.)

PESIMISTISKAIS MAKŠĶERNIEKS J. Liģera fotostudija

Kanadas pastnieki atkal streiko

Kanadas pasta sūtījumu iznēsātāju arodbiedrība nolēma 22. septembri sākt t.s. rotējošo streiku, pārtraucot pasta darbību pēc kārtas vienā no lielākajām pilsētām — Toronto, Montrealā vai Vankuverā. Streiku turpināšot, kamēr federālā valdība ievērošot arodbiedrības prasības: paaugstināt algas par 6 proc., prasot arī dzīves dārdzības piemaksu un nodrošināšanu pret inflāciju. Pasta iznēsātāji ar divgadīgu praksi pašlaik saņem 6,65 dol. stundā.

Austrumvācijā sadedzinājies mācītājs

Austrumvācijas protestantu mācītājs 41 g. vecais Rolfs Ginters pārvērtis sevi par degošu lāpu, sadedzinoties altāŗa telpā dievkalpojuma laikā Austrumvācijas pilsētā Falkenšteinā, valsts dienviddaļā. Ap 300 dievlūdzēju nespējuši glābt mācītāju. Kad ieradušies ugunsdzēsēji, mācītājs bijis jau miris. Izdegusi arī altāŗa telpa.

Mācītājs sadedzinājies, protestējot pret kristīgās dievbijības trūkumu Austrumvācijā, kur jau pastāv ilggadējas domstarpības starp baznīcu un komūnistisko režīmu. Tas ir jau otrais protestantu mācītāju sadedzināšanās gadījums Austrumvācijā. Pirms diviem gadiem mācītājs Oskars Brisevičs sadedzinājies Ceisā, protestējot pret valsts režīma spaidiem pret kristīgo jaunatni.

Kanadas strādnieki protestē

Kanadas strādnieku kongress (CLC), kuŗā par biedriem ir vairāk nekā 2,3 milj. kanadiešu strādnieku 18. septembrī paziņoja, ka pārtrauc izmaiņas programmu ar Pad. savienību kā protestu pret nesēno padomju disidentu tiesāšanu un arodnieka apcietināšanu. Kongress vadās no principa aizstāvēt cilvēka tiesības, kur vien tās pārkāptas. CLS 30 locekļu eksekutīvā padome aicinājusi kongresa biedrus atturētus no aicinājumiem ciemoties Pad. savienībā. CLC prezidents Denis Makdermots ziņoja, ka kongress pārtraucis uz nenoteiktu laiku izmaiņas programmu ar padomju komūnistu arodbiedrības centrālo padomi, sakarā ar disidenta Anatolija Ščaranska notiesāšanu un raktuvju strādnieka Vladimira Klebanova apcietināšanu par mēģinājumu izveidot neatkarīgu, valsts nekontrolētu arodbiedrību. Kanadas strādnieku kongress iesniedzis apellāciju padomju arodbiedrību centrālās padomes priekšsēdim Aleksējam Šibājevam, lai izdarītu spiedienu uz padomju valdību un atļautu Ščaranskim un citiem sirdsapziņas notiesātiem emigrēt uz jebkuŗu valsti pēc viņu pašu izvēles. Apellācijā iesacīts brīdinājums, ka nesekmīgas tiesības dēļ būs apdraudēts detantes gars starp abu valstu strādniekiem. Ščaranski notiesāja par režīmam nepatīkamām aktivitātēm, kas sacēla veselu protesta vētru rietumos.

LATVIJA

SESTDIENA, 1978. G. 23. SEPTEMBRIS, 37. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numur cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

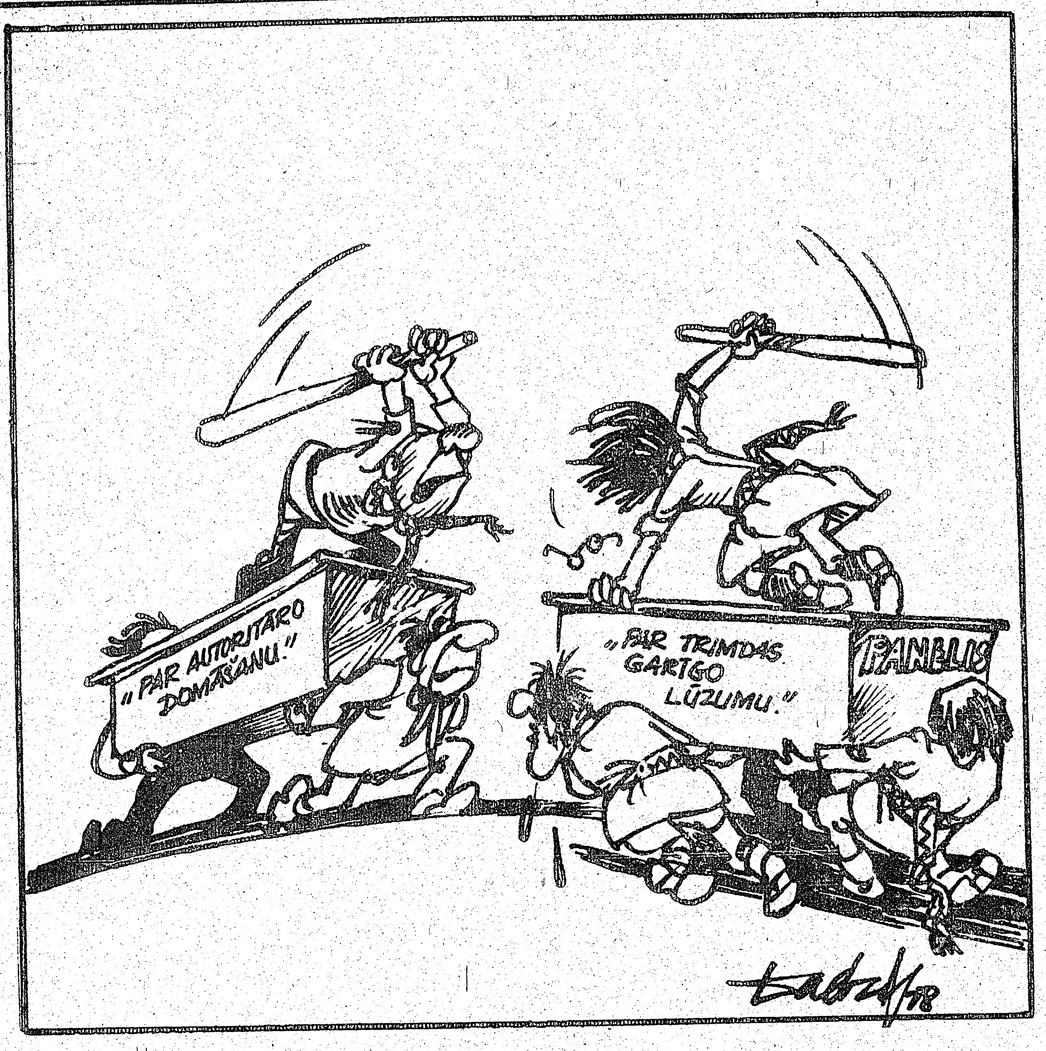

Draudzīgas pārrunas paneļdiskusijās.

Ilgvars Spilners

ASV palīdzība Padomju savienībai

Tirdzniecību, kā arī saimniecisko un tehnoloģisko palīdzību tagad pasaulē plaši lieto arī politiskos nolūkos. Tā ASV *sniedz palīdzību* daudzām atpalikušām zemēm, bet pilnīgi aizliedz vai arī ierobežo tirdzniecību ar dažām valstīm, kuŗas iespaidīgi politiskie nogrupējumi ASV atzīst par cilvēka tiesību pārkāpējām.

ASV tirdzniecība ar Pad. savienību vienmēr bijusi samērā zemā līmenī un to ierobežo speciāli noteikumi. Prezidenta Niksona un ārlietu ministra Kisingera laikā ASV savu politiku ar Pad. savienību veidoja uz saprašanās pamatiem, to attaisnojot, ka neesot citas politiskas iespējas, lai izvairītos no atomkaŗa. Šinī saprašanās jeb t.s. detantes politikā tad nu ietilpināja arī plašākus un mazāk ierobežotus tirdzniecīskus darījumus, kā arī aizdevumus un tehnoloģisku palīdzību Pad. savienībai šo sakaru izveidošanai un nostiprināšanai. Ar to ASV cerēja Pad. savienību padarīt vairāk atkarīgu no ASV, līdz ar to liberālizējot padomju diktātorisko valsts iekārtu un samazinot tās agresīvās tieksmes.

Tāda ASV politikas maiņa ietekmēja arī apstākļus okupētajā Latvijā, jo sevišķi Ventspilī, kā to rāda sekojošais sabiedrības Occidental Petroleum nolīgums ar Pad. savienību.

Prezidents Niksons savā 1974. g. 20. maija vēstulē ASV eksporta - importa bankas prezidentam Viljemam T. Keisijam rakstīja:

„Mana uzmanība vērsta uz Jūsu liecību ASV kongresa starptautiskās tirdzniecības apakškomitejā, kas apspriež Eksporta - importa bankas galvojumu financēt ASV ražojumu pārdošanu, un kas ir daļa no vienošanās izveidot lielu mākslīgā mēslojuma ražošanas pasākumu Pad. savienībā. Jūs savā liecībā norādāt, ka bankas 180 miljonu dolaru aizdevums radīs 400 miljonu lielu ASV eksportu. Tas arī radīs līdzekļu ieguldījumu un jaunus pasūtinājumus kuģu rūpniecībai, kā arī fosfāta rūpniecības izveidošanu Floridā. Jūsu liecībā tālāk norādīts, ka šis darījums, ar kuŗu iegūtu divas izejvielas (amonjaku un ureju), slāpekļa mēslojumu ražošanai, kuŗu trūkst mūsu zemē, neradīs iztrūkumu mūsu maksājumu bilancē. Tos iegūsim izmaiņā pret superfosfāta mēslojumu, ko iegūstam no bagātām rezervēm Floridā un ko sūtīsim uz Pad. savienību. Slāpekļa mēslojums, ko sūtīs uz ASV, ražots no Pad. savienības dabiskās gāzes, līdz ar to atvieglinot mūsu pašu dabiskās gāzes rezerves.

Es esmu pārliecināts, ka šis darījums ne vien uzlabos mūsu ārējās tirdzniecības bilanci, bet arī palīdzēs apmierināt pieaugušās mākslīga mēslojuma vajadzības, palielinot kritiskos pasaules pārtikas krājumus. Šis ir tieši tāds iegu vums mūsu nacionālajās interesēs, kādu es paredzēju, pieņemot lēmumu 1972. gada 18. oktobrī, ka Eksporta - importa bankai nacionālo interešu labā ir jāfinancē eksports uz Pad. savienību."

Šī prezidenta Niksona parakstītā vēstule apsveic vislielākā Pad. savienības un ASV tirdzniecības līguma apstiprināšanu. Šis līgums pa daļai ir financēts ar ASV valsts aizdevumu un kas, ASV valdībai to neapzinoties, rada nevēlamus apstākļus latviešu tautai un tās pastāvēšanas iespējām.

Šis darījums radās sekojošā veidā. 1973. gada aprīlī Armands Hammers, Occidantal Petroleum Corporation priekšsēdis, parakstīja vienošanos ar padomju valdības pārstāvjiem par tirdzniecības apmaiņu nākamo divdesmit gadu laikā, dodot Pad. savienībai mašīnas un ķīmikālijas un pretī saņemot

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

KO SOLŽEŅICINS ZINA PAR BALTIJAS VALSTĪM

Nesen lasīju kādā latviešu periodiskā izdevumā viena lasītāja izteiktu dziļu neapmierinātību par to, ka Bostonas dziesmu svētkos par vienu no runātājiem aicināts krievu rakstnieks A. Solžeņicins. Lasītājs saka: „Tas gan būtu jāzina, ka viņš ir simbols cīņā pret nebrīvību un netaisnību Pad. savienībā." Lasītājs domā, ka svētku rīkotāji šajā ziņā pielaiduši rupju kļūdu.

Šajā sakarā gribētos aizrādīt uz jaunākās A. Solžeņicina grāmatas „The Gulag Archipelago" trešā sējuma nodaļu: „Nations in Exile", kur dažās lappusēs pieminēta cilvēku deportācija arī Baltijas valstīs — Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Solžeņicins lasītājie mstāsta, ka izsūtīšanas akcijas Baltijas valstīs sākušās drīz vien pēc sarkanarmijas iesoļošanas Baltijas telpā 1940. gadā.

Paklausīsimies dažus citātus no viņa stāsta. „Baltiešu izsūtīšanu nekādi nevar uzskatīt par suverēnas tautas gribas pārkāpšanu vai rīkošanos pret tās gribu. Visās trijās Baltijas republikās esošās ministru padomes („Council of Ministers") neatkarīgi un brīvi izlēma, kādas specifiskas iedzīvotāju grupas no savas tautas piederīgiem deportējamas uz attālākiem apgabaliem Sibirijā. Tāpat, tikai šo republiku likumīgi un brīvās tautas vēlēšanās sastādītās valdības arī tikai pašas izlēma, kādiem no izsūtītiem ļaudīm vairs nekad neļaut atgriezties dzimtenē. Te mēs skaidri redzam Baltijas republiku valdību pilnīgu neatkarību un patstāvību pie izrīkošanās ar savas tautas piederīgiem."

A. Solžeņicins tālāk turpina, ka „baltieši netika deportēti vairumā un, formāli ņemot, nekādas ‚tautas deportācijas' šajās zemēs nav notikušas. Kā tautas baltieši palika savās vecajās mājās . . . notika tikai sava veida izretināšana . . . Būtu jau bijis jauki šos apgabalus iztīrīt pavisam, bet tie bija pārāk tuvu Eiropai."

Tālāk lasām, ka, pēc sarkanarmijas („atbrīvotāju") ienākšanas „visas trīs tautas ar sajūsmu no savas brīvas gribas vienprātīgi balsojušas par pievienošanos Pad. savienībai," vai, kā Solžeņicins saka, „lielajai, kopīgai dzimtenei".

Viss šis stāsts jau izklausās pēc slikta murgojuma, un negribot rodas jautājums, kāpēc šis „cīnītājs pret nebrīvību" atgremo visvecos Maskavas komūnistu melus. Vajadzēja spert vēl vienu soli tālāk un censties pierādīt, ka tie tūkstoši latviešu, kuŗi „atstāja" Latviju 14. jūnija naktī, tikai paši pēc savas brīvas gribas un neviena nepiespiesti ir lūguši patvērumu Krievijas iekšienā, lai paglābtos no varbūtēja vācu iebrukuma Baltijas telpā. (Tā tas apgalvots kādā Amerikā izdotā grāmatā „The Baltic Riddle"). Ir grūti ticēt, cik trūcīgas un aplamas A. Solžeņicina zināšanas par notikumiem Baltijas telpā pēc krievu okupācijas armijas un čekas ienākšanas. Vai tiešām viņš nezina, vai apzināti izvairās runāt patiesību, ka baltiešu deportācijas plāni jau priekšlaicīgi izstrādāti Maskavā un viss norisinājās pēc tās rīkojumiem, kuŗus tad ar steigu centās īstenot „neatkarīgās ministru padomes", un cilvēku izsūtīšana gan nemaz nebija „tautas suverēnās gribas izpausme", bet necilvēcīgu Maskavas rīkojumu izpildīšana.

A. Solžeņicina uztverē visas deportācijas bijušas tikai „pašu baltiešu iekšēja lieta", un ar visām šīm akcijām krieviem nav bijušas nekādas tiešas vai netiešas saistības. Viņi bijuši neitrāli malā stāvētāji un klusi vērotāji, lai, kā autors saka, „not to injure dignity of our great common Motherland".

Šajā sakarā nāk prātā kāds sens ziņojums no Ņujorkas pēc Otrā pasaules kaŗa beigām. Tur kādā pretkomūnistiskā sanāksmē bijušajam Latvijas politiskajam darbiniekam Ādolfam Bļodniekam iznākusi saruna ar bij. Krievijas pagaidu valdības (1917. gadā) galvu A. Kerenski. Runājot par nākotni, kad komūnistiskā iekārta Krievijā vairs nepastāvēs, Kerenskis domājis, ka tad Baltijas provincēm varētu piešķirt speciālu statusu Krievijas valstī. Ne cars, ne komūnisti, ne krievi un to politisko partiju dalībnieki, neviens negrib neko dzirdēt par patstāvīgām un neatkarīgām Baltijas valstīm.

Ir lielas šaubas, vai arī krievu rakstnieks A. Solžeņicins nav viens no tiem, kas domā, ka Baltijas tautām jāaizmirst doma par kaut kādu neatkarību, bet tām arī nākotnē, vienalga kāda valsts iekārta nodibinātos Krievijā, jāpaliek par „great Motherland" sastāvdaļu.

J. Priedītis, Viskonsinā, ASV

VĒL PAR KALNIEŠA RECENZIJU

Izlasījis „Koŗu diriģenta" no Toronto atbildi manai lasītāja vēstulei, tagad kaut kā labāk saprotu, kāpēc dažiem koŗiem ir tik grūti dabūt jaunus dziedātājus. Ja kādam kauns paraksīt savu īsto vārdu, tad, manuprāt, viņš nav nopietni ņemams diskusiju partneris. Mūsu mazajai tautai garie vergu laiki ir atstājuši dziļas brūces tās raksturā.

Mana vēstule bija taču tik vienkārša: man nepatika veids, kā J. Kalnietis rakstīja par Dzintara koncertu. Vai tad J.K. un „Koŗu diriģents" nezina, ka mums šeit nav tikpat kā nekāda repertuāra tā sauktajiem estrādes ansambļiem? Vai Līča Vējiem tāpēc kāds drīkstēs pārmest patriotisma trūkumu, ja viņi savā turnejā dziedāja tik daudz dzimtenē radītu darbu? Un kādā sakarā „Koŗu diriģents" piemin dziesmas par Ļeņinu un partiju? Tik daudz jau mu koŗu diriģentam vajadzēja

(Turpinājums 16. lp.)

Ignatam Blažēvicam 65 mūža gadi

Bavārijas galvaspilsētā Mincenenē 31. augusta 65 mūža gadus sasniedza veiksmīgais žurnālists Ignats Blažēvičs. Viņam bija jāpārvar tāls un grūts ceļš, lai nokļūtu no Indras līdz tagadējai dzīvesvietai.

Ignats Blažēvičs dzimis 1913. g. 31. augustā Indras pagastā, Daugavpils apriņķi, sīksaimnieka ģimenē. Ar visu šaurību viņš pabeidza vietējo pamatskolu un arī Daugavpils valsts ģimnaziju. Blažēvičs izvēlējās audzinātāja ceļu un beidza skolotāju kursus Rīgā, bet kara dienests aizvirzīju viņa gaitu citur. Pēc iesaukšanas obligātajā kara dienestā 1934. gadā 3. Jelgavas kājnieku pulkā, viņš izgāja visu apmācības posmu, kāds bija paredzēts karavīriem ar vidējo un augstāko izglītību. Viņš beidza instruktoru kursus un tika paaugstināts par kaprāli.

Ar to Blažēviča apmācības nebeidzās. Viņu aizkomandēja uz karaskolu Rīgā, virsnieku vietnieku nodaļu. Pēc nodaļas pabeigšanas viņu paaugstināja par virsnieku vietnieku. Atgerizies rotā, viņš palika vīrsdienestā instruktoru rotā par apmācītāju.

Kā visus latviešu karavīrus, pēc krievu ienākšanas arī Blažēvicu ieskaitīja tā saucamajā territoriālajā korpusā. Karam izcelsoties, no savas vienības viņam neizdevās dezertēt, tāpēc vajadzēja cīnīties pret vāciešiem. Izdevīgā brīdī viņš padevās vāciešiem gūstā un jau 1942. gadā atgriezās mājā. Tūlit viņš iesaistījās par skolotāju kādā Daugavpils skolā. Skolotāja darbības laiks gan iznāca gaužām īss, 1944. g. martā viņu iesauca latviešu leģionā. Iepriekš pārciestās grūtības un smagais, kaut īsais, leģiona laiks atstāja savu iespaidu, Blažēvičs saslima ar plaušu tuberkulozi un ārstējās vairākās kara lazaretēs. Garmišas slimnīcā viņš sagaidīja kara beigas un nokluva amerikāņu gūstā. Atbrīvots no gūsta, Blažēvics turpināja ārstēties bēgļu sanatorijā Gautingā, un kaut cik uzlabojis veselību, pārcēlās uz pārskološanas centru Mitenvaldē, kur mācījās par smalkmechāniķi. Vēlāk Gautingā viņš nolika pārbaudījumus un sāka strādāt fotokameru rūpnīcā Minchenē. Vakaros viņš papildināja zināšanas savā arodā un arī vispārējās.

Pēc darba un mācībām atlika laiks arī sabiedriskajai dzīvei gan latviešu, gan starptautiskajās organizācijās. Šinī laikā tagadējais jubilārs sāka rakstīt latviešu un arī citu tautu laikrakstos.

Ignats Blažēvičs

Labās krievu valodas zināšanas viņam pavēra iespēju 1965. gadā pilnīgi pāriet žurnālista darbā, kas izteicās galvenā kārtā no Krievijas nākušo ziņu un rakstu izvērtēšanū. Visu laiku Blažēvics cītīgi rakstīja arī gandrīz visos latviešu laikrakstos, savos rakstos tāpat izvērtēdams no aiz dzelzs aizkara iegūtās ziņas.

Sasniedzis pensionāra gadus, Blažēvics algotā furnālista darbu atstāja, bet turpinās rakstīt brīvā laikā. Viņa raksti bieži parādījušies arī Latvija Amerikā.

Veiklu spalvu!

Pēteris Bauzis

(Turpinājums no 16. lp.)

brātā kāds
jorkas pēc
eigām. Tur
kā sanāk-
jas politis-
Ādolfam
saruna ar
lu valdības
. Kerenski.
i, kad ko-
Krievijā
renskis do-
jas provin-
speciālu
valstī. Ne
e krievi un
dalībnieki,
dzirdēt par
neatkarīgām

vai arī krie-
žeņicins nav
s domā, ka
aizmirst do-
neatkarību,
nē, vienalga
a nodibinā-
k par „great
daļu.

onsinā, ASV

ŠA

iriģenta" no
nai lasītāja
ut kā labāk
iem koriem
unus dziedā-
auns parak-
u, tad, ma-
nopietni ņe-
tneris. Mūsu
ie vergu lai-
s brūces tās

ja taču tik
patika veids,
rakstīja par
Vai tad J.K.
" nezina, ka
pat kā nekā-
auktajiem es-
n? Vai Liča
drīkstēs pār-
trūkumu, ja
dziedāja tik
adītu darbu?
„Koru diri-
smas par Le-
ik daudz jau
am vajadzēja

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 20. SEZONAS MĀKSLINIEKI

Melita Mičule
koncerts 28. septembrī
Edward Johnson ēkā

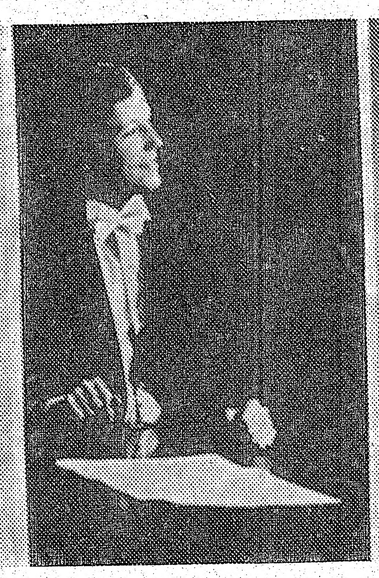

Arturs Ozoliņš
12. oktobrī
Town Hall

Skaidrīte Līduma Hildebrante
2. decembrī
Town Hall

Ieva Graubiņa
Roberto Bravo
29. martā, — Town Hall

Jauna Latvijas vēstures grāmata angļu valodā

Dzird, ka T. Puisāns nopietni strādājat gar sava mūža lielāko darbu — Latvijas vēsturi. Grāmatas nosaukumus: Nation In The Making (Tautai veidojoties). Šinī darbā autors grib izsekot latviešu tautas augšanas procesam no atsevišķām ciltīm 12 g.s. beigās līdz neatkarīgās valsts pasludināšanai 1918. gadā. Cauri 700 gadu garajam verdzības posmam, cauri neskaitāmiem kariem, epidēmijām, izkaušanai, pārkrievināšanai un pārvācošanai baltutu ciltis nepazuda, bet izauga par tautu ar savu valodu, īpatnēju kultūru un nacionālu pašapziņu. Kas bija tas spēks, kas kausēja ciltis kopā, lai no tām izveidotu tautu? Uz šo jautājumu neviens vēsturnieks vēl nav mēģinājis atbildēt, kaut gan uz to balstās visas atziņas, kas saistās ar latvietību un latviešu tautu.

Plašās Latvijas vēstures, kas publicētas beidzamajos gados ārpus Latvijas robežām, visas rakstītas pozitīviskās vēstures filozofijas garā, kas meklēja tā sauktos objektīvos faktus un to ārējo sakarību, neinteresējoties par tiem neredzamajiem spēkiem, kas visus faktus un to sakarības rada. Līdz ar to pozitīvisms nespēj izskaidrot cilvēku domas, jūtas, vēlmes un tieksmes, kas nosaka aktivitātes veidus un apmērus un kas rada faktus. Pozitīvisti vēsturē abstraktas dabas jautājumus necilā, un līdz ar to arī uz abstraktas dabas jautājumiem nevar atbildēt. Absolūti objektīvu faktu vēsturē nav, tāpat kā nav absolūti objektīva vērotāja.

Katru vēsturisku faktu, tāpat kā to tulkojumu, izvēlas un rada vēsturnieks saskaņā ar savu pārliecību, pieredzi un interesēm. Pēc absolūti objektīvās vēstures cilvēks var tikai censties un par to domāt. Vēsturisko faktu tulkojums ir daļa no filozofijas, kas atspoguļo tikai paša tulkotāja garīgās dzīves apstākļus. Mēs ļoti labi zinām, ka latvieša sarakstītā Latvijas vēsture ir neobjektīva vāciešu vai krieva sarakstītā Baltijas vēsture liksies neobjektīva latvietim un igaunim.

Ar vēstures nošķiršanos no sociologijas beidzas ģenerālizāciju meklēšana pagātnes notikumu tulkojumos. Līdz ar to vēsture nekad vairs nevarēs atkārtoties. Ģenerālizāciju vietā vēsturnieki sāka meklēt kaut ko īpatnēju, raksturīgu un tipisku. Katrai tautai, tāpat kā individam, ir īpatnēja dvēsele. Vēsturnieku uzdevums ir šīs īpatnības atklāt un aprakstīt. Līdz ar to katra vēsture var būt tikai nacionāla un subjektīva. Tagadne definē problēmas, un vēsturnieka uzdevums ir šīs problēmas apgaismot, skatoties pagātnes spogulī.

Vēsturnieka galvenais uzdevums ir cauri faktu virknei atsegt īpatnības tās rakstura un līdz ar to arī atsevišķā individā.

Vēsturnieka uzdevums ir parādīt īpatnības tautas kultūrā, aprakstīt apstākļus, kas šīs īpatnības ir veidojuši. Nepareizi rīkojas tas vēsturnieks, kas pozitīvisma garā tikai konstatē faktus, apraksta to ārējās sakarības un aizmirst izskaidrot tos neredzamos dzinējspēkus, kas faktus radījuši.

T. Puisāns, liekas, savos vēsturisko faktu tulkojumos iet jaunus ceļus un mēģina atbildēt uz vēl neatbildētiem jautājumiem.

Liela uzmanību autors veltī latviešu folklorai nacionālās pašapzinas veidošanas procesā. Tieši folklora, kā liekas, ir tā, kas vieno tautu, un tieši uz folkloras pamatiem Latgales latvietis var sniegt roku vidzemniekam un kurzemniekam un saukt Latviju par savu dzimto zemi.

Darbs ir ļoti patriotisks, savdabīgs un pamācīgs. Daudz tur ir minēts tādu faktu, kas nekur nav vēl parādīti, un daudz tur ir tādu sociālās dzīves apraksta, kas vēl nekur nav sniegti. T. Puisāns savā darbā ir ieguldījis vairāk nekā līvdesmit gadu. Vēlam to novest līdz galam.

Jānis Šķirmants

Apsūdz amerikāņu laikrakstu

Latviešu preses biedrības Amerikā vicepriekšsēdis Osvalds Akmentiņš rakstījis laikrakstam Boston Herald Americam, kas agrāk bijis republikāņu partijas atbalstītājs, savā vēstulē norādot, ka laikraksts pēdējā laikā pilnīgi ignorējis etnisko grupu centienus. Par minētā laikraksta izdevēju nupat iecelts Džēms Dorris, kuram O. Akmentiņš arī norādījis, ka viņš ir laikraksta pastāvīgs lasītājs kopš tā iznākšanas. Tālāk vēstulē teikts:

„Bet pēdējā laikā esmu vīlies, ka laikraksts atstājis novārtā tautas, kas 2. Pasaules karā pazaudēja savu neatkarību. Šogad apspiesto tautu nedēļu jūsu vadītais laikraksts pilnīgi ignorēja. Neviena rakstu rindiņa neparādījās par šo jautājumu laikrakstā, pat ne lasītāju vēstulēs. Vissatriecošākais bija tomēr tas, kad latviešu grupa rīkoja 4. jūlija nedēļas nogalē savus pirmos dziesmu svētkus Bostonā, tad Boston Herald American nebija ievietota neviena ziņa par šo krāšņo, neaizmirstamo kultūras notikumu Bostonas vēsturē, lai gan laikrakstu redakcijas un pilsētas valde saņēma visu iespējamo informāciju, foto uzņēmumus u.t.t. Tas sarūgtināja mūsu ļaudis: 1000 dziedātāju un dejotāju, kas šeit ieradās no Eiropas, Austrālijas, Kanadas un visām ASV. Kāpēc šāda ignorance un nevērība pret mūsu mazo etnisko grupu? Ceram, ka jūsu vadībā Boston Herald American izlabos agrāko gadu kļūdas un izbeigs nevērīgo izturēšanos pret latviešu etnisko grupu un tās kultūrālām aktīvitātēm," vēstuli nobeidz O. Akmentiņš.

Ronalds Aleksandrs Joma beidzis Toronto universitāti, Bachelor of Applied Science in Electrical Engineering. Strādā Data General Canada Ltd. par skaitļotāju sistēmas inženieri. Pieder pie korporācijas Fraternitas Lataviensis un dejo tautas deju kopā Daugaviņa.

Juris Bērziņš no Dundas, Ont., ar uzslavu beidzis Gvelfas universitāti ar B.A. gradu dārzu architektūrā. Pieder pie studentu vienības Austrums saimes. Bijis aktīvs latviešu sportā, sevišķi golfā. Strādā savā profesijā Kalgarijā, Albertā.

Māmuļas meitas

PĀRDOMAS PAR MŪSU ORGANIZĀCIJĀM
HAMILTONAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS 30 GADU ATCERĒ

Rakstnieku cēliena dalībnieki katoļu dienās Klīvlandē. No kreisās: M. Eglāja (pie pults), J. Babre, K. Plencinīks-Strods, M. Urnežus, T. Puisāns un P. Zalāne.

Foto: A. Nešpors

Hamiltonas latviešu biedrībai 1978. gads ir trīsdesmitais latviskā darba gads vai turpat ceturtā daļa no tiem simt un desmit gadiem, kopš dibināta Rīgas latviešu biedrība. Ja ņem vērā, ka RLB varēja kalpot tikai līdz 1940. gadam, tad no tās 72 gadu aktīvā mūža 30 gadi jau tuvojas pusei. Šādus skaitļus minot, negribot nāk prātā doma — cik tomēr vēl īsa ir mūsu modernā sabiedriskā vēsture. Ne simt gadu tai nav bijis lemts attīstīties bez pārtraukumiem. Bet tāda jau vispār mūsu vēsture ir.

Hamiltona pasaules kartē nav viena no redzamākajām pilsētām, (un tāda nav arī Toronto!) turpretī latviešu vēstures kartē mūsu trimdas kolonijas visos pasaules kontinentos ir pierakstītas jo redzamiem burtiem. Viss, kas tanīs noticis pēdējo 30 gadu posmā— ir neatlaidīgs tautas gara izpaudums ar skaidru mērķi — par tautas brīvību un savas valsts neatkarību.

Tagad atskatoties mēs saprotam, ka ar šādu mērķa izvēli ir piepildījies kāds dabas likums. Ģeografiski šķirti un izkaisīti, latvieši jau tūlīt pēc lielās izklīšanas uzsāka organizētu dzīvi. Ja mēs tagad sarindotu visu trimdas biedrību statūtu pantus blakus, tad tikai varbūt daži nepieminētu Latvijas neatkarību. Taču tikai pēc zināma laika organizācijas pārvarēja attālumus, lai sazinātos, bet tad viņu statūti bija jau uzrakstīti!

Šinī neatkarīgajā vienprātībā tātad ir izteicies kāds dabisks nacionāls instinkts. Un būtu jābrīnās, ja latviešiem šī primārā dzīvības instinkta trūktu.

Vienādi domājošu cilvēku kopēja darbošanās organizētā sadzīvē nu ir tas veids, kā šo instinktu vērst spēkā. Tā rodas skolas, teātri, koŗi, prese, literatūra, māksla. Tie ir plaši lauki, kuŗos var tālu iet arvien dziļāk tautas dzīvē iekšā.

Kā tas notiek dzīvē? Tad jāskatās uz Rīgas latviešu biedrību, jo tā ir mūsu organizāciju vēstures oficiālais sākums un kā paraugs nozīmībā vēl nepārspēts. Kad 1868. g. krievu cara valdība pēdīgi deva žēlīgo atļauju latviešiem dibināt Rīgā biedrību palīdzībai „tiem badu cietušiem igauņiem", dzima pirmā nacionāli kultūrālā organizācija pašu latviešu vadībā un latviešu tautas labā.

Biedrības īstā daba (bez palīdzības igauņiem) tad arī ātri parādījās. Sākotnēji tikai ar 100 biedriem, tā jau otrus gada svētkus svin pašu celtā namā, pēc 5 gadiem — 1873. — sarīko pirmos vispārējos dziesmu svētkus, otrus 1880., trešos — 1888. un atkal piektos 1910. gadā. Latviešu biedrība sasauc 1. zemkopju sapulci (1872. g.), bet lauksaimnieku kongresu — 1899. g.; atveŗ t. s. Reiņa skolu; Derīgu grāmatu nodaļa ir pirmais latviešu grāmatu apgāds ar daudziem izdevumiem (konveŗsācijas vārdnīca); nodibinās Literātūras fonds un valodniecības nodaļa; Zinību komisijas Rakstu krājumi (no 1876. g.) ir pirmā latviešu zinātniskā literātūra. Jāmin vēl lauksaimniecības, ārstniecības (ar ambulanci), jūrniecības, vēstures un nacionālās politikas audzināšanas nodaļas; biedrība nodibina teātri jau savā pirmajā gadā — 1868. g., un tas darbojās 50 gadus (līdz 1918. g.), bet līdz 1902. gadam bija vienīgais latv. teātris, kuŗā „profesionāli izauga mūsu skatuves māksla" (LE-2165).

Nebija kultūras dzīves nozares, kuŗā RLB nebūtu likusi pamatus vai vismaz bijusi veicinātāja. Cik tās koptais lauks bija plašs, liecināja brīvās Latvijas attīstība. No RLB sēklas izauga LU, opera, teātri, folkloras un etnografiskā pētniecība, mūzika un māksla. Daudzas funkcijas RĻ b-bai tāpēc itin dabiski sašaurinājās, jo tās pārņēma valsts dzīve.

Vienreizēju vietu latviešu vēsturē RLB bija nopelnījusi, tāpat arī lepno vārdu, kad to dēvēja par „Māmuļu". Kā māte tā bija gādājusi par visu, kas tautas bērniem vajadzīgs par spēju domāt, gribu zināt un māku iecerēto veikt.

Biedrību kustība ar to bija dzimusi. Tikai divus gadus vēlāk — 1870. g. Dobelē nodibinājās pirmā lauksaimniecības biedrība, vēl pēc 2 gadiem tāda pati Saldū, vēl pēc diviem — Straupē; tad Tukumā, Rūjienā, Talsos, Rubenē, Smiltenē un Aizputē (1881. g.). Visas tās gan ir vāciskās zemkopības biedrības nodaļas, bet viņu darbībā tomēr ietilpst tik īpatnēji „zemes kopšanas darbi" kā koŗu dziedāšana un teātŗa spēlēšana. Pirmā patstāvīgā latviešu lauksaimniecības b-ba rodas 1886. g. Kandavā. Īsumā — 1928. gadā Latvijā ir pavisam 8035 dažādas biedrības, no tām 2905 kultūras b-bas, 2730 kooperātīvi u. c. vai viena b-ba uz katriem 230 iedzīvotājiem (!).

Biedrošanās ir pamatā arī dziesmu svētku dzimšanai. Pirmo mēģinājumu dziesmu svētku rīkošanai gan piedzīvo Dikļi 1864. g. viena cilvēka — māc. J. Neikena ierosmē un 6 draudžu apmērā. Tajos dzied tikai vācu dziesmas un vācu valodā. Tas pats notiek 2 gadus vēlāk Matīšos. Kad 1870. g. Dobelē nodibinās pirmā lauksaimn. biedrība, tanī pašā gadā tur notiek arī dziesmu svētki; tur dzied latv. dziesmas, un tie (pēc LĒ 565) „radīja tautā lielu sajūsmu un izraisīja domu par latviešu koŗu apvienošanu kopējiem svētkiem Lotvijas apjomā." Tas tad arī notiek — kā jau minēts — 1873. g. RLB izkārtojumā.

Pavisam īsi tāda nu ir latviešu biedrību aina — un organizāciju vispār — augot un kalpojot šajos 110 gados. Apvienojot sabiedrības darbīgos, kultūrāli un nacionāli jūtīgākos cilvēkus, biedrības nav malā stāvējušas arī, kad lieli notikumi satricināja tautu. Ir pārdzīvotas revolūcijas, izkaroti divi pasaules kari. Ir dibināta valsts pēc pirmā kaŗa un zaudēta pēc otrā. Divreiz tauta devusies bēgļu gaitās — pirmoreiz uz austrumiem, otrreiz uz rietumiem. Abās reizēs latvieši — svešumā nonākuši — nekavējās organizēties.

Maskavas latviešu biedrības ierosmē 1915. g. Pēterburgā sanāca latviešu biedrību kongress ar 128 delegātiem, kas pārstāvēja 83 iestādes un organizācijas. Kongress ievēlēja Latviešu biedrību centrālo komiteju, kuŗā ietilpa ap 260 organizāciju (priekšsēdis Vilis Olavs, vietnieki J. Čakste un Arvēds Bergs). Dabiski, saskaņā ar režīmu, CK ir „apolītiska", bet (pēc LE—233) „būtībā to var saukt par latviešu 1. parlamentu." Blakus polīdzības darbam, kas ir ievērojams, šī centrālā pārstāvība kļūst par simbolisku vadītāju balsi visiem latviešiem tīri nacionālā nozīmē.

Tas pats atkārtojas pēc otrā pasaules kaŗa, tikai daudz lielākos, pilnīgi globālos apmēros. Kā pēc burvja mājiena visos kontinentos sazeļ organizāciju darba lauks. Latvieši dibina skolas, dzied koŗos, raksta grāmatas, kopj tautas dejas. Un ar saviem pārstāvjiem ir klāt valdību namos, kur sākumā lūdzot, bet vēlāk jau prasot, stāv par brīvības tiesībām savai tautai.

Protams, 100 gados daudz kas ir mainījies. Ne Hamiltonas, ne jebkuŗa cita latviešu biedrība vai Daugavas Vanagi nevar darboties gluži tāpat kā RLB vai Dobeles lauksaimniecības b-ba. Bet tas, kas ir mainījies — un gandrīz līdz nepazīšanai — ir tikai ārējie apstākļi. Būtiskais īstenībā nav mainījies nemaz. Tāpat šodien kā agrāk biedrību vēsturiskā atbildībā paliek sabiedrību rosināt, mērķus sludināt un tautas labāku nākotni tuvināt!

Kā „māmuļa" to darīja, tas ikvienam daudzmaz apgaismotam latvietim šodien brīvajā pasaulē varētu būt skaidrs. Viņas darba lauka plašums nav arī nekas vairāk kā tautas pastāvēšanas darbu saraksts. Platforma, kā to saka politiskās partijas, vai turpmākās darbības plāns, kā mēdz teikt gada sapulcēs. Beidzot nav mainījies arī šī darba skarbākais iemesls — svešās varas, kas apdraud tautas nākotni.

„Māmuļas" pašas vairs nav. Viņas namā Rīgā ievilcies mūsu tautas apspiedēju sarkanarmijas klubs. Bet viņas „meitas", latviešu biedrības un pārējās organizācijas, kas visas pilda kādu no „māmuļas" darbiem — ir pārklājušās pāri visai pasaulei. Kā pretstats tautas katastrofālajam stāvoklim Latvijā šis globālais izkārtojums ar visām brīvās pasaules politiskajām iespējām ir vienreizēji izdevīgs.

Šeit nu sākas visu mūsu jubileju pārdomu grūtākā daļa. Kā „māmuļas" meitas šo globālo izdevību izmanto? Kā un vai mūsu darbi ietekmē tautas nākotni? Jo tikai šīs nākotnes dēļ ir vērts organizētai latviskuma dzīvei pastāvēt svešumā. Mēs taču neuzturam latvisko sabiedrību, lai izkaistinātu apmešanās zemju kultūras ainavu? Mēs nemācām jaunatnei dejot tautas dejas, lai vietējā prese to reizi gadā fotografētu kā interesantu savdabību? Mēs taču nestūrējam uz mūzeja likteni, kā tas ir noticis ar indiāņiem?

Viss, ko darām — un tas, šķiet, ir vienprātīgs visu latviešu viedoklis — ir darīts, lai pastāvētu tik dzīva latviešu sabiedrība, kas spēj latviešu tautas nākotnes dēļ apzinīgi stāties pasaules priekšā. Un lai tā būtu sekmīga, mēs gribam, lai tā būtu moderna, izglītota un saimnieciski stipra. Par visām lietām — lai tai sāpētu, kad tautai slikti klājas. Lai tā mīlētu brīvību ne tikai šeit, rietumos, bet arī tur, Eiropas austrumu malā.

Māmuļas meitas — domājat par to, kad stāvat savu darba svētku goda vārtos. Smelieties gudrību no pagātnes auglīem un no tagadnes bargā darba lauka. Maskava Latvijas neatkarības laiku ir labi iegaumējusi un tagad izlabo caru nevīžību, kas latviešus neņēma nopietni. Padomju vara ir pretējās domās — latvieši ir bīstami (tāpat pārējie baltieši), un tie kā nācija savā zemē nav jāatstāj.

Tauta ir dzīvības briesmās — tas ir mūsu darba skarbums. Tāpēc mums šī lielvara jāapsūdz tautas iznīcināšanā un jāuzbrūk tai ar visiem brīvajā pasaulē iespējamiem līdzekļiem.

Viktors Upeslācis

FILADELFIJA

Filadelfijas DV apvienība iegādājusies un par brīvu izdala latviešu skolai, bibliotēkai un DV biedriem - jauniešiem DV ASV informācijas nozares vadītāja A. Braunfelda sarakstītās brošūras: „Marksistu ideoloģija un stratēģija" un „Ļeņina stratēģija un taktika". Citi tos var iegādāties pret ziedojumiem no apvienības kasieŗa V. Hofmana. Apvienības valdē M. Kruvesis uzņēmies biedrziņas un makšķernieku sekc. v. pienākumus, A. Trucis šaušanas sekcijas vadību. Apvienība šogad vasaras vidusskolas un nometņu apmeklēšanai atbalstījusi 5 apvienības biedru bērnus ar 325 dolaru piešķīrumu.

Vk

Sāks pastiprinātu ziedojumu vākšanu

TORONTO LATVIEŠU CENTRA GADA SAPULCE PAREDZĒTA VĒL ŠOGAD

Sakarā ar jaunā nama iegādes līguma slēgšanas termiņa pagarināšanu, pirmā kārtējā Toronto latviešu centra biedru gada sapulce paredzēta pēc 1. novembŗa, bet ne vēlāk kā 60 dienas pēc līguma parakstīšanas, informē TLC izveidošanas komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš. Šai gada sapulcei jāievēl arī pirmā Centra valde. Starplaikā, lai izpildītu likuma un statūtu prasības, Centŗa izveidošanas komiteja noturēs speciālu paplašinātu sēdi un iesniegs valdībai vajadzīgos finanču pārskatus.

Centŗa līdzekļu vākšanas komiteja pēc vasaras pārtraukuma izveidojusi jaunu līdzekļu vācēju grupu 50 cilvēku sastāvā un gaida papildus talciniekus. Pieteikšanās pa tālruni 960 — 1515 vai personiski Sv. Andreja baznīcas telpās, darbdienās no pl. 19 — 22.

Jauno vācēju informācijas sanāksmes paredzētas 13. un 21. oktobrī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās, bet informācijas izdevuma "Toronto Centrā" otrais numurs būs pieejams interesentiem vēl pirms septembŗa beigām.

O.L.

Citos ciemos, citās pilsētās

AIBERTA EGLĪŠA RIETUMVĀCIJAS CEĻOJUMA PIEZĪMES

Saules nebija daudz. Vasara turpinājās mākoņu pelēkumā. Toties interesanti bija ciemi. Ķelnes stacijā naktī pavadījām tautieti, kas atgriezās okupētajā Latvijā. Tikai Dievs zina, vai vēl kādreiz šo mīļo jelgavnieku satiksim. Ciemiņš aizbrauca bagātāks zināšanām par trimdiniekiem, par kulturālām norisēm [illegible] kiem notikumiem rietumos.

Bīlefeldā piedzīvojām skaistas stundas Zentas un Rūdolfa Klausu dārza mājā — Billītēs, pie kuŗas aug viens ķirsis, sidrabainā apse viegli drebina savas lapas, slaikās eglēs drais kuļojas vāverītes, kaimiņu vītolā svilpo putni. Strautiņā aiz žoga plūst dzidrs ūdens. Pilsētas dunoņa izdziest zaļajā starplaukā. Mājaŗ pagalmā dzirdam tikai pašu balsis, dzirdam bites.

Hamburgā ar Ziemeļu ekspresi iejoņojam karstā, spožā pēcpusdienā. Pasaules vārtu pilsēta fascinē. Operas un teātŗa dēļ Hamburgā katŗu gadu esam biežāk nekā Diseldorfā, kuŗa no Fīrzenes ir tikai 40 km. Rasmas un Artura Cipuļa mājā Pinebergā diskutējam par cilvēkiem, grāmatām, gleznām un likteņiem. Ir rets neaizmirstams piedzīvojums. Dzirdējām runas ur. argumentus par mūsu problēmām. Dziedātāja Irēna Dzene kavējās Rīgas atmiņās. Cipuļu māja atgādina gleznotāja Jura Soikāna dzīvokli Dortmundā, kur čaklā saimniece Ņina saviem viesiem gatavo visgaršīgākos ūdenskliņģerus. Pie Cipuļiem aizvirpuļo skaistas stundas.

Neuštatē ceļš ved pie sirmā, nenogurstošā dzejnieka un žurnālista Nikolaja Lešmaņa. Istaba piekrauta grāmatām. Uz ciemiņiem runā gleznas un viesmīlība. Skan možs dzejnieka humors, asprātības, risinās arī nopietnas pārdomas. Trimdā tieši dzejnieku uzdevums būtu spēcīgāk saviļņot mūsu jūtas pret tautas likteni, lai mums netrūktu morālā uzmudinājuma izturēt smago cīņu par mūsu tautas un valsts brīvību. Lielajā tautas nelaimē dzejnieka pienākums dot dvēselei jaunus spārnus. Piemērošanās „laikmeta konjunktūrai" izšķiež un sadrupina mūsu spēkus.."

Baltijas jūras viļņi blāzmo pilsētas apvārsnī, kad gandrīz līdz rīta gaismai turpinās satikšanās ar vairāku grāmatu autoru, Šlezvig-Holšteinā dzīvojošo latviešu apgabala pārstāvi, augšzemnieku agronomu Jāni Daģi, kas būs beidzis Dr. Kārļa Ulmaņa grāmatas trešo daļu. Viņš vēl vienmēr nav atmetis nodomu sarakstīt grāmatu arī par kādreiz populārajiem Rīgas sētniekiem, tos dokumentējot, gan piespiesti kalpojot okupantiem, gan strādājot latvietības interesēs.

Eutinā, „Ziemeļu Veimārā", klaiņojam pa Gētes drauga grāfa Štolberga, Homēra pārtulkotāja Vosa, ģimetņu gleznotāja Tišbeina un komponista Karla fon Vēbera pēdām. Esam šeit ne jau slaverās Eutinas pils vēstures dēļ, kuŗā tūlīt pēc kapitulācijas mitinājušies arī daži mūsu tautieši, ne arī, lai pavadītu pāris pēcpusdienas krēslainajā Vēbera kafejnīcā un pārmaksņotu Vosa mājas romantiskajā 202. istabā, bet gan lai satiktos ar rakstnieci Aritu Dauguli, kuŗai drīzumā iznāks jauna grāmata. Ciemojāmies arī laikraksta Latvija redakcijā. Kā visus, arī šim latviešu laikrakstam netrūkst profesionālu redakcijas darbinieku problēmu. Redaktora pienākumus atkal uzņēmies atpūtā aizgājušais ilggadējais redaktors Okars Kalējs. Redakcijā vēl strādā Kārlis Pilāgers un Jānis Sudrabiņš, bez kuŗiem grūti būtu iedomājama šī Eiropas latviešu laikraksta pastāvēšana. Laikrakstu, ieskaitot okupēto Latviju, izsūta uz 20 valstīm. Lielākais lasītāju skaits, protams, atrodas Vācijā, tad Anglijā un Zviedrijā. Laikraksta 1977. gada budžets sniedzas turpat 206.000 vācu marku. Laikraksta apgāda grāmatnīca pagājušā gadā piegādājusi tautiešiem mūsu trimdas izdevumus par 35.000 markām, galvenokārt lasītājiem Rietumvācijā. Kūģītim Poeseldarf peldot gaŗām Blankenēzei, virziena Elbas grīvu, beidzot īstenojas sena vēlēšanās reiz būt Šūlavā sevišķi Schulauer Fährhaus, no kuŗas svētdienas rītos WDR pārraida daļu tā sauktos ostas koncertus. Modernajā, pelēkajā upes krastmalas mājā ārzemnieku apmeklētāju grupām uzliek uz galdiem attiecīgus nacionālos karodziņus. Diezin kāds karodziņš parādītos mums, ja mēs, kuplāks pulciņš, tur pasūtinātu galdu?

Lasītājiem vēl jāpastāsta, ka 1952. gada jūnijā Hamburgas ostas tēvu iniciātīvā pirmo reizi atskanēja apsveikums tālbraucēju kuģiem. Katrās 24 stundās toreiz izbūvētajam „Welcome Point" gaŗām pabrauca apmēram 100 lieli jūŗas kuģi. Lielie suminātī ar abām himnām, mazie (zem 500 br. t.) tikai ar karogiem. Karogu tornis 40 m. augsts. Šūlavas centrāles rīcībā, kuŗā no 8 rītā līdz saules rietam dežurē jūrnieks kapteiņa dienesta pakāpē, pašlaik krājumā pavisam 120 himnas un speciāla kartotēka ar 16.000 kuģiem, kas ieradušies Hamburgas ostā no visiem kontinentiem.

Dzīvas pārrunas vēl izraisās gleznotājas Olgas Kuncītes saulainajā darbnīcā Ārensburgā, diskutējot par uzdevumiem, kādiem jāpievēršas mūsu meistariem trimdas apstākļos. Jelgavnieces sulīgā vitalitāte, spilgtā varavīksnes krāsu rotaļāšanās ar melnās saules mistēriju kairina uzmanību. Interesants notikums solās būt viņas sagaidāmā izstāde Hamburgā, kuŗas sarīkošanā daudz palīdzēšot māksliniece draugi un cienītāji — vācieši.

Vel ciemošanās pie mūsu dižmeistaŗa Rietumvācijā Juŗa Soikāna, kuŗa varēšana un vārds nav dalāms no latvieša identitātes gleznieciībā, nodrošinot tai redzamu vietu vāciešu vidū. Kopā ar bagātajām stundām vienmēr neaizmirstams paliks arī Ņinas un Jura dzīvokļa balkons, kuŗā aug trīs bērzi un dažas pinijas.

Alberts Eglītis
Reinzemē

Uzveduma dalībnieki un koŗa pavadītāji Almelijā, Anglijā. No kreisās: Ivars Galdiņš, Jānis Zaķis, Biruta Jefimova, Inta Āboliņa, Ārija Jefimova, Jāna Tetere un Anita Blezūra.
Foto: Harijs Blezūrs

Ko dara Daugavas Vanagi?

DV organizācija darbojas 12 zemēs — 133 dažādās vietās. Uz š.g. 1. janvāri tās saimē ir 9749 biedru, no kuŗiem 548 (5,5 proc.) jaunāki par 30 gadiem.

Pie organizācijas darbojas 18 koŗi, 17 teātŗa kopas, 45 bibliotēkas ar 37.000 grāmatām, 39 sporta kopas, 16 tautas deju kopas un 51 dažāda sekcija, kuŗu darbība izpaudusies 169 dažādos aktos, 97 priekšlasījumos, 88 koncertos, 41 teātŗa izrādē, 864 dažādos citos sarīkojumos, kuŗus apmeklējuši apm. 85.000 skatītāji un klausītāji.

DV organizācija 1977. gadā izglītības un skolu atbalstam devusi 53.360 marku, jaunatnei — 31.240 marku, kultūrāli sabiedriskam darbam — 120.440 marku, politiskās informācijas darbam — 54.810 marku, Latviešu nac. fondam — 8800 marku un vēl liclas summas aprūpei.

Plkv. V. Januma fonda balva (1000 dol.), ko katru gadu piešķiŗ jaunatnes darba aktīvitātēm, neatkarīgi no piederības pie DV organizācijas, 1977. gadā piešķirta Vasaras ģimnazijai Gaŗezerā — 500 dol. un tautas deju kopai Daugaviņa Toronto — 500 dol. apmērā.

Iesāktais lielais dokumentārais izdevums Latviešu kaŗavīrs 2. pasaules kaŗa laikā tuvojas nobeigumam. Jau iznākušas 6 grāmatas, sagatavots pēdējais — 7. sējums, kuŗa iespiešana paredzama 1979. gada sākumā.

DV Mēnešraksts iespiež vairāk nekā 3000 eks., un tas iznāk ik pa divi mēnešiem. Tāpat katru gadu iznāk kopējs sienas kalendārs ar uzņēmumiem no DV dzīves visās zemēs.

DV Mēnešrakstu iespiež vairāk nadā iznākošo laikrakstu Latvija Amerikā. Paveikts DV vēsturiskais apcerējums „Laiks, Telpa, Ļaudis" 3 liela formāta sējumos (3. sējums 3.5 mārc.). DV organizācija veikusi milzu darbu visās zemēs, sagatavojot skaņu lentes neredzīgajiem, ierunājot rēgulāri gan laikrakstus, gan žurnālus, gan veselas grāmatas.

Sniegta palīdzība dzimtenē dzīvojošiem apm. 25.000 marku apmērā (1977. g.), Ar ziedojumiem atbalstīts Patiesības fonds, kas dibināts palīdzības sniegšanai latviešu kaŗavīru aizstāvēšanai pret boļševiku nepatiesām apsūdzībām.

DV ārējās informācijas nozare visās zemēs daudz piestrādājusi Belgradas konferences latviešu delegācijas atbalstīšanai, gan sniedzot ziņas, piedaloties vēstuļu akcijā u.t.t., kas sevišķi sakāms par DV saimēm ASV, Kanadā un Austrālijā. DV biedri bijuši atsaucīgi un aktīvi piedalījušies dažādās protesta demonstrācijās, politisko darbinieku apmeklējumos, kā arī memorandu un iesniegumu sagatavošanā.

DV ierosinājuši uzsākt pretpārkrievināšanas akciju un pieteikuši DV atbalstu visos akcijas pasākumos.

Daudzās zemēs DV cieši sadarbojas ar Gaismas akciju, zemju pretboļševiku organizācijām, un apspiesto citu tautu pārstāvniecībām.

Visās zemēs DV atbalstījuši latviešu pārstāvniecības, kur darbs bijis veltīts mūsu tēvu zemes brīvības labā.

Minēti tikai galvenie darbības veikumi pēdējā gadā.

Ka darbs tiek veikts pareizā virzienā, liecina nepārtrauktais DV biedru pieaugums un okupantu lielais naids pret DV organizāciju.

A.J. Bērziņš
DV ģenerālsekretārs

Kā ir ar okupētajām Baltijas valstīm?

Laikr. The Toronto Sun 11. septembŗa numura lasītāju vēstulēs ievietota V. Ciņa vēstule: Kurts Valdheims aicinājis, lai 8000 Apvienoto nāciju kaŗaspēka kaŗavīri piespiestu sarīkot demokratiskas vēlēšanas Dienvidrietumafrikā. Apv. nācijas 1960. gadā palīdzēja sagraut rietumiem labvēlīgo Čombes režīmu Katangā. Tagad tās mērķis ir Dienvidafrika. Kā būtu, ja pārmaiņas pēc Apv. nācijas pārraudzītu demokratiskas vēlēšanas Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, Ukrainā un Kambodijā?

GRAND RAPIDI

● Latviešu biedrības namā 7. oktobrī pl. 19 pensionāru biedrības gadskārtējais sarīkojums. Izrādīs A. Voitkus 2 cēlienu komēdiju Skaistuma sacensība Elvīras Brūnas iestudējumā. Tautieši lūgti ziedot izlozei mantas. Kārtējais mēneša saiets 25. septembrī pl. 12 Latviešu biedrības namā. Saietā skolotājs M. Grants stāstīs par dziedoni Adolfu Kaktiņu un viņa darbīgo mūžu.

● Latviešu baptistu draudzes dievkalpojumā 3 septembrī bija ieradušies vairāki ciemiņi, kas arī piedalījās dievkalpojumā. To vadīja draudzes māc. Stefenbergs, vēl runāja metodistu māc. Ed. Eidiņš. Liecību piederēt Kristum nodeva A. Oliņš. Dziedāja draudzes ansamblis A. Pakalna vadībā, bet duetu I. Eidiņa un E. Pakalna, pirmajai dziedot arī solo. Pie klavierēm pavadīja Dr. R. Markus. Deklamēja J. Arājs, Ž. Ogriņa un L. Statāne. Pēc tam bija draudzības pēcpusdiena.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes Mežvidu pārvaldes sezonas beigu sarīkojums 24. septembrī pl. 12 Mežvidos. Sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīs māc. J. Mednis, dziedās latviešu katoļu draudzes sieviešu ansamblis skolot. M. Granta vadībā Gleznu izstādē ar saviem darbiem piedalīsies Ilze Šteina-Knocha un Paulīne Zadvinska.

V. E.

IESŪTĀMI DARBI GODA BALVAI

PBLA un ALA Kultūras fonda humānitaro un sociālo zinātņu nodaļa aicina apgādus vai autorus nekavējoties iesūtīt 1977. gadā izdotos darbus (var būt arī svešvalodās un iznākuši cittautu apgādā), kas būtu apsveŗami goda balvai. Darbi iesūtāmi 5 eksemplāros, adresējot: B. Jēgers, 216 Evans Ave. DeKalb, Ill. 60115, U.S.A.

Katoļu dienas Klīvlandē

Amerikas latv. katoļu apv. Klīvlandē rīkotās katoļu dienas risinājās no 2. — 3. septembrim Apvienotās draudzes namā. Nebija jau tik liels apmeklētāju pieplūdums kā draudžu dienās Gaŗezerā, bet toties daudz sirsnības un skaistuma. Kā zināms, viss vairums katoļu dienu dalībnieku bija no Zilo ezeru zemes Latgales. Pēkšņā sarkanarmijas iebrukumā no Latgales paspēja izbraukt tikai nedaudz vairāk par 5 proc. Šo rindu rakstītājs, kas priekš apmēram 60 gadiem kā Latgales atbrīvošanas cīņu dalībnieks šķērsojis šo jauko Latvijas novadu, glabā savās atmiņās turienes ļaužu sirsnību un skaisto dabu. Šī krāšņā Latvijas novada izcelsmes laudis vēl šodien glabā dvēselēs savas dzimtenes svētību un spēku.

Katoļu dienas atklāja rīcības komitejas priekšsēdis J. Gercāns, svētbrīdi vadīja kapelāns prelāts A. Grosbergs. Priekšsēdis Dr. Z. Zadvinskis uzrunā pieminēja katolu dienu nozīmi, aicinot nodziedāt Latvijas valsts himnu. Nolasīja vairākus rakstveida apsveikumus. Mons. Dr. K. Ručs novēlēja būt vienotiem ticībā un nešaubīties par Latvijas valsts atdzimšanu. No DV Klīvlandes apvienības sveica V. Zemesarājs, novēlot katolu saimei izturību un spēku cīņā par dzimtenes brīvību. Māc. K. Briedis runāja par cīņu, kurai pa priekšu jānes Kristus krusts. Māc. L. Grendze sveicināja no Apvienotās draudzes, no Klīvlandes latviešu biedrības sveica K. Karnītis un E. Ieviņš. Par ALKA darbību un pienākumiem runāja prelēts L. Vārna, uzsverot, ka apvienībai jābūt patiesi katoliskai un latviskai. Viņš pateicās priekšsēdim Dr. Z. Zadvinskim, kas lietpratīgi vadījis apv. darbu uz kristīgiem pamatiem.

Jaunieši skandēja dziesmas par dzimteni jaunā pianista Zadvinska klavierpavadījumā. Sanāksmi kuplināja gleznu izstāde. Mākslinieku darbi saistīja ne tikai acis, bet arī sirdis. Blakus gleznām atradās arī rokdarbu un lietiskās mākslas izstrādājumi. T. Puisāns referēja par latviešu katoļu rakstnieku uzdevumiem, saistot tos sakarā ar tautas vēsturi.

Pēc kopējām pusdienām katoļu dienu dalībnieki pulcējās rakstnieku cēlienā, kuru interesanti vadīja dzejniece Janina Babre, savā uzrunā norādīdama, ka rakstnieks un dzejnieks ir liecinieks par savas tautas dzīvi un tās likteni. Cēliena priekšnesumus iesāka K. Plencinīks - Strods ar laikmetīgu prozu — Komuliņš taisa opoziciju. M. Eglajs lasīja citu dzejnieku iesūtītos darbus, bet T. Puisāns fragmentu no grāmatas Cilvēks Dievā un Dievs cilvēkā. Dziļu reliģisku dzejas tēlojumu — Prieka dziesma Pestītājam — meditēja dzejniece M. Urnežus. Viņai jāpateicas par labo izteiksmi. Negāja zudumā neviens vārds. Dzejniece P. Zālāne deklamēja savu patriotisko un laikmetīgo dzeju. Rakstnieku cēlienu nobeidza J. Babre ar reliģisku un laicīgu dzeju. Ļoti iespaidīgs bija episkais tēlojums par Rēzeknes iznīcināšanu Otrā pasaules kara laikā, kur gāja bojā rakstnieks Alberts Sprūdžs un preses darbinieks Svenne.

Latviešu katoļu dienu turpinājumā, 3. septembrī, dalībnieki pulcējās dievkalpojumā Sv. Jozefata bazn., kuru vadīja prelāti L. Vārna un A. Grosbergs. Dievkalpojumu ar bagātīgu programmu kuplināja dziedone Antonina Vaivode. Pēc labām pusdienām P. Zālāne referēja par cerību un bezcerību tagadējā Latvijā. Referente, kas pati apmeklējusi dzimteni un dziļi ieskatījusies tās bezcerīgajā dzīvē, kā laba un veiksmīga runātāja attēloja apstākļus, kas tagad valda mūsu dzimtenē. Viņas skumjais stāstījums daudziem klausītājiem izraisīja asaras par to postu, kas tagad valda kādreiz mūsu ziedošā dzimtenē. „Braucēji lai stiprina tautu", bija viņas aicinājums.

Latviešu katoļu dienas izskanēja ar paneļdiskusijām par pēdējo gadu pārmaiņām. Panelī piedalījās L. Vārna, A. Grosbergs, L. Liepa un J. Babre. Beigu vārdus teica ALKA priekšsēdis Dr. Z. Zadvinskis.

J. E.

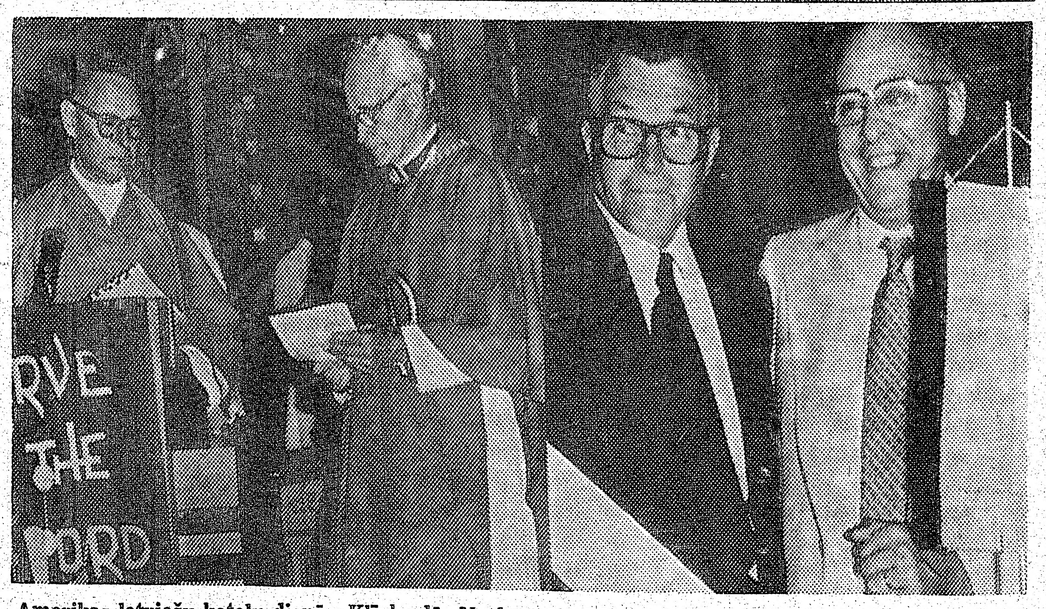

Amerikas latviešu katoļu dienās Klīvlandē. No kreisās: Klīvlandes katoļu kopas priekšnieks J. Gercāns, Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšnieks Dr. Z. Zadvinskis, prelāti L. Vārna un A. Grosbergs.

Foto: A. Nešpors

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu pensionāru apvienības valde nolēmusi arī šai sezonā sanāksmes noturēt divi reizes mēnesī, ieiesākot sezonu 14. septembrī Hamiltonas latviešu biedrības namā ar māc. K. Kuškevica ievadvārdiem un E. Šteinas stāstījumu par Tobago apciemojumu. Nākošā sanāksme 28. septembrī. Apvienības priekšnieks K. Hermanis aicina biedrus, kas nav uzdevuši savus dzimšanas datus, tos nieteikt biedrzinim E. Elmam. Par slimnīcās ievietotajiem biedriem lūdz ziņot priekšsēža vietniecei A. Počai, talr.

Kristus ev. lut. draudze atsāka 10. septembrī svētdienas skolu. Visi vecāki aicināti vest uz svētdienas skolu bērnus, sākot ar 4 gadu vecumu. Iesvētes mācības sāksies 19. septembrī. Draudzes koris atsāka mēģinājumus 8. septembrī. Aicināti arī jauni dziedātāji. Kristus ev. lut. draudze nodeva Sidrabenes 25. gadasvētku atceres gadījumā 500 dol. velti, ko jubilejas sarīkojumā pasniedāboliņš.

PATEICĪBA.

Laipnajai dāmai, kuŗas vārds man palika nezināms, izsaku vissirsnīgāko pateicību par palīdzību man glābt mūzikas piederumus lietus laikā kapu svētkos un kas, zem sava lietussarga nesot arī dažus piederumus, mani aizvadīja līdz autobusam. Sirsnīgs un mīļš paldies.

Orķestŗa dalībnieks Valdemārs Vimba

Vēstis no Latvijas

"POLITGRĀMATA" SKOLĒNIEM ZIRGU PORCIJAS — SKOLOTĀJIEM 126 SPECIĀLAS LEKCIJAS, KĀ ŠO KVANTUMU IEDZĪT SKOLĒNIEM

Skolotāju Avīzes 33. n-rā iespiests plašs atskats uz 1977./78. māc. gada veiksmēm, vairāk gan neveiksmēm skolu darbā. Ir arī piekodinājumi skolu darbiniekiem visus uzdevumus "pilnveidot" nākamā māc. gadā. Tas sevišķi attiecas uz visiem jau atriebušos komūnistiskās politikas mācību.

Redzams, ka šo uzdevumu veikšanai skolotājiem nav pieticis ar viņu mācības iestādēs saņemto politizglītību, tiem tāpēc pag. māc. gadā noturētas vēl 126 speciālas lekcijas par metodēm, kā vislabāk šī komūnistisko mācību "injekcija" izdarāma. Šai kāpinātai centībai pamatā bijusi Latvijas PSR Izglītības ministrijas pavēle "Par politpārrunu un politinformācijas organizēšanu vispārizglītojošās skolās".

Un panākumi? Laikam gan mazi pat nekādi, jo turpat lasāma žēlošanās, ka arī turpmāk tāpat vien būs "jāatsedz viņiem (skolēniem) mūsdienu kapitālisma un buržuāziskā nacionālisme reakcionārā būtība,"..."palīdzot vecāko klašu audzēkņiem izveidot šķirisku(!) pieeju sabiedriskas dzīves parādību vērtēšanai."

Un tas viss pēc sašdesmit gadu dzīvošanas "zinātniski pareizā un mīļās kompartijas vadībā organizētā valstī", kur visas šķiras nīcinātas (izņemot kompartijas sevišķi privilēģētos augšgala dižos) un pēc Ļeņina - Staļina - Brežneva pārbaudītām receptēm audzināta jauna padomju cilvēku sabiedrība! Te nu gan partijas vadībai var nolaisties rokas šādas nesekmības dēļ.

Bet varbūt skolām labāk veicies vispārējās izglītības laukā? Arī pat to ziņo Skolotāju Avīze, pauzdama tādu pašu tikko sasniegtu viduvējību. Te tālāk Sk. Av. teksts:

"Aizvadītajā mācību gadā Izglītības ministrija organizēja piecus kontroldarbus — matēmatikā, krievu valodā (skolās ar latviešu mācības valodu) un ķīmijā. Vidējais vērtējums tajos 3,2 (tātad tikko vairāk par viduvēju, ar ko var samierināties). Krievu valoda IX klasēs, ķīmija VIII klasēs, 3,7 matēmatika III klasēs, 3,8 krievu valoda VI klasēs. Vairākos gadījumos tika konstatēts darbu liberāls (nepelnīti paaugstināts) vērtējums. Sastopama arī parādība, ka diezgan liels skaits skolēnu darbā nepiedalījās."

Tātad jāpieņiem, ka kontroldarbos piedalījušies galvenokārt sekmīgākie skolēni, kas tomēr visus šo pārbaudījumu rezultātus rāda pavisam zemā līmenī, ieskaitot arī "uzlabotās" atzīmes. Ja būtu piedalījušies arī vājākie skolēni, caurmēra atzīme laikam būtu bijusi 2 (nepietiekami).

Un nav arī ko brīnīties. Ja skolēniem vasaras atpūtas vietā kā organizētām darbu brigādēm jāstrādā kolchozos un skolā jāklausās visiem apriebusies politpropaganda, tad citādi rezultāti nemaz nav domājami. Un pie tam vēl jāmācās profesionāli kāds arods.

Kā iedarbīgs palīglīdzeklis skolēnu sekmju celšanā tagad atrasts līdzšinējā mācības kursu sašaurināšana. Tāds rīkojums publicēts tai pašā Sk. Av. 33. n-cā: "Grozījumi ķīmijas mācīšanā". Latviešu skolām tie paziņoti krievu valodā gluži tāpat kā vecajos caru laikos. Ķīmijas mācībgrāmatas 1978./79. māc. gadam gan atstātas tās pašas, bet uzskaitīta vesela rinda paragrafu, kas nav mācāmi. Šajos paskaidrojumos lasāma arī šāda atzīšanās:

"Svītrots māc. gr. IO. un II. paragrafs tāpēc, ka skolēni to apgūšanai nav pietiekami sagatavoti. Bez tam mācību grāmatā šis jautājums izklāstīts pārāk sarežģīti." Laimīgie skolēnēni, kas nu atbrīvoti no šiem un citiem Maskavā apstiprinātiem "sarežģītiem" paragrafiem. Vabūt nākamie Sk. Av. n-ri ziņos arī vēl citus svītrājumus. Te jāpiezīmē, ka "brālīgo republiku" skolās lietojamo grāmatu tekstus taisa Maskavas lietpratēji krievu valodā. "Iedzimto" republikās lieto šo grāmatu tulkojumus.

Padomijas vidusskolu mācību kurss jau tā bija par vienu gadu īsāks nekā rietumu pasaulē un neatkarīgajā Latvijā, bet ja vēl atskaita tai pašā laikā iegūstamo profesionālo aroda apmācību, tad par divi gadiem. Ar kādu zināšanu pūru tad nu jaunie studenti iestājas augstskolā? Bet "komūnistiem nekas nav neiespējams!"

Interesanti daži jaunākie rīkojumi un ieteikumi:

"Politiskas audzināšanas pastiprināšanai lielāka vērība pievēršama rituālu izmantošanai, kas saistīti ar cieņas ieaudzināšanu pret valsts simboliem (ģerboni, karogu, PSRS un republikas himnu), kā arī pret pionieru un komjaunatnes organizācijas sarkano karogu, pionieru kaklautu, komjaunatnes nozīmīti".

Atkārtoti nosodīts "burzuāziskais nacionālisms" kā visu launumu avots, bet neviena pārmetuma vārda latviskajā skolotāju laikrakstā nav pret tagad Latvijā valdošo krievisko šovinismu, kad latvietim savas zemes pārvaldes iestādēs vajadzīgs tulks, lai sarunātos ar okupantu ielūktajiem birokratiem. Kāda te starpība ar vecajiem, daudz pulgotiem caru laikiem?

Savu tiesu lielo biedru bardzības dabūjuši izjust arī skolotāji. Tā LKP CK pirmais sekretārs A. Voss skolotāju kongresā norādīja, ka "audzināšana un izglītošana ir ideoloģiskas frontes sektori un ka paidagogiem jāatbild ar savu partejisko nesamierinātību uz jebkurām nacionālistiskās ideoloģijas, ārpolitiskuma, politiskās bezrūpības un pašapmierinātības izpausmēm. Jaunā audze jāaudzina internacionālisma un patriotisma (krieviska?) garā, uzticībā komūnisma ideāliem." Liekas, ka pats Brežņevs nevar pārspēt latvietī (?) Vosu viņa krieviskajā patriotismā. Voss gan runājot tikai krieviski.

Skolotāju izvērtēšanai ieviesta arī sevišķa skolotāju atestēšana. "Pavisam republikā atestēti 67,8 proc. skolotāju. Vairāk nekā 15 proc. visu skolotāju ieteikti apbalvošanai, 28 skolotājiem piešķirts nosaukums "vecākais metodiķis", 13 — skolotājs metodiķis". Pavisam kopš atestēšanas sākuma šie nosaukumi piešķirti 98 pedagogiem." Tātad diezgan skopi.

Tāpēc arī ieteikts "turpmāk tautas izglītības iestādēm un skolu paidagogu kolektīviem rūpēties par skolotāju sagatavošanas līmeņa, politiskā brieduma, metodiskās meistarības tālāku paaugstināšanu." Tātad Latvijas skolotājiem vēl augsts attīstības kāpiens. Līdzšinējais, sevišķi politiskais vērtējums, tā uz trīs, varbūt vēl ar mīnusu.

Jānis Kronlins

Alberts Eglītis

TO JUMS PASAKU

Birzēs, tāpat ābeļu dārzos,
Es eju pa putnu pēdām — līdz
Upei, kuŗā airēšu
starojošu laivu
Ar mēness laukos
atrastiem aiŗiem . . .
Gaismā nerunāju —
tikai saulojos,
Draudzējos ar
saules vulkāniem,
Un — par to mani
daudzi apskauž . . .

Valdis Mežezers

MAZAS NAKTS DZIESMAS

1.

Mirklis vien tas likās īss.
Sirds to ilgi glabās —
Biju galvu ielicis
Tavās rokās labās.

Mēs, ne vārda nesakot,
Zinājām to abi,
Ka, viens otru satiekot,
Labi bija, labi.

Mirklis vien, kaut bija īss,
Nespējām to kavēt.
Bijis sen un pagājis —
Liek mums dzīvi slavēt.

2.

Tu atnāci ar gaismu savu
Man vakarnakti piegaismot.
Vien klusums dziedāja
Tev slavu.
Es nezināju, ko Tev dot.

Bij Tavas rokas liegi maigas,
Kad tiecies ziedus noglāstīt,
Un Tavas acis — zvaigznes
zaigas.
To šonakt vēlos pastāstīt

Arvīds Melliņš

BĀRENIS

Vēja atrauta lapa
iesitās sejā,
auksta,
slapja.

Nokrita ceļmalas dubļos.
Svina debess
noskatās
aklām acīm,
aklu sirdi.

Austra Balode

PACĒLUMĀ

Ar zilu vakaru
ar zelta rietu
es paceļos
pār aizgājušo dienu,
un domās glāstu brīžus tos,
tos brīžus svētītos,
kad gars mans saskārās
ar visumu,
ar mīlu
un skaistumu,
ko dāvājusi sirds
un daudzkrāsainā dzīve.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī spiestuvē.

(66. turpinājums)

Rigasche Rundschau vietā tagad iznāca Deutsche Zeitung im Ostland, un viens no tās redaktoriem rēgulāri ciemojās pie Mauriņas. Agrākais galvenais redaktors, tagad cenzors Ernests fon Menzenkampfs, bija diezgan draudzīgs latviešiem.

Rotas zālē Zenta Mauriņa gaŗā, baltā „svētnieces" tērpā, resnu zīda auklu apjozusies, lasīja pirmās nodaļas no sava romāna „Dzīves vilcienā", kas bija tikko iznācis denacionālizētajā bijušajā boļševiku valsts apgādā VAPP.

„Rīgā ziedēja ceriņi . . .", tā skan pirmā šā romāna fraze. Fābula uzbūvēta uz Elfrīdas Lauvas, boļševiku aizvestās Skolu psiholoģijas nodaļas pārzines dzīves stāsta, mīlestības alkām un padošanos tām. Tā kā Zenta nebija „dzimusi" beletriste, bet gan kritiķe — pārspriedēja, tad arī šā darba kvalitāte neizrādījās sevišķi augsta, bet Mauriņas publika to tomēr uzņēma ar entuziasmu.

Pēckaŗa gadus Libekā vadot, izplatījās ziņa, ka pilsētā ieradušies Mauriņa un Raudive pa ceļam uz Zviedriju. Uzmeklēju Zentu Latviešu slimnīcā, kuŗas ērtajās telpās ar veldzējošu skatu uz ūdeni jau dažs labs ievērojams viesis bija apmeties.

„Labprāt jūs satieku," viņa teica, „jo mūsu starpā attieksmes vienmēr bijušas ļoti labas, vai arī to nav bijis nekādu".

Toreiz mani pirmoreiz kā personība ieinteresēja Konstantīns Raudive — redzēju, cik viņiem pretējas dabas. Zentai, pa daļai ar savu ciešanu mistiku, pa daļai ar varonīgo dzīves tvērumu bija tik dziļš iespaids uz klausītājiem, ka priekšlasījumos vienmēr vajadzēja durvis izcelt, lai kādā zemē viņa atrastos, Latvijā vai Vācijā. Un savādi — šis šarms bija pa daļai pārgājis uz Konstantīnu, kuŗa sejai vairāk juteklisks iespaids. Viņš tomēr — nodomāju, klausīdamies tā lekciju par viegli nihilisko Romas ķeizaru — prātnieku Marku Aurēliju — ir ciets cilvēks.

Zviedrija tomēr izrādījās gluži neviesmīlīga, un par tīru velti Zenta Mauriņa iemācījās zviedru valodu. Viņa dabūja kādu godalgu, zviedriski iznāca grāmata par Dostojevski, bet kas tas tik daudzu gadu laikā!

Vācijā viņas dzīve atkal kļuva vieglāka, panesamāka — mātes asiņu balss norādīja uz senajām „saknēm". Tagad arī viņa pēc grūta, varonīga mūža beigusi ciest.

ATMIŅU MEISTARS

Nopietnais, cītīgais dzejnieks bijušais dekadents Kārlis Krūza bija atmiņu mīlētājs. Viņš allaž gremdējās pagātnē, tikai nodzīvota diena ieguva aromu. Varbūt to, kas ir sakaltušām zālītēm, žāvētiem āboliem, siena ziediem, un kas uzdveš sērīgu un reizē saldu pagājības smaržu. Stāstīja, ka Krūzas mērķis esot atcerēties katru nodzīvoto dienu mūžā, pārdomāt, kas tajā noticis. Viņa Pārdaugavas istabiņā cita nekā nebija kā grāmatas un avīžu žūkšņi gar sienām. Man laimējies latviešu valodu mācīties pie trim nopietniem dzejniekiem, rakstniekiem, kuŗu vidū bija Krūza. Tā atmiņu romāns „Baltais avots" jauki stāsta par Latviju pirms Pirmā pasaules kaŗa, dekadentu autoriem, rakstniekiem.

Plāņu pagasta saimniekdēls Pēteris Ērmanis bija pārāks atmiņu izvērtētājs par Krūzu, izmantodams tās literāros apcerējumos, kādu trioletu dziesminiekam nav. „Romānu kā torni veidot sākšu," bija arī Ērmaņa ideāls, bet tas nepiepildījās, jo pēc dabas Pēteris bija dzimis miniatūrists. Īpaši labi viņš pārzināja vecāko rakstniecību ar tās kalngaliem Blaumani, Saulieti „Kaŗa lielkungu Eistakiju" pamatā. Konservātīvi tautiskais, reliģiskais gars bija būtiski tuvs Pēterim, arī Poruka hernhūtisms, viņam izveidojās savi mīluļi, kā Pērsietis, kamēr dīvainā šizofrenija 1940. gadā lika tam domāt savādāk.

Tā kā tēvs, māte bija grāmatnieki, tad zemnieku mājas skapji sniedza pirmo literāro barību, tāpat kā saimniekzēnam Doku Atim. Tad sāka nākt jaunie literārie žurnāli, periodiskie rakstu kopojumi: Dzelme, Jaunā Raža, Jaunības Literatūra". Tas jau bija Latvijas priekšpavasaris. Ērmanis arī sāka iesūtīt redakcijām galvenokārt dzejoļus, bet atbildes ne vienmēr bija labvēlīgas. Ātrāk uzstrādājās laika biedri Linards Laicēns, Jūlijs Roze, bet sevišķi Pāvils Rozītis, kuŗa panākumus dažos gados, īpaši Latvijas laika sākumā, Pēteris apbrīnoja un apskauda. Nevar noliegt, ka Rozītis gar mūsu dzejas formu bija strādājis daudz, arīdzan izveidojies par spilgtu personību, kamēr Ērmanī bija kaut kas izplūdis, kā biezpiens.

Kaŗš darīja galu bezrūpīgai dzīvei, nodeva Marksa dzelžainajā kalpībā, piedevām vēl ar krievu tumsonību un netīrību. Apmācīja Ērmani Iekškrievijas sādžā Medveg. Grūti viņam klājās, jo Ērmaņa kustības bija lēnas, solis gauss kā vecam vīram. Bet 1919. gada pavasarī viņš ir zaldāta tērpā Rīgā. Kad boļševiki muka projām, tad Pēteris paslēpās bibliofīla Jāņa Misiņa divos dzīvokļos, kas no griestiem līdz grīdai bija pilni grāmatām.

Izdevās pārslēgties, iesaistīties Latvijas armijā, un Aleksandrs Plensners visiem vairāk vai mazāk pazīstamajiem rakstniekiem apgādāja vieglu darbu un labu sabiedrību propagandas daļā un Latvijas Kareivī.

1920. gadā iznāca Ērmaņa mazais, bet nozīmīgais dzejoļu krājums „Es sludinu". Ērmanim arī laimējies dzejā sniegt dažus labus dzejnieku portretus, kas bija tam tik tuvi. Paša sastādītajā antoloģijā „Dziesminieki" Ērmanis uzņēmis divus it skaistus literārizētus dzejoļus: „Novālisa nāve" un „Jensa Alfsona pārvēršanās". Ir arī iejūtīgas latviešu dzejnieku ģimetnes: Vecā Stendera, Austriņa, Jēkabsona un citu.

Tad Ērmanis atmeta sludināšanu un pārvērtēšanu, pieķerdamies nelieliem momentiem, — „gabaliņiem no dzīves". Iespiedu, populārizēju viņu, cik spēdams, Latvī. Kādu epizodu no kaŗa laika „Nakts cīņa" viņš veltīja man, toreiz jaunam iesācējam. (Vēlāk grāmatā veltījums „nokritis"). Iegūdams vārdu, kā apspriedējs, Ērmanis arvien vairāk pietuvojās lielajiem izdevējiem Rapam, Rozem, allaž kaut ko rediģēja vai kopotiem rakstiem sarakstīja priekšvārdus. Viņš varēja tīri labi pārtikt no literātūras un dzīvot iznomātajos Kalna Rūķos. Vēlāk izrādījās, ka Pēteris sevišķi nīdis Ulmaņa laiku, kaut pats bija apstrādājis literāro daļu vārdnīcai „Es viņu pazīstu", saņemdams par to atlīdzību, joprojām vienmēr strādādams un labi pelnīdams,

Kad ienāca krievi, Ērmanis publicēja Atpūtā kādu ne visai glītu dzejoli par „gadiem sešiem", kādu laiku esot ilgusi ulmaniskā nebrīvība un apspiešana. Viņu uzņēma boļševistiskajā rakstnieku savienībā un līdz ar citiem „jenotiem" lika sēdēt pie prezidija galda nebeidzāmās sapulcēs. Vēlāk trimdā neviens vairs šīs kļūmīgās gaitas nepieminēja.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Humorists un aktieris Uldis Siliņš no Austrālijas savā Ziemeļamerikas un Eiropas turnejā 16. septembrī viesojās Toronto ar vienas personas priekšnesumu. Sarīkojumu bija izkārtojis vīru ansamblis Kalvis sava priekšnieka E. Kraujiņa vadībā. Programmā bija iestarpinātas sešas Kalvja atskaņotās tautasdziesmas, no tām trīs jauniestudējumi Juŗa Dzeguzes vadībā, kas atjautīgi vadīja arī sarīkojuma norisi. U. Siliņa jaunradē bija apceres par tautasdziesmām humoristiskā skatījumā, kas smīdināja 350 klausītāju Lietuviešu zālē. Otrā daļā, Atskatīties, pasmaidīt, bija U. Siliņa sarakstītās asprātības par aktieŗu darbu uz skatuves, latviešu senaiem godiem, konversācijas vārdnīcu u.c., nobeigumā uzjautrinot publiku ar savu aktieŗa talantu īsuzvedumā ar Juri Dzegúzi par biedru Popovu un izdarībām ar voblām (zivs). Pēc Toronto U. Siliņš izlidoja uz savu viesizrādi uz Čikagu. Vairākas viesizrādes paredzētas arī Eiropā, starp tām arī Minsterē. Uldis Siliņš kopā ar Juri Zemīti aicināti piedalīties arī dziesmu dienās nākošvasar Gotlandē. Toronto sarīkojuma programmai vāku bija zīmējis Eduards Keišs. Uz balli, kuŗā spēlēja Runči, palika ap 200 apmeklētāju. Par ēdienu bufeti bija rūpējušā Kalvja dāmas.

● Atsākot rudens nodarbības, Gaujas gaidu, Rīgas un Tērvetes skautu vienības ar saviem karogiem 17. septembrī piedalījās māc. I. Gaides vadītā dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā. Var pieteikties jauni dalībnieki, sākot ar 7 gadu vecumu. Informācijai zvanīt Silvijai Ozolai un vadītajam Edmundam Ozolam.

● Toronto vanadžu kopas pirmajā šīs sezonas vakarēšanā 12. septembrī DV namā piedalījās 9 rokdarbnieces, lai gan šinī laikā bija pilsētas satiksmes darbinieku streiks. Vakarēšanas turpināsies katra mēneša otro otrdienu no pl. 18 — 21 DV namā. Vakarēšanās aicinātas visas interesentes, ne tikai vanadzes. Zvanīt vakarēšanu vadītājai Silvijai Ozolai, tālr. 231-9618. Vanadžu kopas sarīkojums — Latviešu tautas tērpi un latviskie tērpi — 24. septembrī pl. 15 DV namā. Piedalīšanās ar pašu gatavotiem tautas tērpiem un moderno latvisko tērpu skati. Paredzēts DV Rietumvācijas valdes priekšsēža J. Leitīša referāts. Vanadžu azaida galds.

● Indras Ancānes audiovizuālā vakarā — Skaista mana tēvu zeme— 14. septembrī Latviešu namā ap 80 dalībnieku noskatījās uz diviem ekrāniem viņas rādītās pilsētu un lauku ainavu slīdītes, kas uzņemtas viņas pērngada Latvijas apciemojuma laikā. Ceļā no Stokholmas caur Igauniju uz Rīgu pa autobusa logu uzņemtas lauku ainavas, Apstāšanās vietas — Vitrupe, Salacgrīva, Sigulda, Krimulda, kā arī Turaidas skatu tornis, Vidzemes jūrmala, Vecrīga, Brīvības pieminekļis, Brīvdabas mūzejs un tur notikušā daiļamatniecības skate, Brāļu un citi kapi, Kundziņsala un Pārdaugava. Priekšnesumu papildināja Irēnes Žvagules dainu skandējumi un skaņu lentes ar dziesmām kokles pavadījumā. Priekšnesumu, kas ilga pusotras stundas, rīkotājas aicinātas atkārtot Londonā, Hamiltonā un, iespējams, arī Filadelfijā, ASV.

● Māc. I. Gaide kristīja Melāniju Laurenu Birzi, Ervīna un Džudītes meitu un Vanesu Laimdotu Birzi, Tālivalža un Viktorijas meitu.

● Toronto Latviešu biedrība atsāk savas referātu pēcpusdienas: 15. oktobrī pl. 13.30 Latviešu namā. LNAK valdes viceprieksšsēdis Dr. L. Lukss referēs par tematu Ko darīsim Latvijas 60 gadu jubilejas zīmē, kā arī pastāstīs par savu tikšanos ar Gunāru Rodi Zviedrijā un Viktoru Kalniņu Autrijā, pārrunājot stāvokli okupētajā Latvijā. 29. oktobrī turpat Voldemāra Kalniņa referāts par Latviešiem citu tautu skatījumā. Dāmu komitejas kafijas galds.

● Toronto Latviešu biedrība 1979. g. 20. janvārī atzīmēs 30 gadu darbības jubileju Latviešu nama abās zālēs: svinīgs akts un drāmatisks uzvedums galvenajā zālē, bet vakariņas ar kokļu mūziku un tautas dejām augšējā zālē. Sarīkojumu vadīs rīcības komitejas priekšsēdis Imants Alksnis ar locekļiem — Vilni Pētersonu, dāmu komitejas priekšnieci Edīti Āpši un Judīti Vāgneri.

● Sv. Jāņa draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums 1. oktobrī pl. 11, piedaloties archibīskapam A. Lūsim un māc. I. Gaidem, mecosoprānam Kristīnei Vikmanei. Sekojošajā draudzes pēcpusdienā māc. I. Gaide rādīs reliģisku īsfilmu ar paša ierunāto tekstu mūzikas pavadījumā, klavieŗu solo spēlēs Ēriks Tučis. Loterija.

● Sakarā ar žurnāla Technikas Apskats 1958. g. nov./dec. numurā ievietoto rakstu, tā autors būvtechniķis Eduards Tiltiņš lasīs 11. oktobrī pl. 19.30 Latviešu nama pagrabzālē referātu par minēto tematu un arī par malkas krāsnīm, illustrējot ar skicēm. Ieeja pret ziedojumiem.

● Latviešu pensionāru apvienības 28. septembŗa saietā Latviešu namā Almas Lidekas lasījumi.

● Vimens kolledžas slimnīcā 16. septembrī no sirdstriekas 78 g. vecumā mirusi Klaudija Kalniņa. Viņa dzimusi Sibirijā, Latvijā strādājusi par skolotāju Jēkabpilī. Aizgājēju 20. septembrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis. 19. septembrī aizlūgumu bēŗu namā vadīja pareizticīgo priesteris. Nelaikei paliek Toronto meita Irēna un znots Miervaldis Rozītis, mazdēli Guntis Vinipegā un Arnis – Otavā, dēls Paulis Kalniņš un vedekla Mariana un 3 mazbērni Toronto, bet ASV — meita Ērika un znots Jānis Mazītis un mazdēls Ivars, pavisam kopā seši mazbērni un divi mazmazbērni.

● Rīga (72.) skautu vienībai ar 17. septembri jauns priekšnieks, vad. Andris Leimanis, kas pagaidām ir arī vienības skautu pulciņa vecākais. Līdzšinējais priekšnieks J. Līvītis, kas trīs gadus bija vienības vadītājs, arī turpmāk paliek vienībā un vadīs roverus.

● Latviešu sabiedrībai pazīstamā Ilmāra Andrejsona apdrošināšanas aģentūra pārdota kanadiešu firmai. Toronto vēl paliek 3 latviešu apdrošināšanas aģentūras — Arnolda Bērziņa, Valdemāra Bebra (Beeverbrook Ltd.) un Ilmāra Jankovska (Skyline Ltd.).

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcijas 14. septembŗa sanāksmē nolēma rīkot nodaļas makšķernieku sacensības 7. un 8. oktobrī, pirmo dienu no pl. 10 — 16 un otro dienu no pl. 7.30 — 12.30. Sacensībās varēs piedalīties visi makšķernieki, bet ceļojošās balvas varēs saņemt tikai DV Toronto nod. biedri, pārējās balvas — ikviens sekmīgākais makšķernieks. Sacensības notiks Ontario ezerā pie Braitonas, kur tās notika arī iepriekš. Makšķernieku sekcija aicina dalībniekus piedalīties kuplā skaitā DV Kesvikas nodaļas atklāšanā, 23. septembrī Bērzainē.

Rudens raža. Foto: J. Liģers

„Nav mērķtiecīgi..."

ALBERTA EGLĪŠA RAKSTS PAR RĪGAS CIEMIEM UN APSTĀKĻIEM LATVIJĀ

Mūs aicina ciemā uz turieni, mēs — ielūdzam no turienes. Abos virzienos jāpārvar Latvijas okupācijas varas birokratisms. Netrūkst, kas brauc, un tas mums ir pats par sevi saprotams process. Bet vēl vairāk netrūkst tuvinieku, kas mēģina uz brīdi pamest Kremļa pelēkās imperijas gūstu, lai paciemotos pie ģimenes piederīgajiem rietumos, kaut gan tas ir tikpat smagi kā kamieļim izlīst caur adatas aci, sevišķi, ja esi vienkāršs kolchoznieks, fabrikas strādnieks un neesi redzams režīma atbalstītājs.

Ciemošanās vīzas ārzemēs kārto attiecīgi ceļojumu biroji ar Pad. savienības pārstāvjiem sūtniecībās. Uz vīzas iegūšanu bieži jāgaida neziņā līdz pēdējai minūtei. Latvijā šis process sākas ar pilsētas iecirkņa, uz laukiem — ar rajona miliciju. Vispirms jādabū speciāls formulārs un jāatbild uz 20 jautājumiem, kuŗu kopā ar radinieka ielūgumu, 6 pases formāta fotografijām, un kopš 1978. gada februāŗa, ar pirmo iemaksu, 30 rbļ., jāiesniedz turpat atpakaļ. Vietējie varas vīri anketai uzraksta savu rezolūciju un nosūta to uz Maskavu. Pieprasījumu noraidot, iemaksa un pārējais jāzaudē, bet ja vīzu piešķir, milicijā tūlīt jāiemaksā vēl 201 rublis.

Paziņojot vīzas atteikumu, jādzirdot viena un tā pati atbilde: „Nav mērķtiecīgi! . . . Lai dēls vai kāds cits tuvinieks brauc labāk pie mums! . . . Iesniedziet vēlreiz jaunu vīzas pieprasījumu!" Visās atbildēs jaušams skaidrs motīvs: okupantiem ciemiņus labāk sagaidīt Rīgā un tos, turot acīs, vadāt pa „Potjemkina sādžām" un citām propagandai uzpolsterētām vietām, nekā savus ierēdņus, kolchozniekus un strādniekus laist uz rietumiem, kur pat paši partijnieki dažkārt pazaudējot galvas un atgriezušies slimojot ar kritiskām pārdomām un rezignāciju. Nacionālos „buržujus" uzņemt „strādnieku paradīzē" arī izdevīgāk, jo nedaudzajās apciemojuma dienās neviens neesot taupīgs ar valūtu, kaut arī par ASV dolaru krievi vairs rēķinot tikai 67 kapeikas. Tas, ko dzimtenes apciemotāji pēc atgriešanās stāstītu, padomju varai mazāk bīstami nekā savējos masveidīgi pārvērst rietumu brīvības un labklājības aculieciniekos.

Pakavējoties tuvāk pie vīzas formulāra, piebilstams, ka jautājumu bīstamība sākas anketas otrā daļā, kur prasa sīkas atbildes ne tikai par pašu, paša ģimenes izcelsmi, bet vēl vairāk par rietumos dzīvojošiem radiniekiem. Jāuzrāda apmeklējamās ģimenes visu locekļu dzimšanas dati, tad — kur dzīvo, ko katrs dara, ja bērni precējušies, kā saucas jaunajos uzvārdos, kur katrs strādā un viņu pašreizējās adreses. Vīzas piešķiršana vai noraidīšana notiek ātrākais divu nedēļu, vēlākais divu mēnešu laikā, atkarā no tā, kā funkcionāriem veicies ar papildus informācijas iegūšanu savās uzticības vietās par atbildēs minētiem cilvēkiem ārpus Pad. savienības.

Formulāru izpildīšanu lielāko tiesu jāuztic KGB pilnvarotiem, turienes tā sauktajiem juristiem, kas saistīts ar jauniem izdevumiem līdz 12 rubļiem. Visā Rīgā tādu speciālistu esot tikai divi, viens no tiem, sevišķi populārs, atrodas Kr. Barona ielā.

Delzceļa biļete no Rīgas caur Maskavu līdz Anglijai, Rietumvācijai, Holandei, Francijai maksā no 130 — 150 rubļiem. Sīkiem ceļa izdevumiem vēl atļauj līdz ņemt 30 rubļus un čeku iztikai pa ciemošanās laiku no 100 — 200 rubļiem mēnesī, kas iemaināms attiecīgas zemes bankā. Pats brauciens no okupētās Latvijas vilcienā notiek šādi. Vilcienu Maskava — Parīze, kas atrodas ceļā 44 stundas un 17 minūtes, Maskavā noslēdz. Pirmā apstāšanās Minskā, tad robežstacijā Brestā, kuŗā ilgi un pamatīgi visus kontrolē muita un miliči. Tālāk ceļotājus, gan vairāk rutīnas dēļ, kontrolē Polijā, Austrumvācijā un aizslēgtos vagonos viņiem jāpaliek līdz pat Rietumvācijas robežai. Ceļā patērētie atspirdzinājumi Polijā jāmaksā zlotos, Austrumvācijā — turienes markās, jo krievu rubļus ārpus Pad. savienības neviens viesmīlis neņem, pat Austrumu bloka valstu robežās.

Atgriežoties no rietumu ciemiem Brestā, katru no jauna kontrolē. Pad. savienības imperijai pāniskas bailes no bībeles, no rietumos dzīvojošo dzejnieku un rakstnieku darbiem, kā arī no ievērojamākiem gleznotājiem un mūziķiem. Rīgas muitā, kas atrodas pārdēvētā Viļa Lāča ielā, visa teikšana krieviem; latviešiem atļauts tikai krievu ierēdņa klātienē rūpīgi pārbaudīt ciemiņa ceļa somas.

Ja māsai, brālim, māsīcai u. c. no Londonas, Minchenes, Nujorkas, Stokholmas beidzot

(Turpinājums 13. lp.)

---

4. novembrī pl. 19 Dainas koŗa koncerts Masonic templī, 888 Yonge Str. Pēc tam saviesīgs vakars. Spēlēs Runči. Biļetes pie koristiem.

11. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā E. Tiltiņa referāts par malkas krāsnīm. Ieeja pret ziedojumiem.

KIČENERA

28. oktobrī pl. 19 Slovēņu zālē, Mills Str., Breslavā, DV Kičeneras-Vaterlū nod. 26 gadu darbības atceres sarīkojums ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu vakaru.

● Intas Purvas raksts par Daudzkultūru padomes sēdēm un Sarkano Krustu (LA 9. septembŗa nr.) papildināms, ka vienā no beidzamajām padomes sēdēm pieminēta arī rezolūcija par Sarkanā Krusta iestāšanos par Rūdolfa Hesa atbrīvošanu cilvēcības vārdā no Spandavas cietuma, Berlīnē.

Latvju enciklopēdijas papildsējums 1962-1977

JAUNI, NEAPZINĀTI DATI VĒL IESNIEDZAMI LĪDZ 15. OKTOBRĪM

Kopš 1975. gada oktobŗa, kad sākās Latvju Enciklopēdijas papildsējuma 1962 — 1977 priekšdarbi, vesturniekam Dr. Edgaram Andersonam uzņemoties pienākumus un ALA Latviešu institūtam gadību par Papildsējuma saimniecisko bazi, lielais darbs jau tālu pavirzījies uz priekšu. Papildsējuma manuskripta sagatvošana jau pusē. Tā nobeigšanai nepieciešami nepabeigtie un neiesūtītie materiāli, kas vēl atrodas līdzstrādnieku rokās. 1.000 lappušu sējuma pabeigšana tagad atkarīga no tā, kad iztrūkstošie materiāli nonāks redaktora rokās.

Par darba veikumu redaktors Dr. Edgars Andersons pastāsta, ka redakcijā ienākušo materiālu rediģēšana jau tikpat kā nobeigta. Pašreiz lielākā problēma — vairāku nozaru redaktoru un līdzstrādnieku grūtības savu darbu pabeigt. Tās galvenokārt radušās līdzdarbiniekŭ slimības dēļ vai pat nāves gadījumos. Ir arī gadījumi, kad saņemti tikai solījumi, bet uz darbiem jāgaida.

"Kamēr redakcija nav saņēmusi visus svarīgos materiālus par Kanadas latviešiem, tehniskām profesijām, skaņu un teātŗa mākslām un dažus mazāka apmēra tematus," turpina redaktors, "nevaram pabeigt materiālu alfabētizāciju un atlasi manuskripta sakārtošanā tā, lai tas ietilptu plānotajās papildsējuma lappusēs."

Papildsējuma 1962 — 1977 sagatavošanas darbs saistās ar prāviem izdevumiem. Par līdzekļu sagādi rūpējies Latviešu Institūts, sākumā M. Grīna, vēlāk ALA priekšsēža J. Riekstiņa un tagad Dr. U. Inveisa vadībā. Lielāko atbalstu līdz šim sniedzis Latviešu Fonds (6.000 dol. 1975. gadā, 4.500 dol. 1976. un 4.000 dol. 1977. gadā). Pēdējo gadu summas ar līdzīgu devumu papildina Amerikas latviešu apvienība ar privātiem ziedojumiem un saviem piešķīrumiem.

Redaktors Dr. E. Andersons ļoti iepriecināts par līdzstādnieku un atsevišķu tautiešu atsaucību, sniedzot redakcijai daudz interesanta, svarīgu un līdz šim neapzinātu informāciju. "Tagad, kad lielais darbs tuvojas nobeigumam," saka redaktors Andersons, "es vēlos sirsnīgi atgādināt visiem tiem tautiešiem, pie kuriem griezušies LE līdzstrādnieki pēc informācijas un aicinājuši palīdzēt — esiet atsaucīgi un nekavējieties ar savu rakstu un ziņu iesniegšanu!"

Tāpat redaktors aicina visus tos latviešus, kuŗi nav iesaistījušies enciklopēdijas darbā, bet kuŗu rokās ir enciklopēdijai noderīgi materiāli, kā dokumenti, bografiski dati, foto attēli vai informācija par plašākai sabiedrībai nezināmiem notikumiem, pasākumiem vai par savu vai radinieku darba vai dzīves gaitām, šos materiālus iesūtīt redakcijai vēlākais līdz š.g. 15 oktobrim.

Materiāli iesūtāmi LE Papildsējuma redakcijas sekretāram O. Cellem, 962 Westmont Court, San Jose, CA. 95117, U.S.A.

O. Celle

Sandrai Zeidenbergai tikai 11 gadu, bet viņa jau trešo gadu dzied Ņujorkas korī. Pa labi viņas māte Maija, kas jau no agras bērnības iemācījusi Sandru iemīļot latvju dziesmu.

Foto: J. Liģers

Trīju klubu sacīkstes

Mednieku un makšķernieku kluba rīkotās eksternās šaušanas sacīkstes Sv. Katrīnās 9. septembrī bija pulcinājušas sporta interesentus arī no Toronto un Hamiltonas klubiem. No Kalamazū kluba piedalījās viesis A. Māliņš. Šaušanā ar mazkalibra šauteni piedalījās 18 šāvēji. A grupā uzvarēja hamiltonietis N. Ozoliņš, iegūstot 567 punktus, (iesp. 600). 2. v. O. Zvirgzdgrauds (Toronto — 537). B grupā 1. v. V. Krauklis (Hamiltona — 541). Arī nākamās vietas ieguva hamiltonieši L. Ozoliņš (535) un H. Rudzroga (509). C grupā uzvarēja Maija Gaiķe (Hamiltona — 449), aiz sevis atstājot Sv. Katrīnu kluba šāvējus E. Grīnbergu (448) un I. Ķipi (441). Jauniešu klasē (iesp. 400) uzvarēja E. Grīnbergs, jun. (Sv. Katrīnas (343), J. Ozoliņš (Hamiltona—339) un Nora Grīnberga (Sv. Katrīnas —332).

Šaušanas sacensības norisinājās labos laika apstākļos, bet dažus rezultātus ietekmēja uznākušais vējš. Sacensības vadīja K. Klints, par tiesnešiem darbojās N. Ozoliņš ar O. Zvirgzdgraudu.

Māla baložu šaušanā piedalījās 24 šāvēji. Sacensības vadīja J. Ivanovskis ar N. Dušu. Individuālā māla baložu šaušanā A grupā uzvarēja V. Krauklis ar 49 baložiem (iesp. 50), G. Vilmanis (Toronto — 48) un E. Rosts (Sv. Katrīnas — 47). B. Grupā E. Innis (Toronto — 45), N. Mierkalns (Hamiltona — 42), A. Māliņš (42). Ar priekšā došanu (handicap) pirmo vietu ieguva O. Ivanovskis (Sv. Katrīnas) ar 25 baložiem (iesp. 25), L. Ozoliņš (22), M. Paulēns (Toronto — 21).

Dubultbaložu šaušanā (iesp. 50) 1. v. Ziedonis Upīte (Hamiltona — 45), aiz viņa V. Krauklis (44) un N. Mierkalns (40). B grupā L. Ozoliņš (36), M. Paulēns (35) un R. Mierkalns, sen. Hamiltona — 33).

Komandu sacensībās uzvarēja Toronto kluba komanda (E. Innis, A. Mackars, J. Muskats, M. Paulēns, G. Vilmanis) ar 222 baložiem, 2. v. Hamiltonas komanda (219), 3. v. Sv. Katrīnas (198).

Riņķī šaušanu (ar medību bisi) vadīja P. Odiņš. Balvu (pudeli) izcīnīja E. Innis (2), V. Kārkliņš no Sadberijas (1), Ina Grīnberga (1), P. Odiņš (1), J. Pastars (1) un K. Šverns (1). Šaušanas sacensības notika Gun kluba šautuvē, bet vakarā Franču zālē notika saviesīgs sarīkojums, kuŗā balvas pasniedza Sv. Katrīnu kluba priekšn. H. Freimanis ar māla baložu šaušanas sekc. vad. J. Ivanovski un mazkalibra sekc. vad. K. Klintu. Īpašas balvas vēl šaņēma E. Innis kā jaunietis - students, un ASV viesis A. Māliņš, tāpat arī Sv. Katrīnu kluba labākā mazkalibra šautenes šāvēja Ina Grīnberga. Kluba priekšn. pateicās darbības sekmētājiem. Ballē piedalījās populārā Runču deju kapella (Sandra Richtere, B. Rolfes, U. Rudzītis, H. Rudzroga) A. Grīnberga vadībā. Sarīkojums bija pulcinājis ap 120 ballinieku. Kluba dāmas Ārijas Freimanes vadībā bija rūpējušās par ballinieku pacienāšanu.

O. Klavenieks

DRŪMAS AINAS OKUPĒTĀS LATVIJAS LAUKOS

● No okupētās Latvijas, agrākā Valmieras apriņķa, saņemta vēstule, kuŗā lasāmas visai drūmas ziņas. Vēstulē teikts: "Pie mums vasara ir tāda, kādu neviens neatcerās. Visu laiku bez apstājas līst lietus. Kartupeļi mirkst ūdenī un sapūst, labība negatavojas, vārpas ļoti mazas. Tikai nesen sāka pļaut rudzus (vēstule izrakstīta 23. augustā, saņemta 10. septembrī) Kombaiņi uz tīruma nevar rādīties, un ja mēģina, iestieg dubļos, traktoriem tie jāvelk ārā. Kā varēs novākt kartupeļus, ja kaut kas būs izaudzis, neviens nezina. Siens sapūst stumburos, to nevar no pļavām izvākt, ap stumburiem pludo ūdens. Ko ēdīs lopiņi, ko paši, jo jānodod arī obligātā norma bazē? Pie mums vēl runā, ka Rūjienas pusē zemākās vietās mājās ieplūstot ūdens. Mūsu pašu dārziņā nekas nav paaudzis, viss darbs bijis velts. Nenogatavojas arī āboli, tie nokrīt un sapūst. Mūsu radinieks nupat aizgāja pie senčiem. Viņa māja vēl puslīdz tura, bet dēli dzīvo pilsētā, neviens negrib uz laukiem vairs palikt. Ja mājai nebūs iemītnieku, laika zobs sāks savu darbu, un tad jau radīsies "palīgi", kas izvazās tos materiālus, ko atradīs par derīgiem, pārējos izkūpinās gaisā savās krāsnīs." V.Z.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī apiestuvē.

ŠELBURNA

● Latviešu lauksaimniecības biedrības Pļaujas svētki 14. oktobrī Leģiona zālē Šelburnā.

Hamiltonas latviešu biedrībai 30 gadi

Viena no vecākajām latviešu biedrībām Ziemeļamerikas kontinentā, kas dibinātas pēc Otrā pasaules kaŗa, atzīmēja 30 gadu darbību Hamiltonā, Kanadā, 16. septembrī Roberta restorānā. Biedrības priekšnieks V. Ozols atceres aktu atklājot lūdza mācītāju K. Kuškēvicu teikt dažus vārdus. Mācītājs atgādināja, ka viss labi izdevies, ka biedrība ir savu darbu veikusi, ka darbs un ziedošanās ir augļus nesis, bet ka visam līdz būs gājusi arī Dieva svētība. Tā ir palīdzējusi mums stāvēt citu tautu vidū.

Atskatoties uz biedrības 30 gadiem, V. Ozols pieminēja pašu sākumu, kad neliela cilvēku saujiņa sējusi pirmo graudu, lai biedrība būtu. Latvieši toreiz bija nabagāki, bet izdarības siltāki un atsaucīgāki. Tagad jājautā — kādēļ sākam atrauties? Un nav vecums vien tas vainīgais. Uzrunu nobeidza Latvijas valsts himna.

Jubilejas svētku runu teikt bija aicināts LNAK padomes priekšsēdis Viktors Upeslācis, kas sarunai ar klausītājiem bija licis īpatu virsrakstu: „Māmuļas meitas". Māmiļa bija Rīgas latviešu biedrība un tās meitas — vēlākās un īpaši trimdas latviešu biedrības. Runātājs vispirms izgaismoja Rīgas latviešu biedrības kluso darbību, salīdzinot agrākos laikus gan pirms, gan pēc Latvijas dibināšanas ar tagadējo trimdu. Viņš atzina, ka, lai gan ārējie apstākļi mainījušies līdz nepazīšanai, tautas problēmas un biedrību būtība palikusi tā pati. Tikai pats darba lauks kluvis vēl grūtāks, nemot vērā padomju nolūku latviešus iznīcināt, aopludināt tos ar krievu masu. Jāatbalsta PBLA sāktā akcija pret pārkrievināšanu Latvijā.

Sekoja apsveikumi no Toronto latviešu biedrības, Daugavas Vanagu vietējās nodaļas, gaidām un skautiem u. c. Ziedus saņēma dāmu komitejas priekšniece M. Vilka, grāmatnīcas vadītājs H. Rudzītis (Viņš agrākos gados savu namu bija nodevis biedrībai), R. Kreišmanis (pieminot viņa rīkoto lielo loteriju, kuŗas atlikums tika nodots biedrībai) un agrākais biedrības priekšnieks K. Ozols (bijis amatā visilgāk — 5 gadus).

Atceri beidza ar cienastu un viesīgo sadzīvi. Apm. 80 biedri, galvenokārt vecākā paaudze, bija savu biedrību atcerējušies ierodoties. Nākamajā dienā bija izstāde un literāra pēcpusdiena biedrības namā.

Ž. K-ča

GRAND RAPIDI

● Kentas slimnīcā 9. septembrī miris 85 gadu vecais Augusts Krastiņš. Viņš dzimis Atašienes pagastā, kur vadījis savu saimniecību. Pirmā pasaules kaŗa laikā latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujās smagi ievainots. Savā pagastā aktīvi darbojies sabiedriskā dzīvē, arī aizsargu organizācijā. Aizgājējam veltīts dvēseles aizlūgums notika Arsuloviča bēŗu namā, bet izvadīšana no Sv. Adalberta baznīcas uz Kalvarijas kalna kapsētu. Dievvārdus bēŗu namā, baznīcā un kapsētā teica latviešu katoļu draudzes prāv. St. Matiss. Aizgājējs atstāj sievu un citus tuviniekus.

Mācītāja A. Dūmiņa svētbrīdis, Latvijas 60 gadu dibināšanas atcere. Piedalās Diždancis. Saviesīgs vakars ar Pļaujas svētku loteriju E. Zakula mūzika. Kopējs azaids. Sākums pl. 19.30. Ž. B.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

24. septembrī pl. 15 DV namā Toronto vanadžu kopas sarīkojums „Latviešu tautas tērpi. un latviskie tērpi. DV CV loc. J. Leitīša referāts.

28. septembrī pl. 14 Latviešu namā pensionāru apvienības kārtējā saietā Alma Lideka lasīs savus īsstāstus „Raibā ikdiena" un „Vīnes valsis."

29. septembrī (piektdien) pl. 20 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās jautrs, raibs vakars ar dziesmām, dančiem un humoru. Programmu vadīs Juris Dzegūze. Piedalās: komp. I. Sakss, M. Čulītis, Kalvis, Vizmas Maksiņas meiteņu ansamblis un Toronto aktieri. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarīkojums par labu Toronto latviešu centram.

30. septembrī pl. 19 DV namā Toronto nod. biedru vakars ar jubilāru godināšanu. Māc. Ā. Čopa referāts. Piedalās vīru koris Viesturs. Saviesīgs vakars ar deju.

1. oktobrī pl. 18 Latviešu namā Latvijas universitātes gada svētki. Akadēmisko runu teiks prof. Dr. Ingrīda Strautmane par tematu „Daži meklējumi un jauninājumi vēža slimību apkarošanā". Piedalīsies Zīles koris, dir. A. Purva vadībā, vijolnieks Edmunds Treijs, pianists Pēteris Zariņš. Pēc akta tējas vakars. Ieeja pret ziedojumiem.

7. oktobrī pl. 10 Latviešu katoļu apvienības Kanadā kongresa svinīgais akts Latviešu namā, pl. 19.30 saviesīgs vakars.
8. okt. pl. 13 dievkalpojums 1021 College St.; pl. 15.30 Latviešu namā rakstnieku pēcpusdiena un pianista P. Zariņa un jauniešu mūzikālie priekšnesumi.

Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas 1978. g. sarīkojumi draudzes dievnamā

24. septembrī Morellas Vilkas referāts — Sv. Andreja baznīcas vēsture.

1. oktobrī Pļaujas svētku sarīkojums.

22. oktobrī Draudzes pēcpusdiena ar Anglijas viesa māc. Sapieša referātu.

29. oktobrī kopdievkalpojums ar ar tgauņu draudzi un abu draudžu kopīga pēcpusdiena.

12. novembrī Tirdziņš. Tortes, cepumi, maize, Jāņu siers. — Par labu Sidrabenei.

3. decembrī Jauniešu koncerts Adventa ieskaņai.

14. oktobrī pl 19.30 Latviešu namā Saimniecisko darbinieku 25 gadu jubilejas sarīkojums.

22. oktobrī pl. 17 Sv. Jāņa baznīcā garīgs koncerts — Ženija Vītola (mecosoprāns), Alberts Vītols (baritons), un Ruta Āze (ērģeles), Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas izkārtojumā.

21. oktobrī pl. 19.30 Bickford Park skolā Toronto latviešu teātris izrādīs L. Geršes komēdiju „Taurenītis lido" Dz. Pūpēža režijā.

28. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle. Spēlēs Runči.

4. novembrī pl. 19 DV namā Toronto nod. gada svētki. Toronto Latviešu b-bas pr-ka J. Brieža referāts. Piedalās Zīles koŗa solistes. Deja.

4. novembrī Dainas koŗa koncerts.

11. novembrī Dižčanča 30 gadu pastāvēšanas sarīkojums.

19. novembrī (svētdien) pl. 15 Toronto universitātes Convocation Auditorium 31 King College, Circle Latvijas valstssvētku 18. novembŗa 60 gadu atcere. Svētku runu teiks nesen brīvībā izkļuvušais māc. Jānis Šmits.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un salidojumu.

25. novembrī pl. 19 DV namā Karavīru daudzinājums. Piedalās visas karavīru organizācijas.

26. novembrī pl. 17 Latviešu namā Olgas Griķes-Pētersones koncerts.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas KONCERTI

28. septembrī pl. 20 Johnson Building, Walter Hall Melitas Mikulas (mecosoprāns) koncerts.

18. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Ozoliņa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Lāčauss-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Graudiņas (vijole) koncerts.

2. un 3. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

16. decembrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. eglītes vakars pieaugušiem.

17. decembrī pl. 15 DV namā eglītes vakars bērniem.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšana.

SIDRABENE

28. septembrī pl. 19 gadskārtējais sidrabeniešu vakars grozīpu veidā. Spēlēs Runči.

SV. KATRĪNAS

14. oktobrī pl. 19 vanadžu koŗa SENATNE koncerts Multicultural Center 185 Bunting Rd. Saviesīga sadzīve.

BĒRZAINE

23. septembrī pl. 16 DV Kesvickas nod. darbības uzsākšanas sarīkojums TLMMK īpašumā Bērzainē.

ŠELBURNA

14. oktobrī pl. 19.30 Šelburnas leģiona zālē Latviešu lauksaimn. b-bas rīkotie gadskārtējie Pļaujas svētki.

Latviešu studenti ASV universitāšu kongresā

Denverā notikušajā ASV universitāšu 31. gadskārtējā kongresā piedalījās vairāk nekā 400 amerikāņu delegātu no dažādām ASV universitātēm. Kā Latviešu studentu centrālās savienības pārstāvis piedalījās Valdis Kalniņš no Denveras. No Čikagas kā baltiešu studentu koordinātore bija ieradusies Ruta Priedkalna. Lielāko kongresa daļu aizņēma iekšpolitiski jautājumi: par mācību iespējām, studentu pārorganizēšanos, sieviešu tiesībām u.t.t.

Latviešu lasītāju varētu interesēt cilvēka tiesību jautājums ur. jauniešu un studentu "starptautiskās sfairas", ko apskatīja divās sanāksmēs, abās runājot Pad. savienības pārstāvjiem. Uz "sfairām" r.o Pad. savienības studentu padomes bija ieradušies trīs pārstāvju, kas apliecināja, ka viņi atbalstot „mieru un citus ideālus". kuŗus pārstāvot arī ASV studenti. Krievi bija atsūtījuši arī TASS ziņu aģentūras ASV nodaļas vadītāju, kas runāja par politiski ieslodzītajiem, kādu netrūkstot pašā Amerikā, bet nevajadzētu nodarbot ^s tik daudz ar Pad. sav. „iekšējām lietām". Kad runātājam jautāja, vai viņš kādus politiskos cietumniekus ASV varētu minēt vārdā, pēdējais paskaidroja, ka tādi esot ieslodzītie "sociālu iemeslu dēļ". Sčaranskis un Ginsburgs apcietināti tāpēc, ka tie traucējuši padomju sistēmu. Par New York Times un Baltimore Sun reportieŗu aizturēšanu TASS pārstāvis izteicies, ka padomju tiesai būšot jānoskaidro patiesība.

Tā kā visa kongresa dalības maksa bija 300 dol., bet Latviešu studentu centrālā savienība, kuŗas līdzekļi sastādās no ziedojumiem, varēja segt tikai daļu no piedalīšanās laika kongresā, tad dienā, kad krievi runāja, latviešu pārstāvis revarēja vairs piedalīties, lai pastāstītu par patiesajiem apstākļiem komūnistu pārvaldītajās zemēs. Baltijas valstu jautājumu padomju okupācijā bija izdevība pārrunāt ar kongresa vadītājiem tikai pirms padomju pārstāvju ierašanās. Tā konfrontācija nebija iespējama latviešu sabiedrības vājās atsaucības dēļ ar ziedojumiem Latviešu studentu centrālai savienībai.

—rp—

ASV universitāšu gadskārtējā kongresā Denverā (Bolder Campus). No kreisās: ASV starptautiskais koordinātors Skots Millers, baltiešu studentu koordinātore Ruta Priedkalna, LSCS pārstāvis Valdis Kalviņš un Bolder Campus universitātes pārstāve Karisa Štauvere.

Pirmā pensionāru sanāksme Gaŗezerā

Pirmajā pensionāru sanāksmē Gaŗezerā piedalījās pāri par 60 dalībnieku, kas ieradās no Ziemeļkalifornijas, Klīvlandes, Milvokiem, Čikagas, Grand Rapidiem, Indianapoles, Lansingas, Kalamazū un citām vietām. Sanāksme sākās pēc Draudžu dienām vidusskolas Kronvalda zālē. Pēc māc. H. Lapiņa svētrunas ievadvārdus teica šīs sanāksmes ierosinātājs V. Miķelsons, bet atklāšanas runu ALA viceprieksšēdis un aprūpes biroja vadītājs K. Ritums. Sveicināja Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis, LELBA pārvaldes viceprieksšēdis māc. V. Vārsbergs un Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks A. Reinvalds.

Darba sanāksmi vadīja V. Miķelsons, protokolēja — R. Ārums. Indianapoles pensionāru biedrības priekšnieka vietnieks F. Zeps sanāksmi ievadīja ar referātu par pensionāru pārstāvības jautājumu: „Kad pirms 10 gadiem bija sākušas darboties pensionāru biedrības, sabiedrībā bija dzirdamas bažas, ka tās būšot liekas, parallēlas organizācijas. Aiztecējušie gadi rādījuši pretējo. Tagad pensionāru biedrības darbojas gandrīz visās lielākās latviešu kolonijās ASV un Kanadā. Mēs, latvieši, neesam jaunas takas minēji, amerikāņi to uzsākuši daudz agrāk, viņu aktīvitātes tālu pārsniedz mūsējās."

Referents apskatīja arī amerikāņu pensionāru biedrību izveidošanos un darbu, kā arī latviešu pensionāru biedrību uzdevumus. Padome, kas sastādītos no pensionāru biedrību pārstāvjiem, sanāktu uz sēdēm reizi gadā. ALA aprūpes birojs pārstāvētu organizētos pensionārus arī uz ārieni. Ar šādu nokārtojumu būtu paplašināti aprūpes biroja uzdevumi. Pensionāru biedrībām nepieciešams ALA morāls atbalsts un kompetentu personu palīdzība.

Tālāk runātājs norādīja, ka mums nepieciešami dzīvi sakari ne tikai starp pašām biedrībām, bet arī ar visu latviešu sabiedrību, kas būtu uzturami arī ar laikraksta Latvija Amerikā palīdzību, jo pensionāri taču to lasa. Varētu varbūt iekārtot pat īpašu pensionāriem veltītu nodaļu. Katram jābūt labi informētam par visiem likumiem, kas izdoti veco ļaužu labklājības nodrošināšanai. Amerikāņu pensionāru publikācijās atrodami daudzi derīgi padomi. Pievēršama vērība arī mūsu jaunajai paaudzei, mācot vairāk cienīt savus vecākus. Nepieciešamas latviešu pensionāru pārstāvības.

Referāts ierosināja lietiškīgas pārrunas. A. Liepkalns domāja, ka ALA aprūpes birojam būtu pienākums kārtot visas pensionāru lietas. A. Reinvalds ieteica izveidot apgabala pārstāvjus. M. Grietēns aicināja nekavēties ar ideju apmaiņu. Pārstāvības jautājumā vēl runāja R. Ārums, J. Sulainis, K. Ritums, F. Zeps, J. Unglenieks, E. Brūna, J. Šverns u.c. Vairums bija par pārstāvības izveidošanu, lū-

(Turpinājums 11. lp.)

Pirmā vispārējā pensionāru sanāksme Gaŗezerā. No kreisās: M. Grietēns, A. Reinvalds, A. Tīdemanis, ALA viceprieksšēdis K. Ritums, māc. V. Vārsbergs, māc. H. Lapiņš, A. Blankenburģis, J. Sulainis un F. Zeps. Foto: V. Namatēva

er Cam-
ots Mil-
, LSCS
tes pār-

u jautāju-
jā bija iz-
kongresa
s padomju
Tā kon-
iespējama
vājās at-
dojumiem
ntrālai sa-
—rp—

ami arī ar
merikā pa-
ri taču to
it iekārtot
iem veltītu
ūt labi in-
likumiem,
žu labklājī-
Amerikāņu
jās atroda-
domi. Pie-
mūsu jau-
cot vairāk
. Nepiecie-
ionāru pār-

lietišķīgas
ins domāja,
rojam būtu
isas pensio-
valds ietei-
pārstāvjus.
ja nekavē-
ņu. Pārstā-
l runāja R.
K. Ritums,
eks, E. Brū-
airums bija
idošanu, lū-
11. lp.)

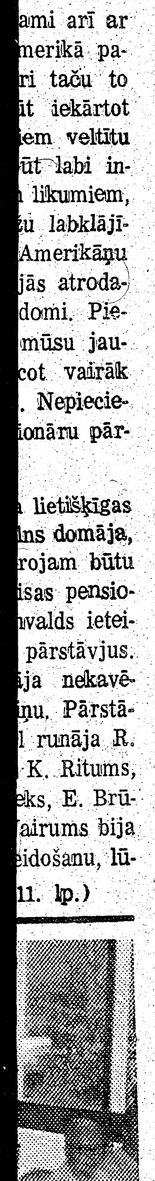

alds, A.
Blanken-
lamatēva

Nopelnu stipendijas sekmīgākajiem skolu audzēkņiem

Amerikas latviešu apvienības Nopelnu stipendijas pārbaudījumos piedalījās 298 audzēkņi —182 pamatskolu grupā un 116 audzēkņu vidusskolu grupā. Pārbaudījumu vērtēšanas komisijā darbojās ALA izglītības biroja vadītāja A. Lejiņa, Nopelnu stipendiju pārbaudījumu padomes priekšsēdis J. Blumbergs un ALA izglītības biroja mācības grāmatu nodaļas vadītāja A. Blumfelde.

Vidusskolu grupā Austrumu apgabalā piedalījās 37, Vidienes apgabalā 57 un Rietumu apgabalā 24 audzēkņi No 15 reģistrētām vidusskolām piedalījās 13, kā arī 3 mājmācības audzēkņi. Pamatskolu grupā no 43 reģistrētām pamatskolām piedalījās 22 — no Austrumu apgabala 75, Vidienes 83 un Rietumu 24 skolnieki.

Labākajiem atsevišķos priekšmetos centrālās organizācijas, kā katru gadu, ziedojušas 50 dol. stipendijas. Labākajiem pa apgabaliem piešķirtas ALA stipendijas 20 dol. apmērā. Bez tam par labām sekmēm piešķirti atzinības raksti.

Mistiski uzbrukumi pretkomūnisma cīnītājiem

Anglijas Skotlandjards izmeklē Bulgārijas pārbēdzēja mistisko nāves gadījumu. Pēc Londonas laikr. Daily Mail ziņām viņam uzbrukts ar saindētu lietussarga uzgali. Pēc pārbēgšanas 1969. gadā uz rietumiem, 49 g. v. Georgs Ivans Markovs, kas strādājis angļu BBC raidītājā, miris 12. septembrī no asins saindēšanās Londonas slimnīcā. Pēc laikraksta ziņām Markovs izteicies, ka viņam, gaŗām ejot autobusa piestātnei, piepeši pietuvojies kāds vīrietis ar lietussargu un iedūris labās kājas ciskā, pēc kam atvainojies. Markovs izsacījis aizdomas, ka vīrietis ar nolūku viņu ievainojis. Jau agrāk Markava simpatizētāji brīdinājuši, ka bulgāru slepenās polic. aģenti vēloties no viņa atbrīvotties, tāpēc ka BBC raidījumā kritizējis Bulgārijas komūnistu režīmu.

Toronto laikraksta The Globe and Mail līdzstrādnieks Normans Vebsters 14. septembrī no Londonas ziņoja, ka Skotlandjards atradis liecinieku kus par Bulgārijas pārbēdzēja Georga Markova pēdējiem brīžiem pirms nāves. BBC un Radio Free Europe darbinieks miris 11. septembrī Londonas slimnīcā no asins saindēšanās. Pirms nāves tas izteicies, ka nepazīstamais vīrietis viņu sadūris ar saindēto lietussarga smaili labajā kājā pie BBC nama. Vīrietis, kas runājis ar smagu ārzemnieku akcentu, pēc tam steidzīgi aizbraucis taksametrā.

Skotlandjards izsaucis bakteriologisko ieroču ekspertu, jo radušās aizdomas, ka Makarova nāves cēlonis bijis t. s. „sātāna bacilis", nāvi radošās baktērijas, kas uzziestas uz lietussarga smailes un iedurtas ādā. Policija mēģina atrast taksametra šoferi, aizturot simtiem šoferu lietussarga incidenta rajonā. Markova atraitne, 36 g. vecā angliete Annabella pārliecināta, ka viņas vīrs noslepkavots, lai apklusinātu viņa dzēlīgos uzbrukumus bulgāru komūnistu vadītājiem, jo viņa raidījumi uz Bulgāriju arvien vairāk kaitējuši turienes ievērojamām personām. Markovs reiz bijis tuvs draugs Bulgārijas komūnistu vadītājam Teodoram Zivkovam, bet nolēmis 1969. gadā atstāt Bulgāriju, jo nebijis vairs drošs par savu dzīvību. Atraitne izteikusies, ka viņas vīra pretkomūnistiskie raidījumi kļuvuši jo stingri pēc viņa tēva nāves. Viņu ļoti sadusmojis, ka nav saņēmis atļauju apmeklēt slimo tēvu dzimtenē.

Šis stāsts izklausās dīvains, raksta Londonas līdzstrādnieks, tomēr šādi gadījumi notikuši arī pagātnē. Komūnistu slepenais dienests izkārtojis arī citu trimdinieku nogalināšanu. No tiem varbūt vispopulārākā bijusi Leona Trocka nogalināšana 1940. gadā Meksikā, ko izdarījuši Staļina aģenti. Pirms savas pārbēgšanas 1969. gadā uz rietumiem Markovs bijis viens no ievērojamākiem savas zemes rakstnieks. Pēc pārbēgšanas viņš strādājis BBC raidītājā un raidītājā Free Europe. Markovs jau ilgu laiku bijis norūpējies, kas ar viņu varētu atgadīties kas ļauns. Markovs savos raidījumos stāstījis atmiņas par privilēģēto aprindu dzīvi Bulgārijas komūnistu hierarchijā.

Londonas ārsti, kas četras dienas cīnījušies par Markova dzīvību, atraduši viņa rentgena uzņēmumā saindēto vietu ar nāvējošu indes lodīti, no kuŗas inde ieplūdusi asinīs.

No Parīzes un Losandželosas ziņoja vēl par diviem mistiskiem uzbrukumiem bulgāru trimdiniekiem. Bulgāru raidījumu darbinieks Vladimirs Kostovs Parīzē ziņojis, ka 26. augustā viņš uz slīdošajām pazemja kāpnēm sajutis spēcīgu grūdienu plecā, kas atstājis bites dzeloņa dūrienam līdzīgu iekaisumu. Ārsts no viņa pleca izņēmis metalla daļiņu. Pēc pārciestā drudža cietušais izveseļojies. Bulgāru reliģiskās programmas sagatavotājs raidījumiem uz dzimteni Stefans Bankovs Losandželosā izteicies, ka viņam uzbrukts lidojuma laikā no Londonas uz Sietlu, ASV, kad kāda sieviete uzšļākusi uz viņa pleca kādu šķidrumu. Pēc tam viņam desmit dienas paralizēta ķermeņa labā puse.

Aktīvie rietumu jaunieši Rīgā nav vēlami

Par vasaras kursiem Rīgā no 7. līdz 21. augustam PBLA informācijas birojs saņēmis plašu informāciju. Šie kursi bija pēc kārtas jau trešie.

Kursi šoreiz iezīmējās jau ar to, ka kursu vadība bija izšķīrusies izdarīt pamatīgu "ravēšanu" starp, pēc tās ieskatiem, „profesionāliem" kursu apmeklētājiem.

Tas nozīmēja, ka principā kursos netiktu uzņemti aktīvi, no dažādiem kongresiem rietumos pazīstami jaunieši. Vispār bijis nodoms aicināt gados jaunākos, it sevišķi tādus jaunus cilvēkus, kuŗi dažādu apstākļu dēļ tikai pēdējā laikā nonākuši saskarē ar aktīvu jaunatnes daļu. Tātad tādus, kuŗi latviešu sabiedrībā nejūtas pārāk droši. Tādēļ arī visiem kursu kandidātiem pieteicoties bijis jāiesniedz sakaru komitejai dzīves apraksts.

Pēc izstrādātās grafikas bijis paredzēts, ka kursos piedalīsies 16 jauniešu. Ieradušies bija 11. Par kursu dalībnieku atklātu neapmierinātību bija izteicis sakaru komitejas jaunais priekšsēdis Ivars Ķezbers.

Kursu atbildīgā vadītāja bija Astrīda Līce. Viņas palīgi uz vietas bijuši daži sakaru komitejas nākotnes cilvēki: Pēteris Korņevs, Mintauts Ducmanis un Viviāna Rotkē — visi starp 25 un 35 gadiem.

Izbraukumos un šad tad arī kursu telpās uzradušies čekisti ar stāžu: Aldis Lapiņš un Kristaps Kalniems, īpaši pēdējais licies pamatīgi „slīpēts". Saimniece bijusi Brigita Putniņa un pavārs kāds krievs. Laikam jau, lai kursanti justos "kā mājās."

Vairāku kursantu pirmā reakcija pēc atgriešanās bijusi, ka kursu laikā viņi jutušies kā latviešu salā — Rīgas krievu jūrā.

Kursu programmā bijusi ietilpināta arī tikšanās ar sakaru komitejas redzamākajiem funkcionāriem.

Kursu programma, kursantu vērtējumā, bijusi ļoti plaša un tiešām lietpratēju rokās. Licies, ka lektori apzinīgi izvairījušies pieskarties politiskiem jautājumiem vai dzīt acīm redzamu propagandu. Par traucēkli izrādījies tas, ka daļai kursantu bijis pārāk zems latviešu valodas līmenis un tas kavējis pilnībā izsekot kursu gaitai.

(Turpinājums 13. lp.)

Pirmā . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

dzot Indianapoles biedrību izstrādāt konkrētu priekšlikumu un to piesūtīt ALA aprūpes birojam.

Otrs priekšlikums bija par pensionāru apzīmējumu — atstāt veco, kas jau „iegājies tautā" vai to mainīt. Sapulce vienprātīgi atzina, ka arī turpmāk paturams „pensionāru" apzīmējums. Sapulce izteica arī vēlēšanos, lai līdzīgas pensionāru sanāksmes rīkotu arī nākotnē, lūdzot ALA aprūpes biroju tās izkārtot vismaz reizi gadā.

Sanāksmi beidzot, tās vadītājs V. Miķelsons pateicās visiem, kas to atbalstījuši un tanī piedalījušies, it sevišķi ALA vicepriekšsēdim K. Ritumam, Gaŗezeram, visiem techniskajiem darbiniekiem un apsveicējiem. Gaŗezera pārvalde pēc sanāksmes visus uzaicināja uz kopējām vakariņām. Daļa no tālīnākajiem palika Gaŗezerā arī pa nakti un devās mājup tikai otrā rītā.

V. Bokis

ALA STIPENDIJU IEGUVĒJI VIDUSSKOLU GRUPĀ ASV APJOMĀ

Silvija Bogdanovica Anda Jēgere Anita Beiniķe

Pauls Raudseps Kristīne Anstrate Ilze Stale

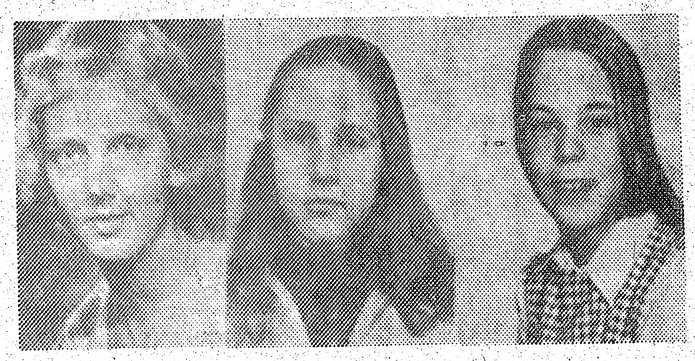

Indra Iesalniece Sandra Klausa Marta Prāmniece

ALA NOPELNU STIPENDIJAS ASV SKOLU APGABALOS VIDUSSKOLU GRUPĀ

Aija Buka Juris Bļodnieks Linda Platā

Edgars Stūrāns Guntis Šmidchens Pēteris Šmits

Elisa Freimane Ingrīda Pūliņa Viesturs Lenšs

Rita Savele Astrīda Orle Armands Makmerijs

Skolotāja un māksliniece

Irma Leskinoviča

pēc ilgām un grūtām ciešanām 86. mūža gadā aizgājusi mūžībā Ventspilī 1978. gada 10. augustā.

Apbedīta 13. augustā Meža kapsētā.

Mieru aizsaulē . . .

Viņu mīļā piemiņā paturēs

draugi Zviedrijā

Pēc grūtām ciešanām mūžībā aizgājusi

Nellija Gils

dzimusi Riekstiņš

dzimusi 1899. gada 29. janvārī Rīgā,

mirusi 1978. gada 30. augustā Kalgarijā

Augšā aiz zvaigznēm, tur tiksies reiz mīļi,
Tie, kas šeit pasaulē šķirušies būs:
Dvēsele skatīsies dvēselē dziļi,
— Mūžīgā skaidrībā mieru tie gūs.

Dziļās skumjās

vīrs, meita, znots, māsa Vācijā,
mazdēls Klāvs ar ģimeni, mazmeitas Gunta un Rūta ar vīru.

STIPENDIJA STUDĒJOŠIEM

Ziemeļkalifornijas Latviešu ev. lut. draudze šogad jau divpadsmito reizi piešķirs Arvida un Veras Zariņu stipendiju 1000 dolaru apmērā. Stipendijas fonda nodibinātāju vēlēšanās bija, ka tik ilgi, kamēr fonda līdzekļi atļauj, draudzes valdei katru gadu jāizrauga kandidāts, kam jābūt latviešu izcelsmes, kuŗa dzīves vietai jāatrodas ārpus Pad. savienības pārvaldītās vai dominētās zemes — ikvienā vietā brīvā pas.; kas var runāt latviski un kas studē kādu mākslas vai zinātnes nozari augstskolā, valsts atzītā kolledžā universitātes līmenī.

Stipendijas paziņošana izdarāma katru gadu īsi pirms vai tieši 18. novembrī, tā godinot neatkarīgās Latvijas valsts piemiņu. Kandidātu izvēl draudzes valde, bez jau augstāk minētiem noteikumiem, vērtē arī jaunieša interesi un līdzdalību dažādās latviskās un kristīgās dzīves nodarbībās. Jaunieši, kas atbilstu augstāk minētām kvalifikācijām un kās būtu ieinteresēti stipendijā, aicināti pieteikties, sniedzot īsu, paša sacerētu biografisku aprakstu savā rokrakstā, minot vecumu, dzīves vietu, intereses, aktivitātes un centienus, atsūtot arī savas draudzes mācītāja vai kāda redzama sabiedriska darbinieka atsauksmi.

Pieteikumus adresēt draudzes priekšniekam A. Reinvaldam, 500 University Ave., Los Gatos, Calif. 95030, U.S.A. un iesūtīt līdz 1978. g. 1. oktobrim.

Saskaņā ar fonda noteikumiem, draudzes valde patur tiesības izvēlēties kandidātu vai ievākt papildziņas pēc saviem ieskatiem, vai arī rīkot rakstveida sacensību, ja tas būtu vajadzīgs.

Draudzes valde

GRAND RAPIDI

Uz 75 mūža gadiem 13. septembrī atskatījās Irma Daunere. Viņa dzimusi Liepājā, kur sākusi savas skolas gaitas. Vidusskolu beigusi Pēterpilī, kur vecāki vadījuši bēgļu gaitas Pirmā pasaules kara laikā. Atgriežoties dzimtenē, I. Daunere strādājusi dzelzceļa dienestā, darbojoties aizsardzēs un vadot Dzelzceļu aizsargu pulka Liepājas nodaļas aizsargu pulciņu, izpelnoties apbalvojumu. Vācijā dzīvojusi Eslingenas un citās bēgļu nometnēs. Izceļojusi uz Venecuēlu, pēc tam pārcēlusies uz ASV, Grand Rapidos, kur darbojusies Vienības draudzes un latviešu biedrības dāmu komitejā. Trīs reizes apciemojusi Austrāliju, vairākas reizes Rietumindiju, Hongkongu u. c. zemes. I. Daunere prot piecas valodas.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes dāmu komitejas organizētais izbraukums uz Mežvidiem bija rīkots 10. septembrī, kur nometnes sarīkojumu zālē izrādīja R. Blaumaņa 2 cēlienu komēdiju Zagļi. Lugu bija iestudējusi Elvīra Brūna, tēlotājos piedalījās M. Didrichsone, R. Kornete, V. Pole, R. Bergmanis, Z. Kornets, P. Mozulis, D. Polis un J. Siliņš; sufliere E. Bērziņa. Sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīja māc. V. Fricsone. Apmeklētājus uzrunāja B. Maine. Viņš pateicās aktieŗiem un režisorei. Dāmu komitejas priekšniece H. Jansone tēlotājiem pasniedza pa rozes ziedam. Bija rīkotas pusdienas.

V. Z.

MONTREALA

Pļaujas svētku dievkalpojums Montrealas ev. lut. draudzē 1. oktobrī Tērvetes nometnē pl. 11. Dievkalpojumu vadīs māc. Arturs Dūmiņš. Pēc dievkalpojuma kopējs azaids sabiedriskajās telpās.

DV klubā Toronto ar 25. sept., atbrīvojas

BĀRA PĀRZIŅA VIETA.

Par pienākumiem un atlīdzību lūdz sazināties ar A. Šternu, 787-6265.

Kur ņemt 150.000 dolaru?

GAŖEZERA PĀRVALDE JAUNU PROBLĒMU PRIEKŠĀ

Lai gan šinī pavasarī Gaŗezerā vidusskolas internāta vajadzībām uzbūvēja jaunu ēku, kuŗā mitināsies pat līdz 100 jauniešu, telpu jautājums vēl neapmierina. Gaŗezera padomes pēdējā sēdē māc. V. Vārsbergs ierosināja jau šoruden celt divas jaunas ēkas, vienu līdzīgu šogad uzbūvētai vidusskolas internāta ēkai, otru, apmēram tikpat lielu, nometnes bērnu nodarbībām, darbinieku dzīvokļiem un biroja vajadzībām.

Ierosinājums padomes locekļos izraisīja plašas debates, visiem gan atzīstot būvju vajadzību, bet kur ņemt nepieciešamos 150.000 dalarus? Vēl nav samaksāti iazņēmumi internāta ēkas būvei. Būvju vajadzību atbalstīja arī vidusskolas direktors A. Bolšteins, apgalvojot, ka nākamajā vasarā vidusskolā skolēnu skaits nemaziņāsies. „Vai skolēni būtu jānoraida telpu trūkuma dēļ?" Viņš jautāja. Pad. šinī sēdē jautājumu vēl neizlēma, lai noskaidrotu darbu izmaksu un naudas iegūšanas iespējas.

"Tā kā arvien vairāk būs to bērnu, kas latviski runā vāji, mēs nedrīkstam pagriezt tiem muguru," teica māc. V. Vārsbergs un aicināja arī turpmāk rīkot Gaŗezerā latviski nerunājošo bērnu nometni.

Gaŗezera draugu saimei pievienojušies: Ernests Ozols, Vilma Bolšteina, Jānis Rudaus un Kārlis Smiltārs. Papildus jau iemaksātam Jānis Labsvīrs vēl nodevis 200 dol. Prez. A. Tīdemanis ziņoja, ka brīvdabas bazaudzēknim 1642 dol. apmērā, kas izmaksājuši 710 dol. Gaŗezera stipendijas piešķirtas 21 audzēknis 1642 dol. apmērā. Gaŗezers saņēmis piedāvājumu pirkt kaimiņos esošos 40 akrus zemes. Nolēma ievākt tuvākas ziņas. V. Miķelsons ziņoja, ka pagājušā vasarā notikuši 24 dažāda rakstura sarīkojumi un 12 dievkalpojumi, kas visi bijuši labi apmeklēti. A. Elgūts ieteica padomes un revīzijas komisijas locekļiem aktīvāk piedalīties Gaŗezera sarīkojumos. Padome par sarīkojumu daļas vadītāja palīgu apstiprināja Rutu Dimanti.

Māc. V. Vārsbergs vēl informēja, ka Čikagas Ciānas draudze iecerējusi izveidot kapsētu 40 akŗu īpašumā blakus Gaŗezeram. Viņš ieteica šo nodomu atbalstīt un iegādāties akcijas. Padome principā to atbalstīja, atstājot izšķiršanos akcionāru sapulcei. Revizijas komisijas priekšsēdis ziņoja, ka Daugavas vanadzes Kalifornijā piedāvājušas 100 g. vecus aužamos stāvus. Padome piedāvājumu pieņēma ar pateicību. Līdzšinējā bērnu nometnes direktrise A. Pūliņa pēc 2 gadu darbības nevēlas vairs darbu turpināt. Padome aicinās pieteikties kandidātus.

Padomes priekšsēža J. Meijas vadībā sēdē piedalījās: A. Bērzkalns, A. Tīdemanis, R. Dimante, V. Miķelsons, J. Mintiks, J. Tupesis, V. Vārsbergs, Z. Zadvinskis, revīzijas komisijas locekļi J. Utināns un A. Elgūts, kasieris J. Gēriņš, skolas direktors A. Bolšteins un nometnes direktrise A. Pūliņa.

V. Bokis

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St., (Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvids Tīrumi

Iepriecīniet savus piederīgos Latvijā!

Mums ir I šķiras džīnas par: (Nemazgātas)

Wrangler	$14.99
Levi's	$16.99
Lee	$14.99

WORLD of JEANS, 1543 Bloor St. W., pie Dundas un otrs veikals — 450 Ossington Ave., pie College ielas.

PĒTERIS ZARIŅŠ A.R.C.T.

(Toronto rietumos)

pasniedz mūzikas stundas (arī iesācējiem) — teoriju un klavieŗu spēli, sagatavojot konservātorijas pārbaudījumiem. Tālr. 239-3852.

NEIGHBOUR'S RESTAURANT

562 Church St., Toronto
ziemeļos no Wellsley, tel. 924-1972.

Atvērts: No pirmdienas līdz ceturtd. 12—10 vak.
Piektdienās un sestdienās 12—1 no rīta.
Pēc 4. sept. būs atvērts arī svētdienās.

Līdzīpašnieks un atbildīgais vadītājs

Gunārs Imaks

Nav . . .

(Turpinājums no 8. lp.)

laimējies ierasties Rīgā un satikties ar tuviniekiem, tad vispirms jūt pilsētas pelēcīgumu un tanī valdošo gaisotni, kur ielās kāds bieži nāk pretī ar tukšu pudeli un pastieptu roku pēc 10, 20 kapeikām. Dzirdama gandrīz tikai krievu valoda. Kā zināms, nedrīkst aizbraukt uz dzimto pagastu, nedrīkst apmeklēt vecāku atdusas vietu kapsētās, vai satikt piederīgos, kas paši nespēj aizbraukt uz satikšanos Rīgā, piem. slimības gadījumā. Laukos dzīvojošie piederīgie, kas iebrauc Rīgā, turienes viesnīcās drīkst uzturēties tikai 24 stundas. Ja grib palikt kādas dienas ilgāk, katru dienu uz istabas piešķiršanu jāgriežas milicijā no jauna. Istabas nodrošināšana nākošām 24 stundām maksā 3 rubļi, līdz divām stundām stāvot rindā.

Rīgas taksametru vadītāju vairumam nedrīkst uzticēties, līdzīgi kā Intūrista piekomandētajiem pavadoņiem Imantam, Valdim, Laimai, Guntai, u. t. t., kas parasti nav viņu īstie vārdi. Tie paši, pavadot citas tūristu grupas, atkal saucas pavisam citādi. Līdzīgi viesnīcu personālam un sētniekiem, tūristu pavadoņiem par saviem novērojumiem jāziņo čekai, kas sauc iztaujai arī rietumos bijušos.

Okupācijas vara apdraud tautu Latvijā līdz saknēm. Padomju gūstā turētie tautieši šovasar no vairākām Latvijas pusēm sūtījuši drūmus palīdzības saucienus — tautas dēļ mums rietumos, kļūt aktīvākiem. No rīdzinieku - latviešu puses nāk smagas piezīmes arī par tā sauktajiem „savas tautas gudrības apguvējiem" Gorkija ielas komitejas rīkotajos divnedēļu „kultūras kursos", kuros „klaida" jaunieši „visam blējot līdz" un esot bez asākām reālitātes vērtēšanas spējām.

Dziļāk ieskatoties centrālajās problēmās, nav nemaz vērts ziedot nopietnas pūles, lai diskutētu ar sarkano funkcionāru oportūnisko, partejisko šaurības apmātību, kuŗa praksē izpaužas rupjā neiecietībā pret citādi domājošiem, kas grib dzīvot savu dzīvi savā zemē bez krievu uzraudzības, bez padomju varas. Visam pāri arvien vairāk sabiezē režīma krēsla. Latviešu ikdiena Latvijā arvien dziļāk grimst okupantu muklājā. Okupantu mērķis salauzt latviešu iekšējo pretestību gads no gada pastiprinās. Okupācijai turpinoties vairāk nekā 30 gadus, cilvēkus arvien vairāk nomāc bezcerība. Pat Rīgas dzejnieku un mākslinieku vidū vairs nemana dumpīgas dvēseles, maksājot arvien lielākus meslus režīmam.

Skatoties Latvijas 60 gadu liktenī, lai vēl vairāk izjūtam atbildību pret savu tautu, strādājot mūsu spraustō mērķu virzienā.

Alberts Eglītis

GATAVOJAS BALTPEX 6

Toronto latviešu filatelijas un numizmatikas klubs atjauno nodarbības 15. oktobrī pl. 14, 117 Westrose Ave. (Royal York Rd. un Dundas W. krustojumā). Sanāksmes paredzētas ļoti darbīgas, jo jāgatavojas kopējai baltiešu izstādei Baltpex 6. Tā būs ļoti zīmīga jaunajiem krājējiem, tiem paredzot īpašu programmu. Pagājušais gads klubam bijis ļoti ražens. Pievienojušies jauni dalībnieki, pārrunām kļūstot plašākām un bagātākām. Sāpīgi izjūtama kluba ilggadēja biedra Antonija Dzintara aiziešana aizsaules ceļos. Viņš aktīvi piedalījies izstādēs par tiesnesi klāstu izvērtēšanā un audzinājis arī jaunos krājējus. Dalībnieki nav tikai Latvijas pastmarku krājēji vien, bet tie krāj arī citu valstu un Apvienoto Nāciju tematus. Tiem nav arī obigāti jābūt kluba biedriem, bet katrs ziedo pēc savām spējām kluba tiešo izdevumu segšanai. Katram iespējams dalīties ar pieredzi un izmainīt domas. Sanāksmēs var apmainīties ar filatelijas un numizmatikas materiāliem, tos pirkt vai pārdot. **P. R.**

SARKANĀS BRIGĀDES TERRORISTU MEDĪBAS ITALIJĀ

Italijas policija Milānā arestējusi Sarkanās brigādes vadītāju 30 g.v. Korada Aluni, kas pēc policijas domām bijis galvenais plānotājs Italijas bijušā premjēra Aldo Moro nolaupīšanā 16. martā, vēlāk viņu nogalināja 9. maijā. Milānā Aluni dzīvoklī atrasti ieroči, spridzekļi, dokumenti un Sarkanās brigades literātūra, kas palīdzēs atklāt Sarkanās brigādes stratēģisko pagātni un terroristu nākotnes plānus. Pie arestēšanas viņš uzdevies par architektu Masimo Turičia, bet kad policija apjautājusies, kam paziņot par arestēšanu, viņš atbildējis: manai mātei Liberatai Aluni. Viņš paskaidrojis, ka esot komūnistu cīnītājs. Apcietināti vēl 6 no 17aizdomās turētajiem Moro lietā. Aluni meklēts sakarā ar 1976.g. Turīnas advokātu ģildes prezidenta Fulvio Kroses un Turīnas laikraksta redaktora Karlo Kasalegno nošaušanu. Aluni dzīvoklī atrasti 36.000 dol. un saraksti par italiešu terroristu grupām.

Aktīvie . . .

(Turpinājums no 11. lp.)

Valodas nepārvaldīšana traucējusi pat vislabākās lekcijās. Lektorjem, savukārt, bijis pagrūti strādāt, jo trūcis priekšstata par audzēkņu priekšzināšanām.

Kursos piedalījās Ieva Kuhna, Maris Reichenbachs, Andreas Ludeņs un Gundars Bačko no Vācijas; Mārtiņš Grants un Edīte Kubiaka no ASV; Roberts Freimuts, Vilis Osis un Liene Ozola no Kanadas, Gaide Rulle no Zviedrijas un Kristaps Folkmanis no Anglijas.

PBLA inf. birojs

JUMS JĀSNIEDZ VIŅIEM PATIESA INFORMĀCIJA PAR KANADAS JAUNO IECEĻOŠANAS LIKUMU, PIRMS TIE ATSTĀJ DZIMTENI

Kanadai ir jauns ieceļošanas likums.

Katram, kas vēlas ieceļot vai ciemoties šeit, lai studētu vai strādātu, ir nepieciešami nokārtot visas formālitātes, pirms viņš atstāj dzimteni.

Ja nākošie ieceļotāji šo noteikumu neizpilda, ir iespējams, ka tos sūtīs atpakaļ, lai visu savestu kārtībā. Šāds notikums varētu izvērsties par viņu dzīves lielāko vilšanos.

Tā kā viņi jums uzticas, jūs esat tas, kas var viņiem palīdzēt.

Jūsu pienākums ir pārliecināties, ka viņi ir pareizi informēti, pirms viņi dodas ceļā.

Tāpēc sūtait viņiem visu vajadzīgo informāciju.

Katrs Kanadas Ieceļošanas Centrs sniegs jums visus faktus. Jūs arī varat saviem radiem un draugiem teikt, lai tie griežas pie Kanadas Valdības Vīzu Biroja tur, kur viņi dzīvo. Šie biroji izsniegs patiesu informāciju par brīvu.

Kanadas Ieceļošanas Likums ir modernizēts: tas tagad ir taisnīgāks un arī vieglāki saprotams. Ja kaut kas vēl neskaidrs jaunajā likumā, griežaties pie tuvākā Kanada Ieceļošanas Centra.

Tas ir gatavs palīdzēt, cik vien iespējams.

SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Ja jūs vai kāds jūsu paziņa esat „pastāvīgs rezidents" Kanadā (ieceļotājs, kas nav Kanadas pilsonis) un taisāties būt ārpus Kanadas ilgāk par 183 dienām 12 mēnešu laikā, jums, iespējams, vajadzēs speciālu atgriešanās atļauju — RETURNING RESIDENT PERMIT — lai atkal iebrauktu Kanadā. Jūsu vietējais Kanadas Ieceļošanas Centrs sagādās jums vajadzīgo informāciju.

Employment and Immigration Canada — Bud Cullen, Minister
Emploi et Immigration Canada — Bud Cullen, Ministre

Palidzat tiem izvairities no viņu dzīves lielākās vilšanās.

Taisnības prasītājs

KĀ IZGĀJA SĪMANIM BRIEDIM PIRMS 100 GADIEM

Dažiem cilvēkiem dzīvē gadās biežāk sadurties ar likumiem un tiesām nekā citiem. Tā tas noticis kā senāk, tā arī modernos laikos.

Sīmaņa Brieža vārds pirms simt gadiem vairākas reizes parādījies Gulbenes tiesas grāmatās. Vecais zaldāts Gulbenes mācītāja pagasta tiesas grāmatā nokļuvis 1868.gadā, kad gājis pie Jaungulbenes Skrebeļu zīlnieka savai govij pēc apvārdotas sāls. Par to draudzes tiesa viņu bija ielikusi cietumā uz vienu dienu.

Desmit gadus tiesu grāmatas nebija pieminējušas Sīmaņa Brieža vārdu. Tikai 1878.gadā parādījies ieraksts, ka Sīmanis kļuvis Gulbenes mācītāja, pagasta tiesas un valdes ziņneša amatā, ko toreiz sauca par kazākiem. Šādu apzīmējumu neatkarīgās Latvijas laikā vēl lietoja dažos novados. Amatu nereti uzticēja atvaļinātiem karavīriem, kas ar ilgajā dienestā iegūto kārtības apziņu un disciplīnu likās labi piemēroti. Sīmanis atkal sadūries ar likumiem, par ko stāsta dokumenti:

„Tanī 28. August 1878. sūdzēja skolas kungs Jān K. par kazāku Sīman Brieds: Priekš pāri nedēļām vienā sestdienā esot šim ar savu sievu maza strīde bijusi un šis, Jān K., savu sievu apsaukdams, ar roku par viņas ģīmi sitis, no kam viņa aizkliegusies. Uz šādu aizkliegšanos esot kazāks Sīman Brieds ienācis šā mājā un, negodīgā kārtā uzvezdamies, saucis šo par razbainieku un pārmetis, vai gribot sievu nožņaugt un še karātavas taisīt. Šis, Jān K., esot stellējis kazāku laukā, bet viņš šim rupjības brūķējis pretī, neiedams, par ko šis viņu ņēmis aiz rokas un gribējis vest laukā, bet Sīman Brieds negājis un stiepis šim savas rokas pretī krūtīs, tad pēdīgi esot Sīman Brieds izgājis.

Tad Sīman Brieds runājis uz savu dēlu, kurš šā govi no ganības dzinis, lai nedzenot, jo par šā, Jān. K., esot slepkavība. Šo runu esot Babe Troic dzirdējusi.

Tad esot Sīman Brieds runājis uz linu plūcējiem, ko Fric Kalling varēšot apliecināt, ka šis, Jān. K., mājā ar sievu esot kāvies. Iekš Vecgulbenes kroga Sīman Brieds runājis, ka šis, Jān K., ar savu sievu mājā kaujoties, par ko Pēter Troic varēšot liecināt. Šis, Jān K., stāvot iekš skolotāja amata un ieskatot, ka tas Sīman Brieds šā godu esot laupījis, iekš šā paša mājas šo par razbainieku nosaukdams un pa citām vietām šim neslavu celdams, par ko lūdzot valsts tiesu par šādu goda laupīšanu Sīman Briedi strāpēt, jo ļaudis, šādu runu dzirdēdami, neuzticēšot šim savus bērnus un kad kādreiz šim būšot vietas vajadzīgs, nevarēšot dabūt.

Pēc šādas sūdzības lūdze Jān. K. valsts tiesu, lai Karl Blekte (pagasta tiesas piesēdētājs) nebūtu iekš šās lietas par spriedēju, jo tam S. Briedim pavēlējis mācītājam par šo sūdzēt, esot gribējis šā vietu citam atdot.

Karl Blekte atbild: Šā sūdzības pieņemot un pastellējot pie tiesas, varējis droši sacīt tam S. Briedim, ko gan neesot darījis, lai kazāks ejot uz mācītāju sūdzēt.

Arī priekšsēdētājs nevarēja bez kādas gruntes piesēdētāju Karl Blekte no tiesas galda atraidīt.

Kazāks Sīman Brieds atbild: Tanī dienā šis dzirdējis, ka iekš skolas skolaskunga Jān K. sieva esot trīs reizes nelabā balsī kliegusi, uz kam šis gājis tūdaļ raudzīt, kas par nelaimi, un, ticis pie skolaskunga durvīm, dzirdējis, ka iekšpusē Jān K. kliedzis uz savas sievas, lai turot muti ciet. Šis, Sīman Brieds, iegājis iekšā un redzējis, ka Jān K. sieva bijusi pārliekusies sēdējusi uz beņķa jeb krēsla, savu galvu augšā necēlusi. Tad šis, Sīman Brieds, runājis: „ K.K. Ko jūs dariet? Še skan kā razbainieka balss". Par to Jān K. ņēmis šo aiz krūtīm kliegdams un dzinis laukā. Šis Sīman Brieds, gan sacījis savam dēlam, lai nedzenot Jān K. govs, jo viņš tak neesot Jān K. gans: kad Jān K. varot pa māju kauties, varēšot arī pats savu govi dzīt. Uz linu plūcējiem esot arī šis runājis, un tas esot: Pēc tās notikušas kaušanās iekš skolas esot šis aizkavējies pēc zāles iet, un linplūcēji jautājuši, kādēļ tik vēlu zālēs nākot. Uz šādu jautāšanu šis viņiem to notikumu stāstījis. Vecgulbenē šis saticis tiesasvīru Karl Blekti un viņam kā amata vīram par šādu nekārtību runājis, par ko tad šis neesot nekādu Jān K. godu laupījis, jo caur šādu kaušanos tas Jān K. pats savu godu laupot. Arī Jān K. esot uz šo sacījis, ka šis, Sīman Brieds, esot divas sievas nositis un būšot vēl trešo nosist, pret ko Jān K. liedze.

Liecinieks pie Zelzavas (Dzelzapas) pagasta -piederīgs Pēter Troic uzdeve: šis no tādām runām neko nezinot, nedz varot atminēt.

Liecinieks Strume no Beļavas pagasta piederīgs Fric Kalling uzdeve; Šis no tādām runām neko nezinot, nedz esot no Sīman Brieds dzirdējis.

Liecinieks Andre Eglit uzdeve: Šis esot dzirdējis, ka Jān K. sieva iekš skolas vaidējusi, uz kam Sīman Brieds skrējis iekš skolas kliegdams „Razbainieki skolā!"

Liecinieces Babe Troic, pie Zelzavas pagasta piederīga, uzdeve: Tas Sīman Brieds dēls esot tā Jān K. govi dzinis no ganiem, un Sīman Brieds skrējis dēlam priekšā un aizliedzis to govi dzīt, runādams: varot paši dzīt, jo mājā taisot rezbaje (razboi — slepkavošana) darbus.

Tiesasvīrs Karl Blekte uzdeve: Tas Sīman Brieds esot šim stāstījis, ka Jān K. savu sievu esot mājā sitis. Tas bijis pie Vecgulbenes kroga, kad to runu Brieds runājis.

Jān K. lūdze valsts tiesu, lai arī viņa sievu uzklausot par šādu kaušanos. Uz šādu grunti valsts tiesa aicināja to pašu priekšā.

Lizete K., pie sava vīra klātbūšanas, atbild: Kad šī savam vīram pretiniece bijusi, esot viņš šai vienreiz viegli sitis, no kam šī aizkliegusies, un Sīman Brieds ienācis un sācis rupjības brūķēt, kurās šī, Lizete K., neesot klausījusies un šai, bijis kauns, šī galvu nokārusi uz zemi un neesot uz Sīman Briedi skatījusies, nedz viņu redzējusi.

SPRIEDUMS

Skolaskungs Jān K., kā pats uzdod, ir savai sievai sitis, un viņa no tam ir kliegusi un vaimanājusi, ko Andre Eglīt un Sīman Brieds laukā dzirdējuši, no kam gan skolaskungam Jān K. nav nekāds gods to darīt un vienam skolotājam neklājas šādi darbi un būtu strāpējams, bet kamēr sieva vēl jeb cits, kam tiesība sūdzēt, par to nesūdz, arī nevar valststiesa strāpēt. Un Sīman Brieds, šādu kliegšanu dzirdēdams, ir gājis skolā raudzīt, un nav nekāda vaine, ka būtu apsaucis, tādus darbus lai skolaskungs nedara, bet tam Sīman Brieds nav nekādā vīzē tā tiesība to Jān K. par razbainieku jeb rezbaje nosaukt, jo reboje un sišana ir liela starpība, un dabūn tas Sīman Brieds par šādu vārdu brūķēšanu vienu strāpi no 2x24 stundām cietuma. Par to, ka Sīman Brieds par šādu sievas sišanu ir citiem stāstījis, nevar tas pats tikt strāpēts, jo valsts tiesa ieskata, ka patiesīgu notikumu nav liegts runāt.

Kad Sīman Brieds uzdod, esot Jān K. arī uz viņu runājis, ka divas sievas nositis un būšot vēl trešo nosist, var Sīman Brieds par Jān K. sūdzēt.

Pēc pasludināta sprieduma abi puses meldēja spelierēšanu (pārsūdzību) un tika nosacīts tanī 4. septembra 1878. protokolu saņemt."

Draudzes tiesas pārsūdzības spriedums nav zināms, dokumentos to nevar atrast. Tā paša gada 18. septembrī tiesai ienākusi jauna sūdzība par skolotāju K., ko cēlis kāds iedomāts K. sievas pielūdzējs pret K. par ļaunām aizdomām un neslavas celšanu.

Sīmanis Briedis tiesu aktīs nokļuvis atkal 1885. gada 7. janvārī, kad divi gulbenieši puiši bija izplatījuši nejauku slavu par Sīmaņa četrām meitām. Bet „Sīman Brieds nevar pierādīt, ka Aleksander Troic un Andre Gulbe tādus bezkaunīgus vārdus runājuši, kādēļ tiek Sīman Brieds ar savu sūdzību uz mieru norādīta. „Arī šoreiz Sīmanis nepanāca savu taisnību.

V.L.

Grand Rapidu jaunieši ar dziesmām kuplina katoļu dienas Klīvlandē. Foto: A. Nešpors

Make extra money selling Canada Savings Bonds

Again this year you can make extra dollars by selling Canada Savings Bonds as a sub-agent for Merrill Lynch, Royal Securities Limited. CSB's are safe and popular so they're easy to sell. Besides, we will provide you with the selling tools you require – and pay you a handsome commission at official rates.

Help yourself while you help Canada. Mail in the coupon below.

I would be interested in being a sub-agent for Merrill Lynch

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ POSTAL CODE _____

TELEPHONE (BUS) _____ (HOME) _____

Mail to: Mr. Ivars Grimba
Merrill Lynch, Royal Securities Limited
P.O. Box 31, Toronto Dominion Centre
Toronto, Ontario M5K 1C2

or call collect (416) 361-3220

Merrill Lynch Royal Securities Limited

ŅUJORKA

Televīzijas komentātors Martiņš Abends nesen atkal pieminēja Baltijas valstis, Runājot par Pad. savienības vājībām, viņš aizrādīja, ka vājuma punkts esot šīs zemes minoritātes, kā igauņi, latvieši, lietuvieši, ukraiņi, pēc tam nosaucot vēl kādu duci citu tautību. Viņš arī norādīja, ka sevišķi baltieši un ukraiņi pazīstot komūnismu, esot zem tā dzīvojuši un zinot, kas tas ir. Amerikāņiem vajagot mācīties no šīm komūnistu apspiestajām tautām, tiem vajagot ar šīm tautām sadarboties, tām palīdzēt. Komentātors Abends savos komentāros gandrīz katru nedēļu piemin Baltijas valstis, viņš runāja arī Igaunijas 60 gadu svētkos. Speciālā raidījumā televīzijā noraidīja īsu grāmatas autora H. Blūma uzrunu, kurā tas norādīja, ka savā grāmatā par kara noziedzniekiem viņš prasot tiesu un taisnību. Blūms sarakstījis grāmatu, kas apskatīta arī latviešu presē un sabiedrībā, kur par latviešiem daudz nepareizību. Tanī aprakstīts arī Ņujorkas latvietis Boļeslavs Maikovskis.

Vk

RELIĢISKĀ DZĪVE

Jaunās latviešu garīdznieces Lauma Lagzdiņa (pa kreisi) un Brigita Vēvere - Anderberga draudžu dienās šovasar Gaŗezerā. Foto: V. Namatēva

Priecājieties ar mani

Jeb kuŗa sieva, ja tai ir desmit graši un tā vienu no tiem ir pazaudējusi, neaizdedzina sveci un neizmēž māju, rūpīgi meklēdama, līdz kamēr tā to atrod?

Un atradusi to, tā sasauc savas draudzenes un kaimiņienes un saka: Priecājieties ar mani, jo es savu grasi esmu atradusi, kuŗu biju pazaudējusi.

Lūkas ev. 15,8—9

Dzīve nav bez prieka. Un tie ir daudz un dažādi. Šķiet, ka cilvēki arī ir izslāpuši pēc prieka. To meklē.

Bet **kāds tur var būt prieks,** ja atrod mazvērtīgu sīkmaudas gabaliņu, kas bija nozudis? Vai vērts tamdēļ traucēt draugus un kaimiņus?

Un tomēr!

Ja sīkā priekā dalāmies ar citiem, tas kļūst lielāks un lielāks.

Nebūtu pareizi, ja prieku mēs ieliktu vienīgi savā dzīves somā, tas paliktu nedalīts un citi no tā nekā nebaudītu. Mums katram ir savi draugi un kaimiņi, kas tālumā un tuvumā. Savā priekā mums vajadzētu ar tiem dalīties.

Sieva, kā to min Lūkas evaņģelijs, darīja tā, un kā pārvērtās un kā auga viņas prieks.

Bet — vēl daudz nozīmīgāk, ja mēs savā priekā spējam būt Dieva tuvumā, spējam dalīties ar Viņu. Vai šīs attiecības mums ir kārtībā? Viņa tuvumā, dalīties ar Viņu, prieks paceļas brīnumā.

Prieks, pārdzīvots Dieva tuvumā, ir vissvarīgākais dzīves prieks, bez kuŗa nekad nevaram dzīvot pilnvērtīgu dzīvi.

Tik daudziem šis prieks ir ticis. Kaut tiktu tas arī mums!

Kungs, Tu esi tik daudzus laimes ziedus dēstījis cilvēku dvēseles dārzos. Zinām, ka tie ziedēs, nenovītīs tikai tad, ja paliksim Tavā tuvumā. Neliedzi mums tuvumu ar cilvēkiem, bet sevišķi — neliedzi mums tuvumu ar Tevi, kas esi mūsu Tēvs debesīs.

(Jānis V. Romans, 1903 — 1966)

AR PATIESĪBU

Kuŗš no jums man var uzrādīt kādu grēku? Bet es jums runāju patiesību, kāpēc jūs neticat man?

Jāņa ev. 8,46

Kristus, ejot cīņā ar saviem naidniekiem, sacīja to.

Cīņā ejot turēsimies visiem spēkiem pie patiesības!

Kas cīņā stāvot pie meliem top pienākts, — tas jau puslīdz cīņu zaudējis. Cienība pret viņu zūd. Viņam vairs netic.

Lūgšanas dzīvē gādāsim par to, ka mūsu garīgā dzīve vienmēr vairāk atsvabinās no katras nepatiesības.

Kā avots izplūdina ārā katru netīrumu, vismaz cenšas to darīt, tā Dieva bērna dvēsele visiem spēkiem centīsies pēc sirds patiesības.

Dieva bērniem piemīt kaut kas no Kristus godības, un sevišķi šī godība atspīd viņu patiesīgumā. No viņu sirds un viņu dzīves izstaro kaut kas no Tā godības, kam bija tiesība par sevi teikt:

"Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība. . ."

Jau no bērnības pieradināsim savus bērnus pie patiesības. Verga raksturīgāka iezīme ir bailes un meli. Dieva bērnu raksturīgākās iezīmes ir paļāvība un patiesība. Būsim jel patiesīgi dzīvē un cīņā ar pretiniekiem.

(Kārlis V. Beldavs, 1868 — 1936)

DIEVA GODS

Debesis daudzina Dieva godu, un izplatījums izteic Viņa roku darbu.

Psalmi 19,2

Lielais Dievs, debesis pauž Tavu slavu! Visa radība liecina par Tavo dziļo gudrību.

Debesu spīdekļi iet pa ceļiem, ko Tu esi nolicis, un viss plašajā universa notis paklausībā Taviem likumiem.

Tēvs, dod mums spēku un degsmi Tavu godību apliecināt arī te virs zemes.

Mēs pateicamies Tev, ka Tu esi devis iespējas zinātniekiem izprast lietas un norises Tavā radībā un likt tām kalpot cilvēku dzīvei un tās attīstībai. Palīdzi, ka neklūstam vienīgi tikai tā izmantotāji, ko Tu esi radījis, bet labi un gudri namturi par to, kas ir Tavs īpašums.

Māci mums būt saudzīgiem pret Tavu roku nolikto kārtību, lai dzīvība varētu pastāvēt šai pasaulē.

Pasargi mūs, ka dzīdamies pēc peļņas un ērtībām, nekļūstam par Tavas radības sagandētājiem, bet lai saglabājam nākošām audzēm to skaistumu un dzīves iespējas, ko Tu savā mīlestībā uz mums esi radījis.

Darī mūs pateicīgus par visu, ko Tu mums esi devis un uzticējies.

Mūsu darbs, tehnika, industrija, zinātne un visi mūsu sasniegumi lai pagodina Tevi un vairo labākas dzīves iespējas visiem un visur. Daloties atklājumos un progresā, lai visa cilvēce arvien dziļāk spētu pārdzīvot un izjust, ka mēs visi esam viena Debestēva bērni.

Tēvs, visa Radītājs, mēs pateicamies Tev, jo Tu arī cilvēkos esi licis darītāja gara dzirkstis, tādēļ mēs varam būt kultūras un mākslas vērtību radītāji.

Skaidro mūs ar Tavu Svēto Garu, lai mēs būtu patiesības, skaistuma un svētuma meklētāji. Vadi tos, kas jūt aicinājumu rakstīt, gleznot, atskaņot, attēlot, ka viņu darbi celtu cilvēku un darītu to dziļāku, nevis apmulsinātu un saduļkotu dvēseles.

Tēvs, dod, ka Tava Gara vadīti spējam vērtēt un pārbaudīt visu, bet paturēt tikai to, kas labs.

Pasargi mūs no iedomas, ka lielās attīstības dēļ technikā, mēs jau būtu augstāko sasnieguši un piepildījuši.

Tu ļauji eilvēkiem žilbinošā ātrumā pārvarēt milzīgus attālumus un lidot pat uz citiem debess spīdekļiem, bet ļauj mums saprast, ka vēl svarīgāk ir tas, ka mēs spējam aizsniegt mīlestībā cits citu un paceltīes pretim tai cilvēcības pilnībai, kas atklājusies Tavā Dēlā, mūsu Pestītājā Jēzū Kristū.

Debesis daudzina Tavu godu. Lai to darām arī mēs, cilvēki, kalpodami ar techniku, mākslu, zinātni, ar visām lietām.

Tu vien dari, ka mēs dzīvojam!

(Žanis Kristbergs, 1913)

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet n okatra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

DRAUDŽU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5825. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc: I. Gaides runas stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10 — 12.30, trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.

24. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

1. oktobrī pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums. Māc. I. Gaide un archibīskaps A. Lūsis. Mecosoprāns Kristīne Vilkmane. Draudzes pēcpusdiena.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924 1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā trešdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 20, bet ceturtdienās no pl. 10. — 12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

24. septembrī pl. 11 dievkalpojums. Draudzes pēcpusdiena.

1. oktobrī pl. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums. Pļaujas svētku sarīkojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2789. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

17. septembrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

24. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Ar 10. septembri dievkalpojumi sāksies pl. 16 un turpināsies katru svētdienu.

Māc. prāv. Dr. E. Kelkus, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (Mateviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

Nākošā mēneša dievkalpojums sakarā ar katoļu kongresu 8. oktobrī pl. 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuikovics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kuikoviča runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugurēn.

24. septembrī pl. 16 dievkalpojums. Svētdienas skola un Bībeles klase.

1. oktobrī pl. 16 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās koris, pl. 17.30 draudzes vakars.

8. oktobrī pl. 11 dievkalpojums. Pl. 10 Pateicības dienas dievkalpojums angļu valodā ar dievgaldu.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3433 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G8 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 361 Pleasant Pk. Rd., tel 738-3906 Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā

24. septembrī dievkalpojums pl. 14. Pēc tam 1979. g. pavasarī iesvētāmo un viņu vecāku sanāksme.

1. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Sūsenmarī (Sault St. Marie) draudzē.

8. oktobrī pl. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

15. oktobrī pl. 14 dievkalpojums.

22. oktobrī pl. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums.

29. oktobrī pl. 14 Ticības atjaunošanas dievkalpojums ar dievgaldu. Celsmes stunda.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1370 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Leismanis, 166 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgu latviešu radio raidījums

katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1370 AM

Vadītājs Dāvids Siliņš

60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0382

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 32. stac., 130 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piekšd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 pp rīta. Buffalo TV stac. 29, 59 Clark, Ik svētdienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakarā.

Radio FM CHIN 107.7 24 stundas. Tel. 532-3151

Māc. A. Piebalga suminēšana Kalamazū

Mācītājs Arturs Piebalgs šajās dienās atskatījās uz 70 gadiem, dzimis 1908.g. 29. augustā Bauskas apriņķa Budbergas pagasta Griganos. Pēc pamatskolas un 2. Rīgas pilsētas ģimnazijas beigšanas 1927.g. iestājās Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē. Valsts pārbaudījumus izturējis 1932.g., kandidāta gadu kalpojis pie prāvesta A. Kundziņa. Archibīskaps T. Grinbergs A. Piebalgu ordinēja 1933. g. 18. jūnijā, pēc tam izraudzīts par Rīgas pilsētas vikāru. Studiju laikā teoloģijas fakultāte A. Piebalgu komandēja uz Halles - Vitenbergas universitāti Vācijā, vēlāk izraudzīts par baznīcas pārstāvi Vispasaules baznīcu konferencē Anglijā. Studiju nolūkos apceļojis Itāliju un citas Vakareiropas valstis.

Par Cēsu pilsētas draudzes mācītāju A. Piebalgu ievēl 1933. g., kad tam bija 25. gadi, kur kalpoja līdz pēdējam izcelošanas brīdim — 1944. g. rudenim. A.J Piebalga ierosmē 1935.g. uzsāka pārbūvēt 1284. gadā iesvētīto Cēsu vēsturisko Sv. Jāņa baznīcu. Šim nolūkam draudze izdevusi vairāk nekā 10.000 latu. Blakus mācītāja darbam draudzē mācīja arī ticības mācību abās Cēsu pamatskolās, arodskolā un ģimnazijā, būdams arī Cēsu aizsargu mācītājs. Apbalvots ar Latvijas valsts Nopelnu ordeni.

Bēgļu gaitās Vācijā uzsāka studijas Tibingenas - Virtenbergas universitātē filozofijā un paidagoģijā, apkalpojot arī bēgļu draudzes Dienvidvācijā. Pēc studijām izraudzīts par Vispasaules luterāņu padomes garīgo lietu kārtotāju franču zonā. 1952. gadā uzņēmās Kalamazū latviešu draudzes gara pienākumus, vēlāk arī Saginavas draudzē. Abās draudzēs māc. A. Piebalgs kalpo vēl tagad. 1973. g. apbalvots ar Baznīcas Atzinības krustu un vainagu.

Māc. A. Piebalga 70 gadu dzimšanas dienu pieminēja Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes dievnamā. Dievkalpojumu vadīja archibīskaps Arnolds Lūsis. Piedalījās visu četru LELBA apgabalu prāvesti R. Āboliņš, K. Birznieks, J. Turks un A. Voitkus un mācītāji J. Mekšs, J. Lazda, V. Līventāls, J. Mēdnis, J. Kalniņš un H. Lapiņš. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja solistes N. Bēra un D. Jumiķe. Jubilāru svētīja archibīskaps, prāvesti un mācītāji. Svētrunu teica prāv. K. Birznieks, lūgšanu — prāv. J. Turks.

Dievnama sanāksmju zālē gavilnieku apsveica archibīskaps, tāpat pārējie garīgās dzīves vadītāji. Sadraudzības brīdi vadīja un draudzes vārdā jubilāru apsveica draudzes priekšnieks P. Lizenbergs, pasniedzot aploksni, bet dāmu komitejas priekšniece A. Ķeņģe — ziedus. Apsveikuma vārdus teica arī skautu vadītājs A. Lode no 75. skautu un gaidu vadītāja G. Sīka no 31. gaidu vienības, Saginavas latviešu draudzes priekšnieks V. Freivalds, Kalamazū Sv. Jāņa lut. draudzes priekšnieks A. Krūmiņš un sabiedriskie darbinieki D. Rūdzītis un A. Riekstiņa no Detroitas. Apsveikumu ar rozēm bija sūtījis Vidienes apgabala dāmu komiteju prezidijs. Atceres svinībās piedalījās ap 150 personu. Par cienastu gādāja draudzes dāmu komiteja.

V. Bokis

Mācītāja A. Piebalga godināšana 70 dzīves gadu jubilejā Kalamazū latviešu ev. lut. draudzē. Attēlā garidznieku gājiens uz dievkalpojumu. Priekšgalā archibīskaps Arnolds Lūsis.
Foto: V. Namatēva

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

zināt gan, ka viņa pieminētās dziesmas ir domātas tikai koriem.

Šovasar Sidrabenē koņu diriģenti un komponisti esot pārrunājuši mūzikas dzīvi Latvijā. Par to lasu Vācijas Latvijā (š. g. 26. VIII.): „A. Purvs pēkšņi pieskārās kultūras sakariem ar tagadējās Latvijas mūziķiem. Viņš asi uzbruka komponistam Longīnam Apkalnam, kurš atklāti nonicinājis pašreizējos komponistus Latvijā, piedēvējot tiem sadarbošanos ar komūnistu partijas varasvīriem. Fakti tomēr esot citādi. Šai sakarā viņš minēja Helēnas Celmiņas izteikto uzskatu."

Tagad man tā lieta skaidra: L. Apkalnam ir piebiedrojušies J. Kalnietis un „Koņu diriģents" no Toronto. Viņi ir uzsildījuši vecu veco „teoriju", ka visi gudrie no Latvijas savā laikā aizbrauca un atrodas te, bet tur palika tikai muļķi un komūnisti.

Man arī sāp tas, ka J. Kalnietim dzimtene kļuvusi par „aizrobežu". Skaidrs ir, ka šī ideja nenāk no trimdas, jo te visi uzsveŗ, ka ir tikai viena tauta un viena kultūra. Kāds, acīm redzot, grib mūs šķelt.

Valdis Grants Ilinojā, ASV

PIEZĪME ŽĪDU JAUTĀJUMĀ

Lasītāju vēstulēs jau vairākkārt debatēts par žīdu jautājumu. Lokāli par Alūksnes pilsētiņas žīdiem, viņu „bizmeņiem" un likteņiem zinu diezgan daudz, sākot no pamatskolas gadiem. Pirmā pasaules kaŗa beigās, cauri brīvās Latvijas laikam un pēdīgi 1940./41. gadā.

Kā citās Latvijas pilsētās žīdi bija noskaņoti — nezinu. Alūksnē viņu lielākā daļa nepriecājās par sarkanarmijas ierašanos. Protams, viņi bija tauta bez savas valsts, bet gudri, viltīgi un stipri savā nacionālajā ticībā. Alūksnē no vieņiem tikai nabadzīgā Trumaņa dēli uzvilka miliču svārkus.

Hitlera armijai nākot, lielākā Alūksnes žīdu daļa nemēģināja nemaz bēgt uz Krieviju. Sarkanie latvieši muka visumā čaklāk, bet arī mūkot viņi šāva niknāk uz mūsu nacionālajiem partizāniem, pašu tautiešiem.

1941. gada jūlija beigās, kad Hitlera armijas bija mūs atbrīvojušas no Staļina, braukdams uz Alūksni savās lauksaimniecības darīšanās, redzēju ceļa malā, pie Alūksnes parka, aiz dzeloņdrātīm žīdus. Ieraudzīju dažus manus pamatskolas kādreizējos „puikas". Piegriezu zirgu nesaprašanā, kādēļ šie aiz „drātīm"? Tikko Vasermaņa Izraēls, ar bleķa bļodiņu rokā, gribēja pienākt tuvāk, no koka ēnas iznāca arī „skolas biedrs" ar šauteni, uzkliegdams. Nost no žīdiem! Dabūsi pats lodi . . .-!

Tādas manas atmiņas īsumā par Alūksnes žīdiem, kad tos pēdējo reizi redzēju.

Valentīns Pelēcis Minesotā, ASV

PALDIES PAR ATKLĀTĪBU

Paldies J. Ezergailim par atklātu pateicību Cēsu kauju atceres svinību lietā, aprakstītu lasītāju vēstulēs LA 26. augustā.

Paulis Krasts Cincinati, ASV

GUNĀRU KĀRKLIŅU PIEMINOT

Kad šī gada jūnija sākumā Stokholmā viesojās DV vīru koris Kanadā, atbraucēju vidū bija arī Gunārs Kārkliņš, Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienu Gotlandē rīcības komitejas darba talcinieks Kanadā.

Gunāru Kārkliņu Zviedrijā iepazināmkā enerģisku, spara pilnu darbinieku, ar daudziem nākotnes nodomiem. Viņš bija jau krietni piestrādājis braucienu iespēju noskaidrošanā, viņa enerģija un organizātora spējas būtu tik ļoti vajadzīgas turpmākajā darbā. Ar Gunāra Kārkliņa aiziešanu varam tikai atmiņā paturēt viņa pozitīvo nostāju latviešu kopējam pasākumam un cerēt, ka tie, kas paliek pēc viņa, iesākto darbu turpinās. Jāatceras arī viņa dzīvo interesi rīcības komitejas ierosinājumam Dziesmu dienu laikā izkārtot kopēju ugunskura vakaru bērniem un jauniešiem. Nav šaubu, ka G. Kārkliņš to būtu spējis veikt, viņa ilggadējā pieredze latviešu skautu vadībā te būtu lieti derējusi.

Dziesmu dienu Gotlandē rīcības komiteja

NOKLUSĒŠANA

LA 2. septembŗa numurā Agrumu Pēteris raksta par Tērvetes bērnu nometni pie Montrealas. Rakstītājs, liekas, grib sniegt visai sīku informātīvu aprakstu, kā šī bērnu nometne darbojas. Pieminēta pat skābeņu viras ēšana un kanadiešu kafija un cepumi, ar ko dalībnieki mielojušies pēc ugunskura. Cita starpā arī uzsvērts, ka nometnes materiālais pamats ir bērnu vecāku maksas un brīvprātīgie ziedojumi. Bet noklusēts, ka nometne — Tērvete — ir Montrealas draudzes īpašums. Ja jau rakstītājs uzskaita, kas nometni uztur, tad nevar noklusēt, ka draudze dod novietojumu par brīvu. Tā Agrumu Pēteris apraksta gan koka zarus un galotni, bet viņam neinteresē saknes, kas koku tur. Noklusēts arī, ka nometni atklājot (16. jūlijā), tas notika ar dievkalpojumu; tāpat dievkalpojumi bija 23. un 30 jūlijā un 5. augustā — svecīšu dievkalpojums, nometni slēdzot, kā tas ziņots Montrealas Latv. biedrības ziņotājā. Skolotājus uzskaitot jo sīki, noklusēts, ka nometnē darbojās arī prāv. A. Voitkus. Jā — noklusēts. Noklusēta patiesība un pateikta tikai puspatiesība. Kāpēc? Vai atbilde būtu, tāpēc ka Agrumu Pēteris ir simpatizētājs dievturiem? Bet lasītāji gan vēlas zināt visu svarīgāko, ne tikai rakstītāja vēlamo apraksta daļējo patiesību, citu noklusējot.

— is

Izdodamas

divas istabas ar virtuves lietošanu vieniniekam vai vecākam pārim Keele - Eglinton rajonā. Zvanīt rītos līdz pl. 10, vakaros pēc p. 17, 651-9777.

Pensionāri — gadījuma pirkums

Jauna, 6 istabu, māja ar visām ērtībām un saunu pārdodama (par vasarnīcas cenu!!!) uz upes krasta TĀLAVĀ — latviešu ciemā. Dubultgarāža, liels gruntsgabals. Tuvākai informācijai rakstiet vai zvaniet 533-8553, SKYLINE REAL ESTATE LTD., 2100 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6R 1W9.

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

TEAKWOOD mēbeles

Hwy 7

791-2355

Airport Rd.

Pārdošana noliktavā

Yonge St.

Dom Caster Ave.

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

881-0000

Ernests Krauklis

dzimis 1906. gada 28. februārī,
miris 1978. gada 20. augustā Toronto

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

KAD RITENIS GRIB AIZSTEIGTIES RATIEM PRIEKŠĀ . . .

Tāds virsraksts var izklausīties kā humors, bet notikums ir patiess. Sekas tam varēja būt visai traģiski, taču šoreiz braucēji piedzīvojuši tikai satraukumu. Cietis vienīgi auto. Par to pastāsta Vilhelms Briedis. 26. augustā viņš braucis savā 1978.g. automobilī no Čikagas uz Grand Rapidiem. Pie Holandes pilsētiņas, 32 jūdzes no Grand Rapidiem, mašīna pēkšņi sākusi svaidīties. Ātrums bijis ap 55 jūdzes stundā. Tanī pašā brīdī līdzbraucēja iesaukusies, ka viens auto ritenis skrejot mašīnai blakus. Braucējam izdevies auto apturēt, bet ritenis rikšojis tālāk, līdz noskrējis no ceļa uzbērums un ietriecies mūklājā Izsaukts vilcējs, kas auto un braucējus nogādājis Grand Rapidos.

V. Z.

ŅUJORKA

◉ Kapu svētki Brāļu kapos Katskiļos 20. augustā bija savienoti ar urnu izvadi un piemiņas plāksņu iesvētīšanu. Dievkalpojumu vadīja prāv. A. Veinbergs un māc. R. Zariņš, bija ap 400 cilvēku. Koncerta daļā piedalījās bass baritons Jānis Kļaviņs un dubultkvartets Tēvija. Marga Millere-Grasmane uz arpas atskaņoja vairākus gabalus. Šinī dienā Brāļu kapos novietoja arī pagājušā gada decembrī mirušā bij. sabiedriso lietu ministra Alfreda Bērziņa urnu.

RM
ROSAR-MORRISON
NSM
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1403

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika,
skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRIDS JURKEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8188

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu pieņemt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nemaksu speciālo dāvanām paredzēto maksu $18.—.
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....
(Adrese)

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
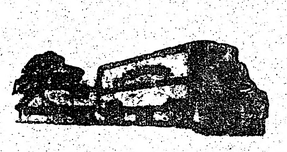
BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRĒ TELPAS
sarīkojumiem · viesībām
līdz vienību galdus
Tel. 922-2931

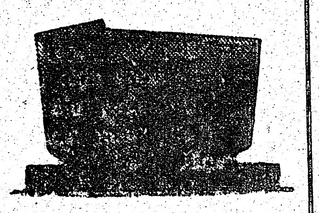
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9
Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD vārda

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION
491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5
Tālrunis 922-2551
Birojs atvērts no otrdienas -- piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.
Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5
Tālr. 533-9415
Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 528-7939
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.
Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.
PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku konta maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.
ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.
Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.
TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā
Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājuma un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)
PENSIONARU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.
RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.
HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.
AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošinātmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).
Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem; piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īsuāk. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Liels izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, dziegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

5385 Yonge St., Suite 20 445-5325
(Northtown Shopping Plaza)
226-697 72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont. Willowdale, Ont.

SUVEREIJA CENTRAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

DĀRZNIEKS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKALĀ A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

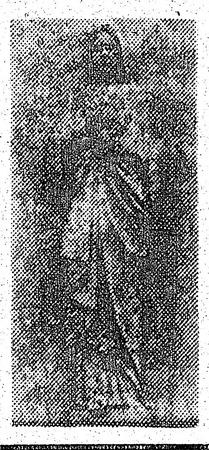

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.
Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7589

JAUNAS GRĀMATAS

Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00
Z. Sarma — Kolimas piezīmes	$3.00
Latviešu karavīrs 2. pasaules kara laikā	$21.00
A. Voitkus, — Ogles pelnos, rom.	$9.00
E. Aistars, Savā zemē, rom.	$9.50
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Gaismas pils viesi (Jelgavas skol. inst.)	$18.00
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00
Prof. Dr. L. Adamovičs — Raksti par Latvijas baznīcas vēsturi	$6.00
Lietiškā māksla Nr. 11	$3.50
Brīvības saule (Zedelhemas novietnes avīze)	$21.50
A. Plensners—Divdesmitā gadsimta pārvērtības	$11.-
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
M. Čuibe — Vakarlaiva, dz.	$10.00
Archīvs 17. sējums	$10.00
H. Hartmanis — Dzīves krustceļos, atm.	$10.00
Ed. Mednis — Pirmais pasaules karš	$5.50
Kalpošana garā un patiesībā: Archib. Dr. K. Kundziņa pieminai	$6.00
Reiz kas citādāk (Hum)	$6.25
P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona gaitnieki	18.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlīkā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Ja esat nedomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

ASV...

(Turpinājums no 2. lp.)

slāpekļa mēslojumu. No šīs vienošanās atvasināts arī līgums starp Pad. savienību un Chemico (Chemical Construction Co.).

Šis līgums paredzēja, ka Chemico izbūvēs Pad. savienībā četras amonjaka rūpnīcas. 30 gadu laikā posmā līdz 1998. gadam ASV katru gadu no šīm rūpnīcām saņemtu 1,5 milj. tonnu amonjaka, bez tam arī vēl 1 — 1.15 milj. tonnu urejas un 1 milj. tonnu potaša. Bez tam Occidental Petroleum sabiedrība 12 gadus, sākot ar 1978. gadu, Pad. savienībā iepirktu katru gadu 1.6 milj. tonnu amonjaka. Šis 12 gadu pirkums dotu Pad. savienībai pietiekami daudz ārzemju valūtas, lai tā varētu samaksāt par savu rūpnīcu iekārtu iepirkumiem ASV.

Occidental Petroleum caur savu nozari (Hooker Chemical Co.) savukārt apgādātu no Floridas raktuvēm Pad. savienību ar superfosfātu. 1978. gadā eksportējot uz Pad. savienību 500.000 tonnu, bet pēc tam lk gadus līdz 1998. g. vienu miljonu tonnu superfosfāta gadā.

Argumenti, ko lietoja šī līguma atbalstam, bija tādi, ka ASV, pērkot amonjaku un ureju, ietaupīs savas dabiskās gāzes rezerves un pārdos superfosfātu, kā ASV ir diezgan. Bez tam ASV firmu paveiktā cauruļu un tvertņu būve 4 amonjaka rūpnīcām Pad. savienībā šīm firmām došot 400 milj. dol. tehniskās iekārtas pārdevumu.

Pad. savienība šos pirkumus izdarīja ar 180 milj. dolaru aizņēmumu no ASV Eksporta - importa bankas, par to maksājot 6 procentus gadā. ASV privāto banku aizdevuma summa bija otri 180 milj. dolaru, galvenajai aizdevējai esot Bank of America. Skaidrā naudā Pad. savienība iemaksāja tikai 40 milj. dolaru. Eksporta - importa bankas izdevumu Pad. savienībai apstiprināja 1974. gadā 21. maijā. Aizdevums Pad. savienībai jāatmaksā 12 gadu laikā ar maksājumiem katru gadu, pie kam Eksporta - importa bankas aizdevums jāatmaksā pēdējai — pēdējos 6 atmaksas termiņa gados.

Bez Occidental Petroleum Co. citas lielākās firmas, kam bija paredzēts piedalīties šinī pasākumā, ir Babcock and Wilcox, Bechtel Co., Chemical Construction Co., Chicago Bridgeant Iron Co., General Electric Co., Honeywell, Ingersol - Rand, Kaiser Steel, Union Carbide, Union Tank Co., un Westinghouse Electric Co.

Amonjaka un citas rūpnīcas būvē Togliati un Kuibiševas pilsētās, bet transporta cauruļu vadu būvēja no šīm rūpnīcām uz Odesu. Līgums kopsummā paredzēja Pad. savienībai dot ap 900 milj. dolaru aizdevumu, ko tā atmaksātu, piegādājot Occidental Petroleum amonjaku tādā pašā vērtībā.

Nākošā numurā lasait: **Amerikāņu firma sekmē krievināšanu Ventspilī.**

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

935 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās pagaidām slēgts.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

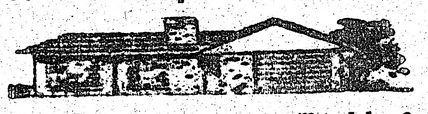

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašniekil

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

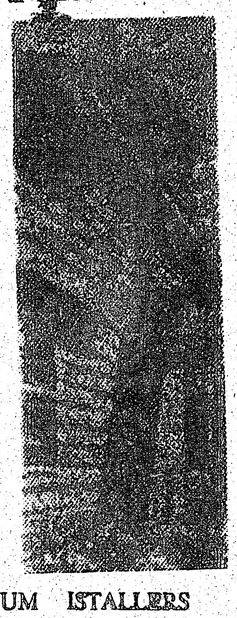

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2364 Īpašnieks Artūrs Mime
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Cristt Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

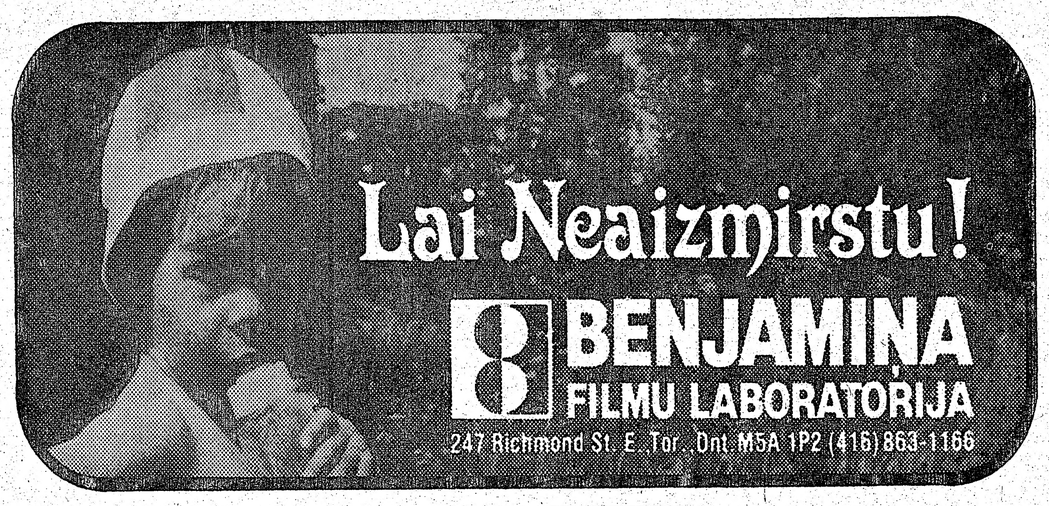

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalos
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

SKYLINE
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA
Ilmārs Jankovskis
Realtor

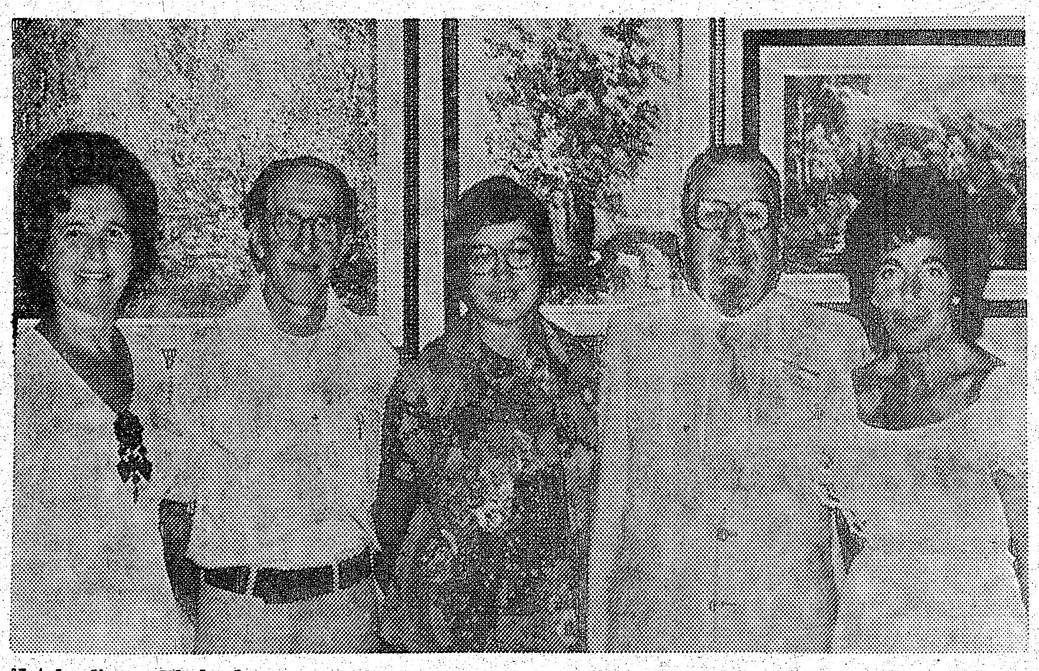

Katoļu dienās Klīvlandē savus darbus izstādīja arī vairāki mākslinieki. No kreisās: P. Zadvinska, A. Pastors, L. Tarbunas, J. Pabērzs un A. Vabale. Foto: A. Nešpors

Mācītājs J. Šmits runās 18. nov. aktā Toronto.

Latvijas 60 gadu dibināšanas atceres svētku rīcības komitejas sedē 12. septembrī Latviešu namā galvenokārt pārrunāja sarīkojuma programmas norises izkārtojumu, par ko tuvāku ieskatu sniedza 18. novembŗa sarīkojuma administrātors R. Roze. Kā zināms, svētku atceres akts notiks svētdien, 19. novembrī pl. 15 Toronto universitātes aulā, 31 King College Circle. Svinīgajā aktā uzrunu teiks LNAK valdeş un jubilejas sarīkojuma rīcības komitejas priekšsēdis T. Kronbergs, bet galveno runu no okupētāş Latvijas brīvībā izkļuvušais mācītājs Jānis Smits no Vankuveras. Dziedāş Dainas, Sv. Andreja draudzes un Hamiltonas ev. lut. draudzes apvienotais koris dirigentu A. Purva un Almaş Skudras-Kārkliņas vadībā. Sarīkojuma programmu pieteiks A. Kaļiņš. Sarīkojuma vietas tuvumā astāv zināmas grūtības ar mašīnu novietošanu, kādēļ rīcības komiteja aicina tautiešus ierasties uz sarīkojumu jau laikus, lai nenokavētu tā sākumu.

LNAK valde 18. novembŗa pieņemšanu rīkos 17. novembŗa vakarā, bet 18. novembŗa rītā tautieši aicināti gatavoties braucienam uz Otavu, lai piedalītos demonstrācijā, kam sekos svētku akts ar kopējām vakariņām.

Toronto 60 gadu jubilejas sarīkojumu organizē īpaša rīcības komiteja, kuŗā pārstāvētas 19 Toronto latviešu organizācijas un draudzes. Rīcības komitejaş prezidijā darbojas priekšsēdis T. Kronbergs, viceprieksšēži J. Ozols (TLB sestdienas skola), V. Vagneŗs (Sv. Andreja ev. lut. draudze), sekr. O. Kļavenieks (DV Toronto nodaļa) kasieris V. Miklašēvics (Toronto latv. katoļu vienība), kasieŗa palīdze Alma Ozoliņa (Pensionāru apvienība) un administrātors R. Roze. Bez minētajiem sēdē arī piedalījās J. Grodnis (LNAK), A. Budrēvics (skautu jeŗda un saimnieciskie darbinieki), O. Lepše (Austrumu ev. lut. draudze), L. Ozols (TLB), O. Indzers (Koncertapvienība), Biruta Senkēviča (LPB Kanadas kopa), Valda Zobena (Gaujas gaidu vienība), N. Goba (Korporāciju kopa), J. Līvītis (Rīgas skautu vienība). O. K.

Trauslais miera . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

min Lidojošā universitāte. Tā ir poļu intellektuāļu un zinātnieku iestādījums, kas negaidot rīko semināŗus dažādās valsts malās, kuŗos aktuālās problēmas, un rada memorandus iesniegšanai valdībai. Nesen šī universitāte iztirzājusi populārā poļu ģenerāļa Sikorska mīklaino bojā eju pagājušā kaŗā lidojumā pie Gibraltāra. Sikorska nāve saistīta ar tā laika padomju diplomāta Maiska aktīvitāti Londonā, citiem vārdiem, poļiem atgādina, ka leģendāro ģenerāli Sikorski no ceļa novākuši neviens cits kā „draugi" krievi.

Atceroties Katinas mežā komūnistu noslepkavotos poļu kaŗavīrus, brīvās pasaules poļi šiem Katinas upuriem vēlējušies radīt paliekamu piemiņas zīmi. Tā arī Kanadā poļu centrālās un veterānu organizācijas prasījušas federālai valdībai piešķirt vietu šāda pieminekļa celšanai. Valdība šo lūgumu nav ievērojusi. Droši vien te savu vārdu teicis Otavā akreditētais padomju vēstnieks Aleksandrs Jākovļevs. Poļiem par lielu gandarījumu Toronto pašvaldība piekritusi viņu lūgumam un atvēlējusi piemērotu vietu Toronto rietumu daļā. Pieminekļim jau likts pamatakmens. Kā tas patiks biedram Jākovļevam, par to poļi neuztraucas.

Vai vēl pieminēt, ka sagaidāma Dienvidafrikas valdības galvas Vorstera demisija. Tā patiesi notiks viņa vājās veselības dēļ, bet līdz ar to politiskais klimats Dienvidafrikā nebūs vairs tik stabils.

Rodēzijā stāvoklis vēl joprojām ir sarežģīts. Kārters darītu pareizi, ja revidētu sava sūtņa Apvienotajās Nācijās Janga Āfrikā ievārīto putru. Varbūt ka Kemp Dēvidā ne pārāk tālā nākotnē sanāks konference, kuŗā mēģinās atrast kompromisa formulu Rodēzijas un Dienvidafrikas problēmu taisnīgai atrisināšanai. Vispirms tomēr Džimijam Kārteram būtu jāizšķiras par to, cik Melnais kontinents nākotnē var būt svarīgs tieši pašu ASV aizsardzības nodrošināšanai.

Aleksandrs Ķegumnieks

Viktors Kalniņš Austrālijā

Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē prezidijs savā sēdē nolēma LAAJ delegātu kopsanāksmi noturēt Adelaidē pēc 28. Austrālijas latviešu kultūras dienām 1. janvārī Adelaides latviešu namā Tālavā. Prezidijs pieņēma arī darba kārtas projektu, kuŗu piesūtīs organizācijām apspriešanai. LAAJ prezidija kasieris A. Olekalns lūdz organizācijas nekavēties ar vajadzīgo līdzekļu pieprasījumu pieteikumiem 1979./81. g. Kultūras fonda budžeta sastādīšanai. Nozaŗu vadītāju pārskati par 3 gadu darbību piesūtāmi prezidijam līdz š. g. 15. nov. LAAJ prezidijs un KF savas grāmatas noslēgs 1978. g. 8. decembrī.

LAAJ prezidija priekšsēdis ziņoja, ka DV Austrālijā rīko nesen no okupētās Latvijas izbraukušā Viktora Kalniņa Austrālijas ceļojumu ar referātiem, noliekot šādus termiņus: 29. septembrī Kanberā un 30. sept. Melburnā, bet oktobrī — Adelaidē (1.), Pertā (4.), Sidnejā (7.) un Brisbenē (8.).

Viktors Kalniņš nodos liecību Austrālijas parlamenta cilvēka tiesību komitejai Kanberā par apstākļiem okupētajā Latvijā un Pad. savienības cietumos un soda nometnēs. Oktobŗa sākumā prezidija priekšsēdis apmeklēs latviešu centrus Jaunzēlandē — Kraisčērčā, Auklandē un Velingtonā, atceļā apmeklējot arī Sidneju.

LAAJ Informācijas centrs

Brīvības fonds aug

Latvijas brīvības fonda dalībnieku skaits pieaudzis uz 651. Latvijas neatkarības laika ministra nelaikā Alfreda Bērziņa piemiņai Latvijas brīvības fonda neaizkaŗamā kapitāla kontā saziedots jau 1.027 dol. No Minesotas latviešu sabiedrības šim nolūkam saņemts čeks 342 dol. apmērā. 78 gadus vecā un slimā Anna Brigzna (Brookfield, Wis.) atsūtījusi fondam 50 dol un piebilst: „Ja Dievs man liks dzīvot, nosūtīšu vēl, cik iespēšu. Manas apbedīšanas puķu naudu novēlu Latvijas brīvības fondam. To esmu pieteikusi piederīgiem." V. Upmanis (Bronx, N.Y.) piesūtot fondam 500 dol. čeku, izsakās: „Ar tukšām rokām nevar cīnīties. Jāņem palīgā dolari. Cīnīsimies, kamēr uzvarēsim! Kādēļ laikrakstos tik reti parā dās pamudinājumi?" LBF dalībnieks Ivars Reimanis (Phoenix, Ariz.) ar 1.000 dol. iemaksu iepriekšējā gadā, tagad atsūtījis fondam otru 1,000 dol.

LBF adrese un čeki sūtāmi: ASV — Latvijas Brīvības Fonds, Ltd., Post Office Box 16, Rockville, Md. 20850 U.S.A. Kanadā: Latvijas Brīvības Fonds, Ltd. c/o K. J. Tannis, 227 Pacific Ave., Toronto, Ont. M6P 2P7, Canada.

Latviešiem labi rezultāti

Baltiešu sporta federācijas rīkotās baltiešu gadskārtējās šaušanas sacīkstes igauņu kluba izkārtojumā risinājās 16. septembrī Toronto latviešu mednieku un makšķernieku īpašumā Bērzainē. Šaušanā ar mazkalibra šauteni piedalījās tikai latvieši un igauņi, katrā komandā ar 3 šāvējiem. Šaušanā ar smago šauteni no guļus stāvokļa (Olimpic match) uzvarēja jaunās paaudzes šāvējs Pēteris Grauds, izcīnot no iespējamiem 600 punktiem 568, Nikolajs Ozoliņš — 582 un igaunis E. Gerings — 576. Šaušanā ar smago šauteni 3 pozicijās uzvarēja P. Grauds (559), 2. vietā N. Ozoliņš (536), 3. — Gerings — 536 no iespējamiem 600 punkttiem. Ar sporta šauteni 3 pozicijās pārākais bija P. Grauds ar 585 p., N. Ozoliņš — 579, Oskars Zvirgzdgrauds — 567. Komandu sacensībās pārākie bija latvieši (P. Grauds, N. Ozoliņš, O. Zvirgzdgrauds), pārspējot igauņus. Māla baložu šaušanā piedalījās 12 latviešu, 6 igauņu un 6 lietuviešu šāvēji; katrā komandā 5 labākie šāvēji. Uzvarēja atkal latviešu komanda, iegūstot 443 punktus (V. Krauklis 90 p. no iesp. 100, M. Paulēns — 90, J. Muskats — 89, A. Mackars — 88, H. Leitis — 86). Lietuviešu komanda ieguva 432 un igauņu 362 punktus. Individuāli 3 labākie māla baložu šāvēji bija V. Krauklis (90), M. Paulēns (90) un lietuvietis A. Kantrinas (90). Balvas uzvarētājiem bija ziedojusi Baltiešu sporta federācija un igauņu šāvēju klubs.

O. K.

Miris vācu meseršmitu būvētājs

Vilijs Meseršmits, vācu izcinātāja tipa lidmašīnas būvētājs, miris 15. septembrī Minchenē. Viņš bija piedzīvojis 80 gadus. Meseršmita izcinātāji 2. Pasaules kaŗa laikā bija ļoti bīstami angļu un amerikāņu bumbvežiem. Vēlāk parādījās vācu V-1 un V-2 raķešieroči, ar kuŗiem apšaudīja Anglijas galvaspilsētu Londonu, nodarot daudz posta. Ja vāciešiem kaŗa pēdējā posmā nebūtu aptrūcis degvielas, domā, ka viņi būtu varējuši apturēt sabiedroto desantu pie Normandijas. „Ja mēs būtu varējuši iesaistīt cīņās vēl 200 meseršmitu, Normandijas invācija būtu apturēta," izteicies Vilijs Meseršmits savā 70. dzimšanas dienā.

Alberts Eglītis

MISTĒRIJA

Skan rijas siju pijoles,
Vītoli, vīksnas, lazdu krūmi,
Un — manu kalnu nogāzē,
Zaļi, zilā zieđainē —
Elkšņu meža apses, oši . . .

Man aizejot varavīksnē —
Zvana burvīgs balsu koris,
Korī dun pirmo balsi — zeme,
Un puķaini brunči, kuŗos viļņo
Kaislīgas mākoņu malu ilgas . . .

SV. KATRĪNAS

Latvijaş neatkarības pasludināšanas 60 gadu atceres ieskaņai Sv. Katrīnu latviešu organizācijas rīko koncertu „Latvian afternoon", 12. novembrī pl. 15 Broka universitātē. Latviešu komponistu orķestŗa skaņdarbus — koŗa dziesmas un kantātes atskaņoş Sv. Katrīnu simfoniskā orķestŗa mūziķi kopā ar Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu latviešu koŗiem dirigentu Arvīda Purva un Almas Skudras-Kārkliņas vadībā. Solisti Skaidrīte Līduma-Hildebrante no Indianapoles un Dr. Jānis Kļaviņš no Ņujorkas. Šis koncerts domāts arī kanadiešu publikai.

P. M.

LATVIJA

LAIKRAKSTAM

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda